

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 13 (1676) 1982 KOVAS-MARCH 25

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Kai Vilnius tyli...

Vasario 16-sios aktais 1918 m. buvo paskelbtas Vilniuje. Tai buvo laisvės charta, pažadinusi lietuvių tautą iš šimtmetinio letargo, atnešto carinės rusų imperijos. Tokios reikšmės aktas šiandien turėtų būti visų pirma minimas pačiame Vilniuje. Deja, laisvės chartos lopsyje tebesiaučia jau ne baltasis, o raudonasis caras, valdantis savo imperiją iš tos pačios Maskvos. Todėl Vilnius šiandien yra priverstas tylėti. Tiksliai jo pagrindinio žmonės drįsta kartais slapta nueiti prie Vasario 16 akto atstovo dr. J. Basanavičiaus kapo Rasų kapinėse ir padėti vainiką arba gėlę. Vienur kitur pasirodo slapta iškelta Lietuvos trispalvė, bet ir tai su didele rizika prarasti net ir turimus laisvės trupinius. Taip, tyli laisvės chartos sostinė, tyli ir visa Lietuva, nes ji negali kalbėti — yra paralyžuota. Kaikam tai sudaro įspūdį, jog Lietuva ta savo prievartinė tyla yra patenkinta. Taip mano ne vienas laisvojo pasaulio žmogus, matas gyvenimą pro raudonus akinus. Tai apgaulingas žvilgsnis, kuris nemato tylios lietuvių kančios. Lageriai, kalėjimai, psichiatrinės ligoninės yra pilni lietuvių, protestuojančių prieš sovietinę priespaudą, tačiau jų protestas yra tylus, jų kančia yra nebyli, jų šauksmas kalėjimo sienų nesugriaua.

TAI, Vilnius tyli, bet jo vietoje šaukia išeivija. Per ištisą keturiasdešimtmetį ji tapo Gedimino, Vilniaus miesto įsteigėjo, geležinio vilko balsu. Legenda tapo tikrove. Štai Vasario 16-sios proga tas išeivijos šauksmas tapo girdimas beveik visame laisvajame pasaulyje. JAV-bių kongrese apie Lietuvos laisvę kalba senatoriai ir atstovų rūmų nariai. Kanados parlamento rūmuose vyksta baltiečių vakarai, kuriuose dalyvauja augščiausi krašto pareigūnai. Lietuvos pasiuntinybėse, ypač Vašingtone, rengiami oficialūs priėmimai, kuriuose dalyvauja diplomatinio sluogsnio žmonės. Vasario 16-sios minėjimai rengiami visose lietuvių išeivijos gyvenvietėse. Juose dalyvauja žymūs vietiniai veikėjai, kitataučiai, politikai, valdžios bei miestų pareigūnai. Net visai mažose lietuvių gyvenvietėse neužmirštama Vasario 16-ji. O tokių gyvenviečių yra beveik visame laisvajame pasaulyje — ir Europoje, ir abiejose Amerikose, ir Australijoje. Dabartiniu metu lietuviai yra tarytum naujų laikų žydai — jų visur pilna. Dėlto jų balsas visur girdimas, o Vasario 16 proga jis tampa ištisu laisvės šauksmu, pasiekiančiu ir laisvųjų kraštų valdžias, ir spaudą, ir radiją, ir televiziją. Juo toliau, juo tas šauksmas stiprėja ta prasme, kad vis lengviau pasiekia oficialius sluogsnis ir plačiąją visuomenę.

SUPRASDAMI tą savo misiją būti tilynčio Vilniaus balsu, nenuvertinkime Vasario 16-sios minėjimų. Tai viena iš mūsų tautos pagrindinių dienų, kai visa išeivija subanguoja Lietuvos laisvės šauksmu. Kaikur pasigirsta balsų, kad nusibodo Vasario 16-sios minėjimai, kad juos reikia palikti tikrai veteranams, kad geriau pailsėti namie, pasiklausyti lietuviškos muzikos ir pan. Tai pavargėlių balsai. Ar jie pagalvoja, kad mes neturime teisės pavargti? Ar mūsų broliai bei seserys, kenčiantys vergiją ir net sibirinius vargus, skundžiasi pavargimu? Jeigu jie gali išverti tokią priespaudą ir nepavargti, juo labiau mes, laisvės žmonės! Taip pat girdėti balsų, kad Vasario 16-sios minėjimai turėtų būti skirti vien lietuviams su grynai lietuviška programa. Tai irgi nėra priimtinas pageidavimas, nes veda į tautinį getą, kuriuo gali būti patenkinti ir Lietuvos pavargėliai. Vasario 16-sios paskirtis yra daug platesnė, reikalaujanti išeiti į aplinkos pasaulį ir atlikti šauklio misiją. Tiesa, reikia pripažinti, Vasario 16-sios minėjimai pasidarė per daug trafaretiški, nuobodūs, piktnaudžiaujami kaip politikierių, atgrasinantys ypač jaunimą. Tai reikia taisyti, reformuoti ir padaryti Vasario 16-tąją tautinio pakilimo ir Lietuvos laisvės šventę, kurioje, tylint Vilniui, šauktų pasauliui visa lietuviškoji išeivija. **Pr. G.**

KANADOS ĮVYKIAI

Parlamento streikui pasibaigus

Opozicinės konservatorių partijos kovo 2 d. sustabdė Kėnados parlamento darbus, buvo pradėtas tik kovo 17 d., kai parlamentas balsuoti šaukiantis skambutis be jokios pertraukos jau buvo skambėjęs net 358 valandas. Politinę krizę sukėlė vyriausybės pasiūlytas daug dalių turintis energijos išteklių įstatymo projektas, kurį konservatoriai norėjo suskaldyti į kelis atskirus įstatymus, kad už juos būtų galima ir atskirai balsuoti. Liberalams atsisakius tai padaryti, konservatoriai 10 v. v. pasiūlė balsuoti už posėdžio nutraukimą. Jie betgi išėjo iš posėdžių salės ir jėn negrįžo iki kovo 17 d., 2 v.p.p. Tada, pagal sustabdytą kalendorių ir laikrodį, parlamente tebebuvo kovo 2 d., 10 v. v. Balsavimas buvo pradėtas posėdžio nutraukimo klausimu, nors tas posėdis iš tikrųjų jau buvo nutrauktas 15 dienų. Balsavimą

131:107 rezultatu laimėjo liberalų daugumą parlamente turinti vyriausybė. Atseit, konservatorių reikalautas posėdžio nutraukimas buvo atmetas. Juokingiausia, kad pusės mėnesio pertrauką turėję parlamentariai, balsavime sugaišę vos 15 minučių, nutartą neatidėti posėdį tuojau pat užbaigė. Esą oficialiai tada parlamente tebebuvo kovo 2 d., 10.15 v. v. — laikas parlamentui atstovams eiti namo.

Normalus Kanados parlamento posėdis prasidėjo tik sekančią dieną, kovo 18, kai iš sustabdyto kalendoriaus ir laikrodžio buvo grįžta laiko tėkmės realybėn. Juokingai atrodanti streiką parlamente išsprendę liberalų vyriausybės padarytos nuolaidos. Šios partijos vad. das parlamente Y. Pinardas sutiko suskaldyti didžiulį energijos išteklių įstatymo projektą į mažesnius įstatymų (Nukelta į 8-tą psl.)

Kanados baltiečių vakare parlamento rūmuose Otavoje 1982. II.24 Baltiečių Federacijos pirmininkė adv. JOANA KURAITĖ pasitinka gubernatorių EDWARDĄ SCHREYERĮ ir jo žmoną. Nuotr. L. Giriūno

“Esu jautrus Lietuvos išniekinimui”

Pokalbis su mokslo žmogumi dr. Kaziu Ėringiu, neseniai pasitraukusiu iš sovietų okupuotos Lietuvos

— Daug metų gyvenote Lietuvoje, išskilote mokslo pasaulyje ir turėjote materialinių pozicijų aprūpinimą gyvenimą. Kas paskatino palikti savo pozicijas ir tapti išeiviu ar net tremtiniu?

— Ne vien duona kasdieninė žmogus yra sotus. Gyvenimas tėvynėje ir darbas moksle buvo, sakyčiau, nebologame stovyje. Man sekėsi, bet priklausau prie tų lietuvių, t.y. daugumos, kurie niekada nesusitaikė su Lietuvos okupacija ir su apgaule, kuri yra padaryta mūsų tėvynei. Iš tų visų pozicijų išplaukia mano konfliktas su sovietine santvarka, o ypatingai su slapto mis tar nybomis. Pastarųjų brovimasis ir Lietuvos gyvenimą yra visuotinis ir įvairaus lygio. Aš, kaip mokslininkas, veržiausi į ryšius, ir tikrą mokslą, į kongresus bei simpoziumus, bet visur susidūriau su dideliu koštuvu, sulaikymu, barjerai, ir žingsnis po žingsnio aš vis giliau jaučiau mūsų tėvynės išniekinimą. Žinoma, aš tam išniekinimui esu jautrus, tiksliau sakant, reiklus. Jei normaliam gyvenime būtų pareikšti priekaištai, būtų pasprąciau. Bet šiuo atveju aš su jais negalėjau susitaikyti, ir tai privedė prie mano gyvenimo kryžkelės. Buvau pasyviai besipriešinęs okupacijai, dirbau sąžiningai mūsų mokslo labui ir galų gale patekau į didelę mokslinę ekspediciją, kuri važiuo penkime mėnesiam į vandenynus, Indijos ir Ramiojo vandenyno kraštus ir salynus. Joje patekau, mano supratimu, į diskriminacines sąlygas, į sunkaus režimo sąlygas, sunaikinimą, grėsmę. Be to, prisidėjo individuali mano organizmo savybė (esu karo metais sužalotas, sunkiai galui pailsėti). Pastebėjau, kad laive buvo trys kajutės, kurios yra nepaprastai triukšmingos. Jose buvo patalpinti mažųjų tautų atstovai ir nepartiniai žmonės. Aš čia įžiūrėjau dar kraupesnį žmonių niekinimą. Ir Seyšelių respublikoje, Viktorijos mieste, sostinėje, JAV ambasadoje, paprasčiau politinės globos 1981 m. liepos 22 d. po mėnesio plaukiojimo vandenynuose. Atrodė, kad ten dirbsime kaip mokslininkai, buvo skirta 40 darbo dienų, sausumoje iš 150 dienų, o

mums ten bebūnant paaiškėjo, kad tik 10 dienų galėsime dirbti sausumoje. Tada ir čia man iškilo problema — pasityčiojimas iš sausumos specialistų, nors ta kelionė mums buvo lyg ir premija, įgalinanti dalyvauti toje ekspedicijoje ir botanikų kongrese Australijoje. Viskas mokslo plotmėje buvo gražu ir net, sakyčiau, tauru, bet kai supratau šio reiškinio turinį, priėjau galutinę gyvenimo krizę. Save laikau auka vardan pasipriešinimo tėvynės išniekinimui.

— Kaip jums atrodo Lietuva dabar, žiūrint iš tolo: ar tai visokios gerovės kraštas, kaip skelbia sovietinė spauda?

— Lietuva man atrodo daranti didelę techninę, mokslinę pažangą, bet aš gerai suprantu komunizmą bei rusišką imperializmą tikruosius tikslus, kurie yra ne kas kita kaip socialkolonizmas. Ta visa sistema, visa, kas yra daroma joje, siekia pakirsti tautinę mūsų bendruomenę, pagrindinius jos dalykus. Minėtoji techninė pažanga, kurią aš vadinu technogeneze, griaua gyvenimo pagrindus tautų, jeigu skatinamas perspartus vystymasis. Tai, ką daro dabartinė okupacinė santvarka, įgalinanti kurti lietuvių kultūrą, palaikyti kaikiurias tradicijas, nėra peiktinas dalykas, tačiau ir ši pastanga yra pajungta didžiam socialkolonizmo tikslui, kad mes per savo kalbą, tradicijas, kultūrą, paneigdami religiją, atsisakytume to, kas mums yra brangu, savo tapatybės, pavirstume to kolonizmo įrankiais ir iš lengvo savo kalbą, geriausiu atveju, nustumtume į antraeilę poziciją arba galų gale pradėtume jos gėdytis. Su tuo aš sutikti negaliu. Esu reiklus tėvynės išniekinimui.

— Minėjote, kad Lietuvoje techninė pažanga padaryta. Ar ji pastebima ir kitose srityse, nepaisant okupacinių sąlygų?

— Žinoma, yra dalykų, kurių nepriklausoma Lietuva nesuskuo pakelti ir reikiamą lygį per trumpą 20 metų laikotarpį dėl krašto varganumo, inteligentijos stokos. Dabar lietuvių tauta, įskaitant ir išeiviją, yra pakankamai išimokslė.

nusi. Negalima lyginti su tuo, kas buvo anksčiau.

— Ar Lietuva, būdama nepriklausoma, būtų padariusi didesnę pažangą ekonomineje ir kitose srityse?

— Klausimas daugiaplanis. Negali būti vienareikšmio atsakymo. Manau, kad Lietuva, būdama nepriklausoma, būtų neabejotinai galėjusi sparčiau vystytis pirminės pokario stadijoje. Net ir dabar Lietuva kaikiuriose srityse nėra pasiekusi prieškarinio lygio, nors okupantas techniškai yra gerai apsiginklavęs. Pvz. žemės sausinimo darbai. Nepriklausoma Lietuva nusauso 630.000 ha, o okupantas per pirmuosius 20 metų beveik nieko nepadare — nusausino vos kelis tūkstančius ha ploto. Nepriklausomos valstybės, kaip Danija, Kanada, per 20 metų padarė daug daugiau. Lietuva nepriklausomybės metais sėkmingai tvarkė savo žemės ūkį, būdama sunaikinta iki pamatų. Ji per 20 metų anomis laiko sąlygomis padarė daugiau nei sovietinė okupacija per tą patį laiką, turėdama techninę galybę. Lietuva, būdama nepriklausoma, būtų siekusi pažangos, sakyčiau, šturminiu sprogimo būdu. Nemanau, kad pažanga būtų buvusi mažesnė, daug kur ji būtų buvusi didesnė. Laisvoje Lietuvoje būtume galėję ginti tikruosius savo tautinius interesus, neniekindami kitų tautybinių mažumų, su kuriomis gyvename. Dabar mes savo kultūroje vystome tuos barus, kurie yra naudingi okupantui, o visus kitus vystome krūpėdodami, bijodami, kadangi kažkas kažką daro Lietuvai, o jėgu reikalauji radikalesnių dalykų, kurie mūsų yra gyvybiškai svarbūs, neleidžiama plėtoti taip, kaip reikia tautai, gyvenančiai pilnakraujį gyvenimą.

— Sovietinės okupacijos metais Lietuvoje įvyko labai didelių pasikeitimų. Ar tai neat-siliepė į tautos psichologiją? Kitaip sakant, ar dabarties lietuvis yra labai skirtingas nuo laisvoje Lietuvoje užaugusio tautiečio?

— Kažkoks skirtingumas yra. Kaikur jis gal ir nemažas, kaikur gal ir skaudus. Manau, kad (Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

L. BREŽNEVAS PRANEŠĖ SOVIETINIŲ PROFSAJUNGŲ KONGRESE, kad Sovietų Sąjunga sustabdė vidutinio nuotolio “SS-20” raketų išdėstymą europinėje savo dalyje. Jų skaičius nebus padidintas, jeigu Atlanto Sąjunga sekančiais metais neįves į V. Vokietiją, Britaniją ir Italiją 572 naujų “Pershing II” raketų ir nacių “V-1” pavyzdžiu pagamintų skraidančių bombų. JAV prez. Reaganas šį pasiūlymą laiko suktą propagandą, siekiančia su-kelti naujas demonstracijas prieš atominis ginklus V. Europoje. Jis teisingai pabrėžia, kad Sovietų Sąjunga savo europinėje dalyje jau turi 300 “SS-20” raketų, kurių kiekviena yra aprūpinta trimis atominiais užtaisais, galinčiais pasiekti skirtingus taikinius. Tad iš tikrųjų į V. Europos miestus bei kitus taikinius dabar jau yra nukreipta net 900 atominų užtaisų. Be to, “SS-20” raketos V. Europą gali pasiek-

ti iššautos ir už Uralo kalnų, iš azijinės Sovietų Sąjungos dalies. Atlanto Sąjunga V. Europoje neturi nė vienos vidutinio nuo tolio raketos, kuri galėtų pasiekti taikinius Sovietų Sąjungos teritorijoje. Šią pavojingą spragą tegalima pašalinti “Pershing II” raketomis ir skraidančiomis bombomis su atominiais užtaisais. Prez. R. Reaganas pakartojo 1981 m. lapkričio 18 d. padarytą pasiūlymą atsakyti naujų raketų įvedimo į V. Europą, jeigu Sovietų Sąjunga iš savo sistemos išjungtų visas “SS-20” raketas ir kiek anksčiau išdėstytas senesnes “SS-4” ir “SS-5” raketas. L. Brežnevo pasiūlymas esąs nepriimtinas, nes jis užtikrintų atominį Sovietų Sąjungos pranašumą prieš V. Europą. Tokiai prez. R. Reagano išvadai pilnai pritaria ir kitų Atlanto Sąjungos valstybių vadai. L. Brežnevo pasiūlymas yra susietas su neaiškiu grasinimu: jeigu V. Europa susilaiks “Pershing II” raketų ir skraidančių bombų, nukreiptų prieš Sovietų Sąjungą, pastaroji imsis panašią priemonę prieš JAV. Jomis galėtų būti “SS-20” raketų įvežimas Kubon arba sutelkimas povandeninių laivų su tomis raketomis artiau JAV pakrančių.

Popiežiaus atstovas

Popiežius Jonas-Paulius II Britanijon atsiuntė savo atstovą arkiv. B. Heimą, užbaigdamas puspenkto šimtmečio trukusį diplomatinį ryšių nutraukimą. Atrodo, tai buvo susieta su artėjančiu Jono-Pauliaus II apsilankymu Britanijoje jis viešes gegužės 28 — birželio 2 d. d. Šia proga Britanijos pasiuntinys Vatikane M. Heathas buvo o pakeltas į ambasadorius, o arkiv. B. Heimui buvo suteiktas pranciū-jaus titulas.

Žuvo žurnalistas

Įtampą Salvadore didina artėjantys rinkimai kovo 28 d. Juos stengiasi ignoruoti marksistiniai partizanai, pasiekiantys net sostinės priemiesčius, raginantys pradėti visuotinį sukilimą. Šiaurinėje Salvadore dalyje buvo nušauti keturi Olandijos radijo bei televizijos žurnalistai. Oficialiai teigiama, kad jie atsidūrė kryžminėje ugnyje tarp partizanų ir valdžios kariuomenės dalinio. Įtariama, kad juos galėjo nušauti kariai, nes tie žurnalistai buvo užmezgę ryšius su partizanais, pilietinį karą bandė vaizduoti iš jų pusės. Vakarėčių spaudoje dabar netrūksta pranešimų, kuriems nurodoma mi susitikimai su partizanais. Salvadore prez. J. N. Duarte dėl žurnalistų nužudymo puolė dešinio sparno ekstremistus, sudariusius nepriimtinių žurnalistų sąrašą.

Užmirštas karas

Vietnamo kariuomenės daliniai, pasinaudodami sausumos sezonu, pradėjo pulti paskutines nuverstos P. Poto režimo rėmėjų grupes vakarinėje Kambodijoje, Tailandijos pasienyje. Kovos tarp vietnamiečių ir P. Poto grupių vyksta nuo 1979 m. pradžios. Pastarųjų skaičius dabar yra sumažėjęs iki 20.000 vyrų. Naujų rėmėjų nepavyksta užverbuoti dėl P. Poto komunistinio režimo praktikuoto masinio Kambodijos gyventojų žudymo pusketvirtų metų trukusiam valdymo laikotarpyje. P. Poto kontroliuojama sritis sumažėjo nuo 400 kv. mylių iki 40 Tailandijos pasienyje. Atrodo, jo šalininkų laukia neisvengiamas pralaimėjimas, nes Vietnamas Kambodijon yra atsiuntęs beveik 200.000 karių, remiančių Hanojus vadų pasirinktą komunistinį H. Samrino režimą.

Peraugštos kainos

Naftą parduodančių dylikos šalių ministeriai posėdžiavo Vienoje. Netikėtą problemą kėlė sudaro perdidelė naftos pasiūla pasaulinėje rinkoje, gerokai sumažinusi jos kainas. Posėdyje buvo priimtas nutarimas kasdieninį naftos tiekimą apriboti 18 milijonų statinių. Saudi Arabija, atsisakiusi įsijungti į šią sutartį, savo tiekimą sutiko sumažinti puse milijono statinių. Tikimasi, kad šių pastangų dėka bus išlaikyta bendra \$34 kaina už statinę. Naftos dabar yra toks perteklius, kad numatytas tiekimo sumažinimas gali būti nepakankamas \$34 kainai išlaikyti.

Šiame numeryje:

Kai Vilnius tyli...

Tylint Vasario 16-sios miestui, šaukia visa išeivija

“Esu jautrus Lietuvos išniekinimui”

Pokalbis su neseniai iš Lietuvos pasitraukusiu dr. K. Ėringiu

Nerimas dėl naujų vyskupų

Pagrindžio spauda apie užmoji skirti naujus vyskupus

Tarp dviejų sistemų

Kapitalizmo ir socializmo grumtynės, jų pliusai ir minusai

Kenčiame savoje tėvynėje

Atsisaukimas, kviečiantis streikuoti Baltijos šalių darbininkus

Teritoriniai mūsų tautos plotai

Atsiliepiamas į dr. Jono Balio pastabas apie M. Lietuvą

Tikinčiosios Lietuvos Diena

Kanados katalikų vyskupų atsiliepiamai Lietuvos klausimu

Tolimi svečiai, mielai koncertas

Solistų iš Pietų Amerikos koncertai Šiaurės Amerikoje

Raktas į krikščionybės šaltinius

Kun. prof. A. Rubšio knyga, verta platus dėmesio

Žmogus rašo tik vieną knygą

Laureatė Birutė Pukelevičiūtė atsako į “T. Žiburių” klausimus

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Rėmėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija n e a t s a k o. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos n u o m o n ę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Tarp dviejų sistemų

Praktinės pastabos apie kapitalizmą ir komunizmą

J. VAICELIŪNAS

Dvejopas kapitalizmas

Kapitalizmas yra kapitalu paremta santvarka. Jis gali būti humaniškas ir barbariškas. Apie humanišką kapitalizmą seniau neteko girdėti, o apie visokias baudžiavas, lažus girdejomis iš savo prosenelių. Buvo ir dabar dar yra kapitalizmo su vergijomis, baudžiavomis ir kitokiais žmonių varginimais. Bet yra ir humaniško kapitalizmo. Pvz. po II D. karo V. Vokietijoje vienos bendrovės vadovybė į savo eiles pakvietė darbininkų unijos atstovus, kad ir darbininkai galėtų dalyvauti bendrovės pelne. Kitur darbininkams teko vesti sunkia kovą su bendrovėmis ar fabriku savininkais, kad galėtų įsteigti darbininkų uniją, kuri juos gintų nuo išnaudojimo, iškovotų geresnį atlyginimą bei geresnės darbo sąlygas. Barbariško kapitalizmo dar yra ir dabar Vidurinėje Amerikoje ir kaikiuriose kituose nekultūringuose kraštuose.

Seniau niekas darbininkų negynė nuo išnaudojimo, išmetimo iš darbo ar panašių skriaudų. Šias eilutes rašančiam teko dirbti dideleje Kanados bendrovėje, kurioje per 40 bendrovės gyvavimo metų buvo tik vienas darbininkas, išsitarnavęs pensiją, kai ta pati bendrovė dabar kasmet į pensiją atleidžia po keletą šimtų darbininkų. Kodėl anksčiau darbininkai negalėjo išsitarnauti pensijos, nors pensijos nuostatai ir tada buvo, o bendrovėje kasmet dirbo po keletą tūkstančių darbininkų? Tada darbininkai, dar neišsitarnavę pensijos, dažnai būdavo išmetami iš darbo. Tokiu būdu jie ir negalėjo išsitarnauti pensijos.

Tokie nenormalumai tęsėsi iki II D. karo. Krašto vyriausybė ir darbininkų reikalus nesikišo. Svarbu, kad bendrovė ir darbininkai mokejo valstybinius mokesčius. Bendrovė neleido darbininkams steigti unijos. Jei buvo įtartas darbininkas, dalyvaujantis unijos įsteigime, buvo atleidžiamas iš darbo. Išmestas iš darbo niekam negalėjo pasiskųsti.

Tokia padėtis daug darbininkų pastūmėjo į komunizmą, nors komunizmas darbininkams taip pat nieko gero neduoda, kai darbininkai atsiduria komunistų valdomame krašte. Bet kai darbininkas patenka į nusivylimą, nueina tuo keliu. Tik II D. karui įpusėjus, krašto vyriausybė išleido nuostata, kad darbininkai dėl unijos steigimo negali būti atleisti iš darbo. Tada darbininkai galėjo steigti uniją ir susitarimo keliu nustatyti darbo bei atlyginimo sąlygas.

Dabar JAV ir Kanados darbininkai turi savo unijas. Gal kaikiur krašto vyriausybė ir per daug nukrypo, leisdamas unijas steigti net valstybės tarnautojams, dėl kurių didelių nemalonumų susilaukia visas kraštas. Juk valdžios pareiga pasirūpinti savo dirbančiais, nes valdžia yra vyriausias krašto autoritetas. Kam čia unijos? Dabar unijas turi mokytojai, policininkai, paštininkai, gaisrininkai ir eilė kitų valstybės tarnautojų. Kol kas, kaip vienas kanadietis juokiasi, unijos dar neturi kariuomenė, parlamentas ir ministerių kabinetas.

Tarp kapitalizmo ir komunizmo vyksta kova. Ten kur valdo humaniškas kapitalizmas, respektuojantis darbininkų teises, vyrauja taika ir gerovė, bet ten, kur įsigali barbariškas kapitalizmas, susidaro labai sudėtinga socialinė būklė. Tokia būklė pvz. matome Salvadore: nekovosi prieš komunistų va-

dovaujamus darbininkus, gali įsigalėti komunistinė sistema, kuri jau bus Maskvos žinioje, kaip Kuboje. Visur prie kovojančių darbininkų prisiplaka komunistai, kuriuos remia Maskva, kad tame krašte būtų įvestas komunizmas. Po II D. karo Maskva daug kur įvedė komunizmą, o vakariečiai nė iš vieno tų kraštų komunizmo neišgujo. Komunistai jungiasi prie visų, kurie išeina prieš krašto valdžią (tik ne prieš komunistinę). Kai 1935 m. Lietuvoj Suvalkijos ūkininkai išėjo į streiką prieš krašto valdžią, prie jų nagus kišo ir komunistai. Dabar jie apie tai plačiai rašo.

Komunizmas

Komunizmas yra pasauležiūrinė marksizmo forma bei santvarka. Rusiškasis komunizmas yra labai nutolęs nuo Markso mokslo. Jei kada Rusijoje skambėjo proletariatas, proletarai valdė tą kraštą, tai dabar ir Sovietijos valdžioje proletarų nebėra. Yra tik komunistai arba raudonieji kapitalistai, kurie praktiškai yra paneigę Markso mokslą apie darbininkų išnaudojimą. Net raudonosios Kinijos valdovai, kurie dar kiek laikosi Markso mokslo ir proletariato santvarkos, Maskvos komunistus vadina raudonaisiais kapitalistais.

Raudonajam kapitalizmui pradžią davė Stalinas, panaikindamas visa tai, kas yra proletariškas: komandirai, proletariška apranga, gyvenimo sąlygos. 1918-20 m. Maskvos komunistai plėšė karininkams antpečius, o dabar Maskvos komandirai vadinasi karininkais net iki maršalo laipsnio. Jie užsidojo net platusnius antpečius. Jų generolai nesitenkino carų generolų uniforma. Jie paėmė pavyzdį iš Vakarų kapitalistų: iš vokiečių generolų — lampasus, iš amerikiečių — atverstus švarkų atlapus su kaklaraiščiais ir prabangų gyvenimą. Sovietai pralenkė net amerikiečius: amerikiečiai maršalų neturi, o Maskva jų turi daug.

Kad maskvinis komunizmas yra žiauri, barbariška sistema, turėtų žinoti visas pasaulis. Bet Vakaruose yra žmonių, net su augštu išsilavinimu, kurie apie maskvinį komunizmą neturi jokio supratimo. 1950 m. kartą kalbėjau si vakarinę kalbos kursų mokytoju, kuris buvo baigęs universitetą ir greitai buvo paskirtas gimnazijos direktoriumi. Kai jam užsiminiau apie maskvinį komunizmą, atsakė, kad ir Ispanijoje yra diktatūra, fašizmas. Aš jam papasakojau keletą pavyzdžių apie maskvinį komunizmą ir frankinį fašizmą. Tada jis kiek pasikeitė. Aš jam pareiškiau: "Kanados žmonės rusišką komunizmą neturi supratimo net tiek, kiek Lietuvos 10 metų vaikas". Jis į tai nieko neatsakė, bet karčią piliulę prarijo.

Dabartinė Kanados vyriausybė labiau palaiko komunistus, negu nekomunistus. Ji davė 12 milijonų dol. Castrui, iš Čilės į Kanadą komunistus gabeno net kariniais transporto lėktuvais, juos apgyvendino viešbučiuose, davė visą išlaikymą. Tie Kanados imigrantai, kurie pabėgo nuo žiauraus komunizmo ir neteko savo tėvynės, 1947-50 m. tokios prabangos Kanadoje neturėjo. P. Trudeau valdymo laikais iš JAV į Kanadą pribėgo daugybė dezertyrų, kurie nenorėjo kariauti prieš Š. Vietnamą. P. Trudeau gyrė Sibiro šiaurėje esantį Norilsko miestą, kurį pastatė kacetininkai, gyrė Lenkijos valdovą gen. Jaruzelskį, įvedusį Lenkijoje karinį stovį.

Nerimas dėl naujų vyskupų

1981 m. pabaigoje buvo pasklidusi žinia išvijoje ir pavertoje Lietuvoje, kad netrukus bus paskirti nauji vyskupai, kurie papildys apgriautą hierarchiją Lietuvoje. Buvo minimi ir kandidatai. Vienų nuomone, jie buvo kompromisiniai, kitų — neprimtinai. Čia spausdinamo ištrauka iš naujausio pagrindinės "LKB Kronikos" numerio, būtent, 50-4, kurioje atspindi Lietuvos pagrindinio žurnalo ir parinktus kandidatus vyskupų pareigoms ir į esamą išstremtų vyskupų būklę.

"T2" RED.

Maskva 1981 metais "sutiko" sugrąžinti į darbą be teismo daugiau negu 20 metų tremtyje laikomus vyskupus — Vilniaus arkivyskupijos vysk. Julijoną STEPONAVIČIŲ ir Kaišiadorių vysk. Vincentą SLADKEVIČIŲ. Užsienio diplomatai ne kartą patiki gera Maskvos valia, tačiau Lietuvoje, kur tikintieji kasdien susiduria su valstybinio ateizmo klasta bei veidmainyste, kiekvienas sovietinės valdžios "geros valios" gestas kelia susirūpinimą. Šiuo atveju susirūpinimą kėlė ypatingos priežastys.

Maskva pareikalavo kaip sąlygą tremtinių vyskupų įdarbinimui pakonsekruoti tris naujus, sovietinės valdžios parinktus kandidatus. Ne bažnytinės vyriausybės, o sovietinės valdžios parinkti kandidatai ir buvo pristatyti Apaštaloj Sostui. Beliko Apaštaloj Sostą įtikinti, kad nauji kandidatai yra tinkami toms pareigoms, o šis tremtinių vyskupų įdarbinimo ir naujų vyskupų paskyrimo projektas esąs pozityvus aktas ir Lietuvos Katalikų Bažnyčiai būsiąs naudingas. KGB talkininkai gerai atliko šią užduotį ir liepos mėn., po Lurdo Eucharistinio Kongreso, pasidarė aišku, kad sovietinė valdžia savo tikslą jau beveik pasiekė — jos pasiūlyti kandidatai į vyskupus Apaštaloj Sostą yra arba pačių artimiausių laikų tikriausiai bus nominuoti vyskupais.

Ši žinia Lietuvos katalikams buvo bene pati skaudžiausia per visą pokario laikotarpį. Lietuvos Katalikų Bažnyčia pokario metais pergyveno visus galimus persekiojimus: buvo kalinami ir net šaudomi vyskupai, šimtai kunigų ėjo Gulago keliais, sovietinė spauda pylė pamazgas ant kunigų ir Bažnyčios, administracinis sovietinės valdžios aparatas kaip replėmis laikė suveržęs betkokią religinę veiklą, tačiau Bažnyčia nebuvo ir pasirodė labai gyvybinga.

Pats skaudžiausias pokario laikotarpio Lietuvos kunigų ir tikinčiųjų išgyvenimas — tai Bažnyčios griovimas iš vidaus pačių ordinarų ir kunigų, talkininkaujančių KGB, rankomis. Šitai yra baisiau, negu kalėjimai, pašalinimai iš pareigų ir kt. prievartinės priemonės.

Niekada Lietuvos kunigai neužmirš, kaip kurijos perduodo sovietinės valdžios nurodymus pašalinti vaikus nuo altoriaus ir iš procesijos, atsiskirti katekizacijos, nelankyti tikinčiųjų. Panašiai, niekada Lietuvos katalikai, kentėję už Bažnyčią ir Tėvynę, nusupras, kaip kunigas galėjo užsieniui kalbėti apie religijos laisvę arba tylėti apie persekiojimus sovietinėje Lietuvoje; kaip kunigas, apsilikęs sutana, galėjo "ginti taiką", įvairiuose taikos šalininkų forumuose. Komunistinių kraštų tikintys piliečiai žino šios "taikos" vertę — tai yra klasta, apgaule ir kiekvieną, bent kuo palaikantį šį šlykštų melą, laiko išdaviku.

Jau nuo Filadelfijos Eucharistinio Kongreso įžvalgesni kunigai juto, kad bedieviai ruošia Lietuvos Katalikų Bažnyčiai naują smūgį. Kaikurie dvasiškai uoliai talkino realizuojant šiuos planus. Atrodo, kad religijų reikalų tarybos įgaliojimo įstaigos nusiūsta į Lurda Lietuvos kunigų delegacija labai gerai pasitarnavo Maskvai, klaidingai informuodama Apaštaloj Sostą apie kandidatus į vyskupus.

Rugsėjo mėn. pasklido žinia, kad vysk. L. POVILONIS už savaitės ar dviejų vyks į Romą ir tikrai parvės Šv. Tėvo bules naujų vyskupų konsekracijai. Kai jau beveik neliko vilties užkirsti nelaimę kelią, visų vyskupijų kunigų tarybos ir kunigų grupės dar kartą kreipėsi į vysk. L. POVILONI, išreikšdamos savo didelį susirūpinimą ir aiškindamos, kad bedievių pasiūlytas planas tikrai nepasitarnaus Lietuvos Katalikų Bažnyčiai labui.

Rugsėjo 23 d. vysk. L. POVILONIUI išvykstant į Romą, KGB talkininkai kunigai kalbėjo:

— Dabar pamokysime vyskupą STEPONAVIČIŲ ir "veikėjus"!... "Veikėjai" eina prieš popiežių... Jie skaldo Lietuvos kunigų vienybę...

Tuoju buvo pradėta skubiai ruošti vyskupų konsekracijai, o apie tremtinių vyskupų — J. STEPONAVIČIAUS ir V. SLADKEVIČIAUS įdarbinimą — nė žodžio, tarsi šių tremtinių problema Lietuvoje būtų išspręsta.

Spalio 16 d. kandidatai į vyskupus, kviesdami į konsekracijos iškilmes, aplankė vysk. KRIKŠČIŲNĄ, vyskupus tremtinių ir Latvijos vyskupus. Vyskupai tremtiniai J. STEPONAVIČIUS ir V. SLADKEVIČIUS į konsekracijos iškilmes vykti atsisakė. Vysk. V. SLADKEVIČIUS Kauno arkivyskupijos generalvikarui rašė:

"Jūsų Prakilnybe, Nuosirdžiai atsiprašydami pranešu, kad iškilmėse, į kurias Jūs maloniai mane pakvietėte, negalėsiu dalyvauti.

Pagrindinė priežastis yra ta, kad mūsų abiejų vysk. Julijono ir mano padėtis dar nepasikeitėsi ir mes tebeilaikomi tremties sąlygose. Netinka vaidinti laisvus, kai tokiais dar nesame. Dalyvaudami iškilmėse, sudarytume įspūdį, kad mūsų padėtis jau sutvarkyta, kai ji, deja, tokia dar nėra.

Šventimų skubotumas mums kelia rimtą įtarimą, kad norima tik pasinaudoti mumis, o mūsų reikalą vėl nustumti tolyn. Nėra abejonės, kad būtų labai gražus ir reikšmingas broliško solidarumo gestas, jei jūs visi trys oficialiai pareikšimtume savo pagėdavimą atidėti šventimus iki to laiko, kai sukludytieji broliai pradės eiti jiems skirtas pareigas.

Reiškiu Jums savo brolišką pagarbą ir meilę
1981.X.20 Vysk. Vincentas SLADKEVIČIUS"

Spalio 14 d. kun. Kauno arkikatedros klebonas Pranciškus JUOZAPAVIČIUS Telsių kurijoje prie aštuonių dekanų pareiškė, kad spalio 16 d. Vatikano radijas paskelbs naujų vyskupų pavardes ir konsekracijos datą, o Kauno katedroje apie šventimus bus paskelbta spalio 17 d. Su didele baime kunigai ir aktyvesni tikintieji laukė to šeštadienio vakaro Vatikano radijo laidos.

Panevėžio katedroje, Vilniaus Šv. Mikalojaus bažnyčioje ir kitur kunigai paskelbė,

kad naujų vyskupų konsekracija įvyks spalio 25 d. Kauno arkikatedroje.

Spalio 17 d. kandidatai į vyskupus Palūšėje pradėjo rekonstrukcijas, tačiau po kelių dienų jas nutraukė, nes paaiškėjo, kad vysk. L. POVILONIS neparvėžė konsekracijos būlių. Ši žinia bematant apskriejo Lietuvą — visi, džiaugėsi, kad bedievių planai tikriausiai sužlugę. Į dangų kilo padėka Dievui, kad išgelbėjo Lietuvos Katalikų Bažnyčią iš didelės nelaimės, kurios pasekmės net sunku buvo pramatyti. Maskva norėjo susprogdinti didelę bombą: priglūinti Lietuvos kunigus ir tikinčiuosius — Vatikanas laimina ne kovojančius už Bažnyčią, o KGB talkininkus.

Sovietinė valdžia, parinkdama kandidatus į vyskupus, norėjo ne tik turėti daugeliu metų tinkamų bendradarbių, bet tuo pačiu sugriauti Apaštaloj Sosto autoritetą bei palaužti kunigų ir tikinčiųjų kovos dvasią. Įgyvendintas Maskvos projektas būtų be žodžių kalbėjus, kad Apaštaloj Sostas nevertina už tikėjimą išlieto lietuvių vyskupų kraujo, nevertina visų tų, kurie už Bažnyčią ėjo ir tebeina Gulago kankėjų keliais, nevertina tų, kurių dėka Lietuvos Katalikų Bažnyčia vėl atgimsta, o palaiko tuos, kurie, įsipainioję į KGB voratinklį, būdami ne ganytojai, o samdiniai, neša Bažnyčiai ir tikintiesiems neįsivaizduojamą žalą.

Kam kovoti, kam stengtis, jei Apaštaloj Sostas neparemia kovojančių, o palaiko išduodančius švenčiausius dalykus? — panašūs klausimai, kaip baisi pagunda, būtų iškilę daugelio sąmonėje. Ar daugelis būtų suprastę, kad kaltas ne Apaštaloj Sostas, o tik KGB talkininkai, prisidengę Lurdo "maldininkų" ir kitokiais vardais, pastoviai apgaudinėjantys Apaštaloj Sostą?

Tarp kita ko sovietinė valdžia tremtinių vyskupų rimtai įdarbinti, atrodo, net nesiiruošė — jai buvo svarbiausia kuo greičiau gauti naujus, sau naudingus, vyskupus. Jeigu sovietinė valdžia nori ir yra tvirtai nutarusi leisti tremtiniais vyskupais — Julijonui STEPONAVIČIUI ir Vincentui SLADKEVIČIUI eiti savo pareigas, apie savo sprendimą turėjo jiems pranešti dar prieš išvykstant vysk. L. POVILONIUI į Romą. Tačiau nė vienas sovietinės valdžios pareigūnas nė vienu žodeliu apie tai neužsiminė. Tik vienas kitas KGB bendradarbis švenčias skleidė dezinformaciją, jog tremtiniai vyskupai jau galį užimti naujas pareigas, tačiau patys nenorį tai padaryti.

Tikriausiai sovietinės valdžios planas buvo toks: pasinaudojant Apaštaloj Sosto noru įdarbinti tremtinius vyskupus, praveisti į vyskupus sau tinkamus kandidatus, o po to "derėtis" su tremtiniais — leisime dirbti, jei mums dirbsite. Aišku, kad tremtiniai vyskupai su šitokiomis sąlygomis nebūtų sutikę: po tiek kančios metų suniekinti pačius save prieš tautą ir tikinčiuosius, elgtis prieš sąžinę, išduoti švenčiausius įsitikinimus! Ir tikriausiai vėl būtų pasikartojusi 1969 m. vyskupų tremtinių "įdarbinimo" istorija. Prieš 12 metų sov. valdžia irgi žadėjo leisti tremtiniais vyskupams eiti savo pareigas, bet reikalavo melo ir paklusnumo duoklės.

PADĖKA

AŲA

STASIUI BURDINAVIČIUI

iškeliavusiam amžinybėn, jo liudėdamą dėkoju lankiusiems jį ligoninėje, namuose jo ligos metu, guodusiems ir stiprinusiems jį.

Dėkoju visiems, lankiusiems vėloni laidotuvių namuose, visiems, kurie atsiuntė gėles prie jo karsto, užpašiusiems šv. Mišias, guodusiems mane skausmo valandoje.

Ačiū visiems už pareikštą užuojautą žodžiu ir per spaudą, už aukas spaudai. Dėkoju kun. St. Šileikai už aplankymą ligoninėje su švenčiausiu, prel. dr. J. Tadauskui, kun. St. Šileikai ir kun. J. Liaubai, OFM, iš St. Catharines už iškilmingas laidotuvių Mišias. Dėkoju Hamiltono šaulių kuopos pirm. p. Kanopai už rūpestį ir suorganizavimą šaulių, kurie budėjo prie jo karsto su vėliava laidotuvių namuose pamaldų metu, ir visiems šauliams už karsto nešimą bei palydėjimą į kapines. Ačiū sol. V. Verikačiui už giedojimą Mišių metu ir kapinėse, šeimninkei A. Genčienei už paruoštus skanius pietus.

Dėkoju dr. O. Valaitienei ir dr. Davis už rūpestingą globą vėlonies ligos metu.

Tariu ačiū visiems už paslaugas mano liūdesio valandoje.

Liūdinti žmona

Ona Burdinavičienė

PADĖKA

Mūsų mylimam vyrui ir tėvui

AŲA STASIUI SAPKUI

1981 m. gruodžio 26 d. iškeliavus amžinybėn nuoširdžią padėką reiškiamė kun. Vladui Mažrimui už atnašautas šv. Mišias, pamokslą ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame visiems tautiečiams, užpašiusiems šv. Mišias už a. a. Stasio vėlę.

Reiškiamė giliausią padėką visiems, atsiuntusiems gėlių ir aukojusiems Vėžio Tyrimo Institutui, pareiškusiems užuojautą spaudoje, raštu ir žodžiu.

Ypatingai dėkojame A. M. Dudaravičiams, V. H. Kasperavičiams iš Edmontono ir T. J. Lukams iš Sundre, atvykusiems į laidotuves.

Giliausią padėką reiškiamė mūsų Kelownos lietuviams draugams, kurie lankė vėloni ligoninėje ir namuose, suteikdami stiprybės. Labai dėkingi esame karsto nešėjams.

Visiems dėkingi —

žmona Valė, sūnūs Petras ir Stasys
dukros Vanda ir June

MIELAI MAMYTEI

AŲA

MARIJAI ŽILVITIENEI

mirus,

jos dukras — BIRUTĘ VYTIENĘ su šeima, NIJOLĘ RACEVIČIENĘ nuoširdžiai užjaučiame liūdesio valandoje —

L. A. Stulginskai

B. B. Tamošiūnai

O. V. Beresnevičiai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapy paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mobawck Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Šioje litografijoje šalia gerai žinomų Vilniaus vietų (trys kryžiai, augštutinė ir žemutinė pilys, Bekešo kalnas, katedros bokštas, katedra prieš remontą), kairėje pusėje matosi Šv. Magdalenos šventovės bokšto viršūnę. Ši šventovė 1794 m. sudegė. Šalia tos šventovės buvusi gatvė iki 1940 m. buvo vadinama Šv. Magdalenos gatve. XVIII s. litografija

Dr. KAZYS ĖRINGIS kalba Toronto lietuviams apie gyvenimą sovietų pavergtoje Lietuvoje

“Esu jautrus Lietuvos išniekinimui”

(Atkelta iš 1-mo psl.)

išsimokslinusios mūsų tautos suvokimas būti vieningais yra labai reikšmingas. Mūsų tauta nepaklūsta okupanto užmačioms suskaldyti mus tokiu gilumu, kuo reikalauja marksizmo-leninizmo filosofija, jos teorija ir praktika.

Marksistiniai okupantai save laiko tokiais socialiniais geradariais, tačiau jų geradarysė yra akivaizdžiai klastinga ir perdėm melaginga. Bet tai nedaug žmonių suklaidina skaudžiai ir galutinai. Turime, žinoma, tokių apverktinų situacijų, kurios kartais protrūkiškai pasireiškia, bet visumoje mūsų tautos psichologija pagrindinių tautos vertybių požiūriu nėra pasikeitusi. Ji nepasikeitusi dėl paniekinimo mūsų istorijos (visi vienin-gai priešinasi šiam tautos niekinimui). Nepasikeitusi dėl mūsų nepriklausomo gyvenimo. Žinoma, yra tam tikros žmonių grupės, iš darbininkų, kurių gyvenimo sąlygos buvo galbūt kiek išimtiniau sunkios, bet ir mūsų ūkininkai vargo juodą vargą, kol pasiekė gerovę nepriklausomoje Lietuvoje. O ta gerovė, kaip ir kitose srityse, nebuvo idealas — toli gražu iki jo.

Aš manau, kad tautinė psichologija yra pasikeitusi ta prasme, kad yra sunaikintas žmonių prisirišimas prie kaimo. Socialkolonizmas davė milžinišką impulsą per statybų

išvystymą kurti miestus, urbanizaciją. Partizaninis karas, trėmimai sudarė psichologiją bėgti kur galima, kad tik iš-trūkti iš kaimo. Prieš kaimą buvo nukreiptas pagrindinis teroras. Jaunimas žavisi miesto gyvenimu, švaresniu darbu, gal ir butu, kinu, teatru ir daugybę kitų kultūrinių gėrybių. Komunizmas jaunimą kaip naują daigą iškia iš pirmą planą ir tuo bando jį sužavėti. Nėra abejonės, kad žmonėms tai daro tam tikros įtakos.

Visdėlto atsirado kažkokia pusiausvyra, ir ekonominė gerovė pasidarė turbūt labiau prieinama kaimo žmonėms, nors ten darbo sąlygos labai sunkios, socialinė apsauga tų kaimiečių ir specialistų yra labai bloga. Pvz. vidutinis darbo stažas traktoristo yra bausis — tik 6 metai. Po 6 metų žmogus susidėvi tiek, kad pajunta neįsvegiamą būtinumą bėgti iš to darbo, ne s žalingas sveikatai. Okupantas spaudžia, daro planus, kad būtų kuo daugiau produkcijos, kad būtų vartojama kuo daugiau nuodų, trąšų. Darbo sąlygos fermose yra antisanitarinės, ir daugelis žmonių, valdančių tą techniką, pasijunta palūžę sveikatoje. Čia yra mūsų nelaimė. Socialinių idėjų nešėjas bei gelbėtojas pasirodo esąs mūsų žmonių naikintojas.

(Bus daugiau)

Baltiečių Laisvės Diena Amerikoje

JAV kongresui pateikti įstatymo projektai, siūlantys birželio 14 paskelbti Baltiečių Laisvės Diena

Amerikos Baltiečių Lyga stengiasi, kad birželio 14 d. būtų įstatymiškai paskelbta JAV kongrese “Baltijos Laisvės Diena”. Mat 1941 m. birželio 14 d. buvo pradėtas sovietinis rusų nusikaltimas — Baltijos tautų žudymas-trėmimai į Sibirą. Illinois kongresmanas Henry J. Hyde šiuo reikalu sausio 27 d. Atstovų Rūmams pateikė rezoliuciją H.J. Res. 386, kuri per vasario mėnesį jau susilaukė 44 rėmėjų. Jis kongrese pareiškė:

“Totalistinė Sov. Sąjungos vyriausybė niekina laisvę, demokratiją ir religiją. Dabartinė jos veikla (Afganistane ir Lenkijoje) primena ankščiau įvykdytą priepaūdą bei kraujo praliejimą Vengrijoje ir Čekoslovakijoje, o dar ankščiau — Baltijos respublikose: Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Kaikam iš mūsų kartos Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardai jau nieko nebesako. Tai džiugina Sovietų Sąjungą. Ji per 40 metų stengėsi iš žmonių atminties ištrinti faktą, kad šios Baltijos respublikos egzistavo, ir jei galėtų, iš visų istorijos knygų išplėštų lapus bei sunaikintų žemėlapius, primenančius jas.” Prisiminęs okupacijų pradžią ir priepaūdą pareiškė: “Siekdama galutinai palaužti tų tautų valią, Sovietų Sąjunga 1941 m. birželio 14 d. pradėjo šimtą tūkstančių lietuvių, latvių ir estų deportaciją į Sibirą. Mes

kurie naudojames laisvės palaime, galime parodyti savo solidarumą su pavergtais baltiečiais, paremdami šiandien man pateiktą jungtinę rezoliuciją, kad kasmet birželio 14 d. būtų skelbiama Baltiečių Laisvės Diena, kuri sutaptų su didžiųjų deportacijų į Sibirą metinėmis. Tai diena visi amerikiečiai, o ypač baltiečių kilmės, atkreiptų dėmesį į besitęsiančią priepaūdą ir reikalauja laisvės. Sovietų Sąjunga turi žinoti, kad laikas neištrinti begėdystės, o jos šiandien daromi nusikaltimai dar gyviau primins praeities piktadarys-tes.”

Per vasario mėnesį ši rezoliucija susilaukė Atstovų Rūmuose dar 44 rėmėjų. Organizacijos bei atskiri asmenys turėtų rašyti savo sričių kongreso nariams, prašydami paremti H.J. Res. 386. Laiškus adresuoti: The Honorable (kongresmano vardas ir pavardė), House Office Building, Washington, D.C. 20515.

Artimiausiu metu tokią pat rezoliuciją senatui pateiks įtakingas North Carolina senatorius Jesse A. Helms. Tada lygiagrečiai veiks prasidės ir JAV senate. Kai rezoliucijos bus priimtos abiejose JAV kongreso rūmose, jos taps krašto įstatymu. V.M.

• Naujiems skaitytojams “Tėviškos Žiburiai” pirmąsiais metais — tik-tai \$ 12.

Kenčiame savoje tėvynėje

Rezistencinės sovietų grupės atsisaukimas, išplatintas Baltijos kraštuose ir kitur

Laisvąjį pasaulį pasiekė tekstas memorandumo-atšaukimo, kurį išleido ir paskleidė Demokratinis Nacionalinis Sovietų Sąjungos Frontas Estijos Taline bei kitų Baltijos kraštų ir Sov. Sąjungos miestuose. Tekstas išspausdintas “Cahier du Samizdat” 1981 m. 81 nr. ir “Archiv Samizdata” (Muenchene) 1981 m. gruodžio 7 d. Tekstas verstas iš estų kalbos ir rusų, o iš rusų — į prancūzų kalbą. Tarp paskelbtų reikalavimų sovietinei valdžiai neminimas sovietinės kariuomenės atitraukimas iš Baltijos kraštų, darbininkai raginami streikuoti, bet susilaikyti nuo tautinio pobūdžio manifestacijų. Čia pateikiame minėto teksto vertimą iš prancūzų kalbos. “TZ” RED.

Nacionalinio Demokratinio Sovietų Sąjungos Fronto

MEMORANDUMAS

Jau seniai veikame nepa- keliamą jungą. Mūsų šalis, smerkdama imperializmą, pati pasidarė imperine ir kolo- ninine galybe, jėga primetan- či savo valią daugeliui tautų už savo sienų.

Mes įsiveržėm į Afganistaną, be pagrindo tikėdamiesi leng- vos karinės pergalės. Daugiau kaip pusantro milijono tos ma- žos tautos gyventojų pabėgo iš savo krašto. Pirmąsiais šio karo metais ten žuvo 5.000 jau- nių mūsų kareivių, o 10.000 jų tapo invalidais. Ir kieno labui?

Mūsų šalis, skelbdama socia- lizmo šūkius, tapo valstybi- nio kapitalizmo šalimi su ne- ribota galia. Mūsų neslepia- mas tikslas (kitų valstybių vy- riausiųjų nuvertimas ir pasta- tymas mūsų šio modelio val- džių, įskaitant ir tas vyriausy- bes, kurios yra išrinktos žmo- nių demokratinio būdo) privė- dė prie pasaulinės krizės, gre- siančios visos žmonijos iš- likimui.

Savoje tėvynėje esame pla- kami valstybinės galios, besi- remiančios melagingais paža- dais, diskriminaciniais įsta- tymais ir suktais rinkimais. Ci- vilinės mūsų teisės yra labiau suvaržytos nei prieš Spalio re- voluciją, labiau apribotos nei betkurioje kitoje dabarties valstybėje. Mūsų maitinima- sis, viešosios tarnybos, buti- niai gaminiai yra blogiausi pasaulyje, o kainos spekulia- cinės. Mūsų atlyginimai yra mažesni už bedarbių pašal- pas pažengusiose šalyse. Be to, esame prie bado slenkščio, ir tai turtingiausioje pasaulio šalyje.

Tai mūsų vadovybės nepa- jėgumas matyti realų pasaulį, įžvelgti savo atsakomybę, kuri prie to privėdė.

Jau 60 metų mūsų valdžia taiso tik tai tragiškas klaidas, kurias pati padarė, nepastebė- dama, kad tai ne klaidos, bet neišvengiamos pasekmės siste- mos, kuri mums yra užkarta.

Mes pasmerkėm “dideles klaidas”, padarytas Lenkijo- je (laiske PCUS, skirtame PORP), tačiau tik tai viso pasaulio karikatūristai pasi- džiaugė “dideliu šuoliu pir- myn”, sistemingai minimu tuo pačiu metu mūsų ekonomijo- je, palaikomoje milžiniško- mis paskolomis iš užsienio. Tai vėl atsitiko dėl vadinamų- jų klaidų. Šiandieną turime milžinišką skolą užsieniui. Pas mus tai daroma be gyven- tojų sutikimo. Vien šios skolos palūkanos kasmet atsiei- na 100 tonų aukso, jau nekal- bant apie patios skolos mokė- jimą.

Kas mūsų laukia?

Paskutiniuose šio šimtmečio dešimtmetyje bus dar mažiau maisto, dar mažiau buitinių reikmenų, kainos kils neįsvegiamai. Mūsų gyvenimo lygis dar labiau kris, ir tai dar žemiau nei leidžia žmogaus orumas. Galimas dalykas, kad mūsų vadovybė, įsiekdama išieities iš beviltiškos būklės, kurion artėjame, griebis pas- kutinės priemonės, būtent, ginkluotos jėgos. Tada visi mes būsim įtraukti į branduolinio karo dulkes bei dumys vienu mostu rankos tų, kurie suklydo savo apskaičiavimuose.

ATSIŠAUKIMAS

Matydami politinę ir ekono- minę savo šalies būklę; maty- dami pirmąjį savo šalies vaidmenį pasaulio krizėje, kuri gresia visos žmonijos egzistencijai;

suprasdami aiškiai ir vienin-

gai, kad vienintelis kelias, ven- dantis į normalų gyvenimą ir geresnį pasaulį, eina per san- tvarkos sudemokratinimą, kad tiksliai sukūrimas laisvos, de- mokratiškos ir atviros visuo- menės gali atstatyti pasitike- jimą ir sudaryti pagrindą val- stybių nusiginklavimui bei su- naikinimui branduolinių gink- lų pasaulyje, pakelti gyvenimo lygį, įvesti laisvą keliavi- mą per valstybių sienas;

žinodami, kad jokia išorinė galybė nėra pajėgi išspręsti mūsų problemų ir kad tik tai mes patys turime raktą, įga- linantį jas išspręsti;

kreipiamės į visus piliečius, kviesdami vieninai pritarti šiems reikalavimams:

I

Mes reikalaujame nedelsiant iš Sovietų Sąjungos vyriausy- bės:

1. atitraukti sovietinę kariuomenę iš Afganistano;
2. nebesikisti į Lenkijos vi- daus reikalus;
3. sustabdyti maisto gami- nių eksportą;
4. panaikinti specialias, dis- kriminacines prekybos for- mas;
5. paleisti politinius kalini- us ir sustabdyti politinį per- sekiojimą;
6. sutrumpinti privalomos karinės tarnybos laiką iki 6 mėnesių;
7. tuojau pat vykdyti tarp- tautinius įsipareigojimus, bū- tent, Visuotinės Žmogaus Tei- sių Deklaracijos straipsnius — 13, 15, 18, 19, 20 ir 23, Helsin- kio sutarimų III ir IV skyrius, įvesti demokratinę santvarką mūsų šalyse, įskaitant visuo- tinius periodinius rinkimus ir valstybės įstatymų leidimo bei vykdymo organus, rinkimą valstybės galvos demokrati- niu būdu.

II

Paremti mūsų reikalavimams rengiamas

TYLOS PUSVALANDIS

Jis prasidės 1981 m. gruodžio 1 d., 10 v.r. ir truks iki 10.30; bus

kartojamas kiekvieną pirmą mėnesio darbo dieną, t.y. 1982 m. sausio 4, vasario 1, kovo 1, balandžio 1, gegužės 3 ir t.t., tuo pačiu laiku — nuo 10 v.r. iki 10.30.

1. Tesujuda visi ratai! Tesu- stoja viešasis eismas! Sustab- dykime betkokį judėjimą, bet- kokią veiklą kur bebūtume — įmonėse, išorės darbuose, ke- lionėse, mieste, provincijoje, laukuose!

2. Tesustoja visi tramvajai, troleibusai, taksliai, miesto autobusai, priemiesčių trau- kiniai, teištuštėja visos sto- tys! Gatvės ir šaligatviai tepa- lieka tušti! Visa šalis tebūna mirusi 30-čiai minučių!

3. Magnetofonai tegroja se- nas revoliucines dainas (Inter- nacionalą ir kt.).

4. Tenebūna paliesta viešo- ji tvarka. Tenepasirodo jokia nacionalizmo manifestacija.

5. Į galimus valdžios atstovų bei pareigūnų klausimus per tą pusvalandžio tylą atsakyti tyla.

BRANGUS DRAUGE!

Esame paskutinėje kryž- kelėje. Dar yra vilties grįžti į žmogaus vertą pasaulį. Ap- sispręski dar šiandien! Laikas nelaukia. Rytą galbūt bus jau pervėlu! Paaaukoki vieną valandą savo laiko ir padaryki tris kopijas šio at- sišaukimo! Išverski į kitas kal- bas! Greitai perduoki kitam! Bet tiksliai per pašto dėžutes! Sudarykime kovūnų trijulės! Skubi tavo veikla yra mūsų sek- mės laidas, ir ledai bus pralaužti! Nepraraski drąsos, įeigu pirmaisiais mėnesiais nepasieksime pilnos sėkmės! Ji ateis. Jau daug žmonių yra mūsų pusėje, įskaitant gausius vidaus reikalų ministerijos tarnautojus ir kareivius. Pa- rodykime tikrą internaciona- lizmą: vienas už visus, visi už vieną! Tiksliai šiuo keliu vėliau išsispręs ir kitos svarbios pro- blemos.

Kol nebus liaudies valdžios, mes nenurimsime! NDSSF 1981 m. birželis

Boikotuokite rusų kalbą!

Pagrindžio “Aušra” 26-tame numeryje iškelia Lietuvos rusinimo pavojų ir skatina tautiečius priešintis okupanto spaudimui

Lietuva rusinama sparčiai. Kaikuriuose viešose įstaigose jau nebegalima lietuviškai su- sikalbėti. Geležinkelių siste- ma visai surusinta (traukiniu važiuodami girdime tik rusiš- kus paaiškinimus). Jau kelini- ti metai mūsų knygnai ir kio- skai užversti rusiška literatū- ra, o jei išleidžiama lietuviš- ka vertinga knyga, tai knygy- nuose jos nusipirkti negausi. Mums neleista turėti net že- mėlapių lietuvių kalba (kny- gynuose kelinti metai guli ru- siškas Lietuvos žemėlapis).

Ypač užgulę rusinimas švie- timo sistema. Atėjo metas, kai bolševikinis okupantas, nusimetęs išvaduotojo kaukę ir išsižadėjęs komunizmo idealų, atvirai ir ciniškai emėsi Lietuvą rusinti ir vie- tojų mėsos mums kiša rusų kalbą ir rusišką menkavertę literatūrą. Paskutinis oku- panto žingsnis — rusų kal- bos dėstymas vaikų darže- liuose ir vidurinės mokyklos I-ose klasėse. Pirmoje klasė- je sumažintos lietuvių kalbos pamokos, o rusų kalbos pamokos vyksta dviejuose pogru- piuose. Vadinas, rusų kalba yra privileijuota, jos moko- ma dirbant su mažesniu moki- nių skaičiumi, kad mokiniai geriau dalyką įsisavintų.

Šis paskutinis okupanto žingsnis yra pasikėsinimas į gyvybinį mūsų tautos šalti- nį — lietuvių kalbą, kurią mūsų bočiai šimtmečiais iš- saugojo gryną, tai noras šį šal- tinį užteršti, užnuodyti, išse- kinti. Yra žinomas pedagogi- kos dėsnis, kad svetimą kal- bą galima pradėti mokyt tik tada, kai mokiniai gerai įsi- savina gimtąją kalbą. Jau bu- vo blogai, kai nuo antros klasės pradėta mokyt rusų kalbos, o dabar lietuvių kal- bos reikalai pasidarė visai blogi. Jei vaikai nuo 6 metų, pradėdant darželiu, kišama rusų kalba, jo gimtoji lie- tuvių kalba bus užteršta ru-

sišku žodynu, rusiškais išsi- reiškimais ir rusišku galvo- jimo būdu, o lietuviška kal- ba bus sužalota, iš jos liks lietuviškai rusišką žargoną.

Kodėl mūsų vaikai turi mokytis rusų kalbos jau nuo 6 metų, o rusiškai Rusijoje mokosi svetimos kalbos (vo- kiečių ar kitos) tik nuo 11 me- tų? Kodėl mes neturime lygių teisių su rusais? Kuo jie pranašesni už mus? Jų daugiau yra, bet ne skaičiumi matuo- jama tautos vertė. Mes, kaip tauta, nesame menkesni ir mažiau verti, kaip rusai, ir savo kalbos neišsižadėsime.

Gana Lietuvą rusinti! Mokykla skirta ne tam, kad žudytų mūsų vaikų gimtąją kalbą.

L i e t u v i a i! Boikotuokime rusų kalbą! Įstaigose ir viešose vietose kalbėkime lietuviškai. Jei kas tave užkalbina rusiškai, atsakyk lietuviškai, nebet jis būtų atvykęs nerusas. Tegu rusai, gyvenę Lietuvoje, iš- moka lietuviškai.

Neterskime lietuvių kalbos rusiškais žodžiais ir posakiais.

Nepirkime rusiškų knygų ir literatūros, kuri skleidžiama propagandai mokykliniam jaunimui ir vaikams.

Tevai, neleiskite savo šešiametį vaiką į darželio paruošiamąją grupę. Tegu jie vienerius metus pabūna namie.

Mokytojai, kuriems užkrauta pareiga I klasėje mokyt lietuvių vaikus rusų kalbos, praveskite formaliai pamokas ir pasistenkite, kad mokymo re- zultatas būtų artimas nuliui.

Lietuvių kalbos mokytojai, jūsų pareiga įkvėpti mokiniam lietuvių kalbos meilę, iškelti jos grožį ir vertę.

Griškievičiai, rinkai ir visi, kurie vergiškai pildote visus okupanto nurodymus, žinokite, — jūsų laukia tautos teismas!

Lietuviai

Kanados baltiečių parodoje, kuri buvo surengta 1982.II.16 — III.13 valsty- binio archyvo patalpose Otavoje. Iš kairės: daugiakultūrų reikalų minis- terio asistente SUZAN SCOTTI, direktorius K. JOHNSTONE, daugiakultū- rių reikalų ministeris JAMES FLEMING, Baltiečių Federacijos ir KLB vicepirmininkas inž. J. V. DANYŠ

Teritoriniai mūsų tautos plotai

Atsiliepiant į dr. J. Balio aiškinimus, spausdintus “T. Žiburiuose”

ALGIRDAS GUSTAITIS

Dr. J. Balio replika man, at- spausdinta “TZ” 1982 m. 5 nr., reikalaujama patikslinimui.

1. Be pagrindo kratosi jo pa- ties parašytų žodžių, esą da- bartinėse Tolminkiemio apy- linkėse nesą nė vieno lietuviu.

2. Mano reikalaujamos lietu- vių tautai žemės nėra tuščios teritorijos. Nesusipratimas švaistys tokiais žodžiais.

3. Jis reikalauja išstatyti pa- rengtas lietuvių kariuomenės divizijas. Perdaug spalvingas iššūkis! Verta prisiminti, kad atkuriant nepriklausomą Lie- tuvą 1918-1919 m., pastarąjį ne- turėjo jokių divizijų, tačiau įstengė susiorganizuoti ir ge- rokai apkulti net trijų valsty- bių kariuomenes — Lenkijos, Vokietijos, Sovietų Rusijos.

Ir Klaipėdos kraštą 1923 m. lie- tuviai išlaisvino be divizijų. Ir 1941 m. sukilusi lietuvių tau- ta prieš Sovietų Rusiją neturė- jo organizuotų divizijų, tačiau taip rusams paspirgino, jog jie bėgo kiek kojos neša, kiek sunkvežimiai ir tankai gali riedėti.

4. Bauginą nurodydamas da- bartinį lenkų skaičių. Tai mes visi žinome. Laimejimams ne- visad reikia kautynių. Apie tai esu nekartą rašęs.

5. Iš dabartinės lenkų tautos neverta šaipytis. Jie parodė ir teberodo daug atkaklumo, stengdamiesi ištrūkti iš komu- nistinės sistemos varžtų. Juose esantis ekonominis susmuki- mas yra, mano nuomone, dėl praztingos komunistinės si- stemos, perdaug iščiulpiančios gaminius į Sovietų Rusiją.

6. Bando įrodinėti, kad atga- vus nepriklausomą Lietuvą niekas iš Amerikos nevyktų at- gal į Lietuvą. Kodėl vis griebia- si už kitus tvirtinimų, prielai- dų? Pavyzdžiui, aš meliai ir tuojau grįžčiau į nepriklauso- mą Lietuvą ir bandyčiau gauti d a r b ą arba Vilniuje, arba Tvankstėje. Ir norėčiau būti palaidotas Vilniuje, ne am- žiams pasilikti Amerikoje.

Atgavus nepriklausomybę, manau, kiekvienas lietuvis, lie- tuvė persigalvotų ir atsirastų grįžtančių, kaip buvo ir po Pir- mo pasaulinio kario. Šįkart gal grįžtų daugiau, nes Lietuva jau gerokai modernus kraštas. Manau, grįžtų ir iš kitų valsty- bių. Juo labiau iš S i b i r o ar tremties.

7. Ne vieh lenkai kariavo amerikiečių-anglų puseje. Daug ir lietuvių kovojo prieš demokratijos priešus. Tūk- stantčiai lietuvių buvo JAV-ų kariuomenėje, buvo ir Angli- jos kariuomenėje, buvo atski- ras lietuvių vienetas ir lenkų gen. Anderso kariuomenėje, kovojusioje Anglijos puseje. Ir lietuviai turi teisių į teisin- gą sprendimą.

8. Jaltoje ir kitose konferen- cijose, apie kurias trumpai ra- šiau “TZ” 1981 m. 51-52 nr., So- vietų Rusija gavo ne tik teisę pavergti Lenkiją, bet ir apie du šimtus milijonų europie- čių. Kodėl dr. J. Balys nepri- mena, kad tokiais susitarimais ir lietuvių tauta buvo atiduota komunistinei vergijai? Lenki- jai nebuvo “žeme kompensavi- mai”, o jų įjungimas į raudo- nuosius vežimus.

9. Nereikia be realaus pa- grindo baimintis dėl tariamo lietuvių neturtingumo, nes

esą be didelių kapitalų nega- lėsime Lietuvos išlaisvinti. Iš kur ir kodėl tokios pesimisti- nės mintys? Yra gana daug kny- gų, rašinių apie sunkią padė- tį atkuriant nepriklausomą Lietuvą. Tada tenai beveik vis- kas buvo priešų išgrobita, iš- vežta, sunaikinta. Mokyklos ne- turėjo vadovėlių, spaustuves neturėjo popieriaus, vaistinės neturėjo vaistų, truko gydyto- jų, okupantai neleido lietu- viškos spaudos, teatrų. Ir t. t. Nebuvo ginklų mūsų karei- viams, nebuvo jiems uniformų. Štai ką apie tą laikotarpį rašė garbingas lietuvis Petras Kli- mas, Nepriklausomybės akto signataras:

“Mums dabar gresia pavojus, kad v i s a s valstybinis turtas bus išgrobstytas, geležinkeliai sustos, o likučiai duonos bus išvežti, ir mūsų kraštą užklups badas. Besitraukiančios vokie- čių armijos užpalkyje slenka Rusijos raudonoji gvardija, norėdama vėl pavergti mūsų tėvynę ir padaryti ją badaujan- čios, kraujuose applūdusios Rusijos dalimi. Iš kitos pusės, tarytum pagalbon piršdamiesi, siūlosi lenkai, tikėdamiesi pa- jungti Lietuvą Lenkijai” (P. Klimas, Iš mano atsiminimų, psl. 223, Boston, 1979 m.).

Ar lietuvių tauta palūž? Nieko panašaus! Net JAV prez. Wilsonas buvo pažadėjęs remti didesnę Lietuvos atstaty- mą, o lietuviai savo krašte taip skelbė: “Lietuvių tauta numa- to savo ateities apsaugą nepri- klausomoje valstybėje, atkur- toje josios etnografinės sie- nose” (T.p., 106 psl.).

Tai tik iš dalies pavyko, nes tada daug mūsų tautos dalių liko okupuotos kitų.

10. Aš tegaliu būti kaltina- mas nesiekiančiu lietuvių tau- tos etnografinių ribų, jokių bū- du ne jos padidinimui.

11. Be reikalo dr. J. Balys di- džiuojasi, kad kartis jis nesu- dinko su mano nuomone. Taip būna beveik su visais, nežiū- rint kas ir kur. O jo redaguo- ta “Naujoji Viltis” spausdi- no mano raštų Lietuvos sienų reikalų. Iš įvairių redaktorių gaunu laiškų. Nemanau, kad dr. J. Balio laiškai tokie svar- būs, kad aš juos visus saugo- čiau.

12. Visi rimti mokslininkai žino, kad prūsai yra lietuvių tautos nariai.

13. Savo rengtą Lietuvos že- mėlapi, prie jo paaiškinimus daviau ištisai eilei mokslininkų tikrinti, patarti, kritikuoti. Juo rimtesnė kritika, juo nau- dingesnė. Ją daug pasinaudo- jau. Be reikalo dr. J. Balys ra- šo, esą dr. L. Viliamas Lituanis- tikos Institute, susipažinęs su mano jam atsiųstu Lietuvos žemėlapiu projektu, rašęs nei- gamai. Iš tiesų dr. L. Viliamo laiske man, rašytame 1972 m. kovo mėn. 14 d., buvo tokie sa- kiniai:

“Sveikinu su darbu. Įdėta daug laiko ir pastangų. Žemė- lapis gerai apdorotas ir tinka leidimui”.

Šiuo savo atsakymu, liečian- čius mano Lietuvos žemėlapi ar teritorinius lietuvių tautos reikalus, baigiu ir dr. J. Baliui daugiau per spaudą neatsaki- nešiu.

• Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savos tautos gynėjai

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ŽUDIKŲ BYLA

1981 m. rugpjūčio 8 d. Pakruojo rajono Pamušio parapijos klebonijoje buvo nužudyti du asmenys — klebonas kun. Leonas Mažeika ir jo šeimininkė Teklė Martinaitė. Gerokai vėliau buvo paskelbta, kad buvo surasti du žudikai — Adolfas Kazlauskas ir Ona Baltramiejūnienė. Jų teismas įvyko š. m. sausio 26 d. Pakruojo kultūros namų salėje. Savo korespondentes S. Mockuvienės pranešimą iš teismo salės „Šunkeliais — i bedugnę“ paskelbė „Valstietčių Laikraštis“ tik vasario 20 d. laidoje. Jame teigiama, kad abu nusikaltėliai buvo gerai pažįstami Pakruojo gyventojams. Jie abu gimę ir užaugę šiose apylinkėse, dažnai matyti miesto gatvėse. Adolfas Kazlauskas, 40 metų amžiaus, pirmą kartą už vagystę buvo baustas vos pradedęs penktiklūtis metus. Atlikęs bausmę, ilgai neužtruko savo motinos namuose, kur buvo užima ir geriamą, vel išėjo į gatvę. Apie jo gyvenimą S. Mockuvienė rašo: „Taigi stovėdamas teismo salėje A. Kazlauskas apie save kalbėjo trumpai: išvardijo datas, kada buvo teistas, kada išėjo iš bausmės atlikimo vietos, kada vėl teistas. Žodžiu, iš keturiasdešimties gyvenimo metų dvidešimt praėjo įkalinimo vietoje. Tokia šio nusikaltėlio istorija...“ Ona Baltramiejūnienė, gimusi 1947 m., i nusikaltimo keliai atvedė alkoholis. Esą ji kurį laiką mokytoja Pakruojo rajono Stačūnų mokykloje, netgi įstojo mokyti į Šiaulių pedagoginį institutą. Buvo ištekėjusi, augino dukrelę, išsikyrė pašalinta iš instituto. 1978 m. O. Baltramiejūnienė susipažino su D. Kazlausku, tapo jo sugyventine.

PLĖSIKAS IR VALKATA

Apie šių žudikų bylą S. Mockuvienė pasakoja: „Prieš teismą stovi pavojingas nusikaltėlis Adolfas Kazlauskas ir jo sugyventinė Ona Baltramiejūnienė. Plėšikas ir alkoholišk, žmogžudys ir valkata. Praradę visą, kas vadinama žmogiškumu, priejo liepto galą...“ Augščiausiojo teismo išvažiavimajam posėdžiui pirmininkavo M. Ignatovas, liudijais tapo S. Kasiulienė ir V. Smičius, kaltintoja — prokurorė padėjėja B. Zeberskis, teisiųjų gynėjas — S. Kruckaitis ir A. Mesonis. Teismo nusprendimas aplinkybėmis Kazlauską Adolfą pripažinti kaltu ir paskirti mirties bausmę. O. Baltramiejūnienė galutinai bausmė — ketveri metai laisvės atėmimo bendrojo režimo pataisos darbų kolonijoje, paskiriamą priverstinį gydymą nuo alkoholio. Ant Kazlausko rankų sargyba uždėda geležinius antrankius. Prie durų laukia kalėjimo mašina...“

NUSIKALTIMO DETALĖS

S. Mockuvienė aprašo antekstinius įvykius, susietus su kun. L. Mažeikos ir T. Martinaitės nužudymu. A. Kazlauskas iš paskutinės įkalinimo vietos sugrįžo 1981 m. balandžio mėnesį, o liepos 26 d. susitiko su O. Baltramiejūnienė išgertuvėse pas Pakruojo miesto gyventojus Šimoliūnus: „Čia Kazlauskas susiginčijo su savo pusbroliu V. Pomarnecku. To užteko, kad Kazlauskas rankose svysteltų peilis. Sunkiai sužeista giminaitė išvežė į ligoninę, o Kazlauskas su Baltramiejūnienė pabėgo...“ Esą jis pasiūlė savo draugei pakeliauti:

„Šiltos buvo vasaros dienos ir naktys. Tačiau 'kurortininkų' maisto ir pinigų ištekiai tirpė tirpo, dėra ir lašiniai baigėsi. Po savaitės Kazlauskas pakvietė Baltramiejūnienę vykti į Pamušio kaimą, pasakojo, kad ten esanti graži bažnyčia, o šventoriuje — paminklas, vadinamas Lurdu. Atvykę į Pamųšį, įsikūrė ant upės kranto. Sekančią dieną prieš pietus Kazlauskas paliepė Baltramiejūnienę nueiti į netoli bažnyčios esantį namą (tai buvo klebonija) ir paprašyti cigarečių. Tačiau durų jai niekas tuomet neatidarė. Apie aštuntą valandą vakaro Kazlauskas nuėjo pats. Jam įėjus į vidų, Baltramiejūnienė pasiliko prieganyje, bet netrukus, išgirdusi viduje kilusį triukšmą, nubėgo po medžiais...“ A. Kazlauskas, sugrįžęs po kelių minučių, patarė: „Bekim, nes tuoj gali būti milicija...“ Pirmasis klebonijon atbėgo netoliese kapijose malak. A. Zekas, skubėdamas į daugiau žmonių. Jie skubiai iškvietė gydytojus ir milicininkus. Iš tolimesnės S. Mockuvienės pranešimo patikslėja, kad pirmoji pagalba kun. L. Mažeikai ir T. Martinaitėi buvo suteikta ligoninėje, bet sužeistųjų gyvybė jau buvo pakibusi ant plauko, gydytojų pastangos buvo neskėmingos.

GINA JIEŠKOTOJUS

Žurnaliste S. Mockuvienė, pasiiktinusi užsienio radijo pranešimais, kad klebono ir jo šeimininkės žudikai turėtų niekada nebus surasti, gina jieškotojus, ypač Pakruojo rajono vidaus reikalų skyriaus viršininko pavaduotoją mjr. Juozą Barauską, turėjusį daug nemigo naktų. Pasak jos, po poros dienų rajono laikraštyje „Auksinė Varpą“ buvo įdėtas vidaus reikalų skyriaus pranešimas apie jieškotojus nusikaltėlius, prašantis visuomenės paramos. Po trijų dienų skaitytajai tame laikraštyje pamatė ir įtariamų nusikaltėlių nuotraukas, kurios taipgi buvo parodytos respublikinės televizijos. Prieš įstatymą visi žmonės yra lygūs. S. Mockuvienė išsako: „Tai gali paliduoti šimtai žmonių, dalyvavusių kunigo L. Mažeikos ir jo šeimininkės T. Martinaitės žudiko teisme...“ Ji netgi cituoja teismo pirm. Mykolą Ignatovą: „Tarybinių teisingumo organų jėga — visuomenės paramoje. Ir šioje byloje patyrėme, kiek daug padėjo žmonės sulaukiant ir atpažįstant nusikaltėlius. Kokie reikšmingi liudininkų parodymai, kokią svarbi kiekviena detalė...“ Ir vis dėlto, perskačius S. Mockuvienės pranešimą iš teismo salės, kyla klausimas, kodėl jis buvo paskelbtas tik žemdirbiams skirtame „Valstietčių Laikraštyje“ vasario 20 d., kai pati byla buvo sprendžiama sausio 26 d.? Respublikiniuose dienraščiuose — „Tiesoje“ ir „Komjaunimo Tiesoje“ aprašymų nesimato.

SNIEČKAUS PREMIJOS

Lietuvos „Žinijos“ draugijos valdyba 1981 m. A. Sniečkaus premijas paskyrė Lietuvos Mokslo Akademijos prezidentui J. Matulii ir Panevėžio rajono liaudies teismo pirmininkei E. Jurevičienėi. Trumpame pranešime pabrėžiama, kad premijų jėdų susilaukė už „didelių nuopelnų propagavimą politines ir mokslo žinias, komunistiškai auklėjant žmones“. Prezidentu vadinamas J. Matulis jau anksčiau yra gavęs sovietinį socialistinio darbo didvyrio titulą. E. Jurevičienė vadovauja „Žinijos“ draugijos Panevėžio rajono skyriui.

V. Kst.

Pasaulio Lietuvių Dienų rengėjų komitetas, posėdžiavęs Čikagoje. Komitetui pirmininkauja dr. A. RAZMA (viduryje). Nuotr. Z. Degučio

HAMILTON

SLA 72-ROS KUOPOS susirinkimas įvyko kovo 13 d. Ig. Varno palatose. Susirinkimo metu buvo balsuojama už kandidatus į centrinę SLA vykdomąją tarybą. Kandidatas į pirmininkus P. Dargis gavo 15 balsų, į vicepirmininkus A. Chaplikas 15, į sekretorius G. Meiliūnienė 15, į izdininkus E. Mikužiūtė 14, į izdo globėjus K. Austin 15, O. J. Kūbaitienė 14, J. Milerūtė 1; daktarus kvotėjus — dr. P. V. Dargis — 13 balsų.

SLA GEGUŽINĖ šiais metais įvyks liepos 18, sekmdienį, A. Padolskio sodyboje Paris, Ont. Tikslas — įamžinti KL Fonde prof. Vyta. Skuodžio vardą, Lietuvos okupanto teistųjų ilgiems metams kalėti. Šiam tikslui jau gauta aukų iš G. Melnyko \$10 ir iš VI. Matulio \$5.

J. Šarapnickas

KAZIUKO MUGĖ praėjo su dideliu pasisekimu. Skautiškoms gairėms, nuotraukomis ir kitais stovyklų prisiminimais išpuoštoje salėje skautės, išsidėsčiusios savo darbais, prekiaavo, kvietė jaunuosius laimės šulinį laimę išbandyti. Skautai viliojo lankytis ir žaidimų kampa ir prie smulkių daiktų loterijos stalo. Galima buvo ir tautinio meno dirbinių įsigyti, ir „Skautų Aidą“ užsisakyti. Patraukliai sutvarkyta didžioji loterija atkreipė ir save dėmesį gausių tautinio pobūdžio premijų skaičiumi, o netoliese riestainiais apkabintais vežimais priminė atlaidų turgus Lietuvoje. Muzikai grojant, svečiai vaišinosi skaniais valgiais, šnekučiais, vienu kitu palikdami po doleriuką skautų veiklai paremti.

Kaziuko mugės loterijoje laimėjo: tautinių lėlių porėlę, aukotą M. Vegetatės; nr. 429 (oranžinis) p. Galinis; stereo, aukotą Knight's TV savininko A. Pilypaichio — nr. 150 (žalias) ps. A. Petrantonio; p. p. Tamošaičių knygą „Lithuanian National Costume“, aukotą p. Liaukaus — nr. 154 (žalias) neatsimta; velykinių margučių krepšelį, aukotą Pauliaus — nr. 326 (geltonas) E. Tevelienė; grybų kelmuką, aukotą p. Petrūnienės (iš viso 3) — nr. 344 (mėlynas) neatsimtas; plokštelę „Aras“, aukotą skautų veteranų p. p. Povilausko ir Zubo — nr. 324294 (tamsiai geltonas) Algis Rudaitis; beržo šaką (pyragas) — nr. 151 (oranžinis) L. Liaukute; dešrą, aukotą VI. ir A. Kybartų — nr. 324255 (tamsiai geltonas) D. Stukas; grybų kelmuką — nr. 824 (baltas) Feliksas Stasevičius; 2 plokšteles iš Lietuvos, aukotas p. Deksnienės — nr. 324178 (tamsiai geltonas) vyr. skautė L. Petrantonio; 2 žvakides, aukotas F. Petrantonio — nr. 166 (oranžinis) p. Jankauskas; knygą „LSS istorija“ — nr. 324015 (tamsiai geltonas); kilimėlį — nr. 383 (geltonas) p. Ročys; grybų kelmuką — nr. 474 (mėlynas) p. Galinis; takelį — nr. 152 (žalias) p. Verbickas; gėlę — nr. 793 (baltas) p. Geležinis. Neatsimti liko: nr. 344 (mėlynas) — grybų kelmukas ir nr. 154 (žalias) — knyga. Asmenys, turintieji tuos bilietus, prašomi skambinti D. Gutauskienei vakarais tel. 529-6982.

Dėkojame Hamiltono ir apylinkės lietuviams už gausų mugės lankymą, loterijai laimikius aukojusiems, ypač A. Pilypaichui už tokią vertingą auką. Dėkojame mūsų mielai šeimininkei p. Deksnienėi, ponioms, aukojusioms pyragus, ir visiems prie mugės pasisekimo prisidėjusiems. Dėkojame katalikių moterų

draugijai, kuri mūsų viešniais — latvių skautės ir mus skaniai Užgavėnių blynais pavaišino. Latvių skautės buvo pakviestos Susisąjungimo dieną tarptautinę skautiųjų šventę kartu paminėti.

Baigdama norėčiau pasisakyti dėl korespondencijos apie skautų „nedalyvavimą“ L. Bendruomenės rengtame Nepriklausomybės šventės minėjime. Kas pamaldose ir minėjime dalyvavo, pastebėjo tarp organizacijų vėliavų taip pat ir skautų vėliavas su atstovais.

D. Gutauskiene, „Širvintos“ tautininkė

Sudbury, Ontario

DAUGIAKULTŪRĖ ORGANIZACIJA, drauge su Ontario istorijos draugija, ruošiasi didelio masto įvairių tautinių, grupių šventei 1983 m. Šių metų vasario pradžioje Sudburio Laurentidų universiteto muzėjus salėje įvyko oficialus parodos atidarymas, dalyvaujant miesto burmeisteri ir kitiems augstiesiems pareigūnams. Lietuviams parodos atidaryme atstovavo tautiniais drabužiais apsirengę Karolina Labuckaitė ir Viktoras Deveikis bei skautės ponij. Lietuvių nuotraukų ir paveikslų skyrių tvarkė LB Sudburio valdyba ir Nijolė Paulaitienė. Tam buvo įdėta daug darbo. Buvo daug nuotraukų iš lietuvių kurimos, be to, išleistas katalogas, kur nuotraukos ir paveiksliukai ir kiti kūrinių faktai plačiau aprašyti.

Po atidarymo keletą dienų iš eilės pasirodė įvairios tautybės su meninėmis programomis. Lietuviams teko pasirodyti per Užgavėnes. Mūsų jaunimas, apsirengęs tautiniais drabužiais, gražiai atliko meninę dalį. Diana, Joana ir Vida Stankutės smulkais ir gitara pagrojo šešetą lietuviškų dainų, o Teresė akompanavo pianinu. Jūratė ir Petras Tolvaikos pagrojo kankeleis trejetą dainų, o Petras padainavo solo dainų. Pianinu akompanavo Jūratė.

Daug mokyklų mokinių lankė parodą su mokytojais ir jiems buvo pasiūlyta įvairių tautiųjų istorija. Paroda truko trejetą savaitę. Ją aplankė daug žmonių. Atidarymas buvo transliuojamas keletą kartų per televiziją. K.A.S.

St. Petersburg, Florida

ŠAULIŲ SUSIRINKIMAS. 1982 m. vasario 20 d. „Lietuvių Klubo“ patalpose įvyko metinis jūrų šaulių kuopos „Palanga“ susirinkimas. Dalyvavo 14 pilnateisiųjų narių ir svečių. Pirmininkavo centro valdybos vicepirmin. Alf. Sukys Rinkimuose į kuopos pirmininkus kandidatavo J. Kalpokas ir V. Baranauskas. Išrinktas pastarasis dviejų balsų persvara. Valdybą išrinkti: A. Budrikis, M. Baranauskas, V. Budrikienė, M. Makarenkienė ir J. Revas; kandidatų liko J. Butkus.

Pirmajame valdybos posėdyje vasario 27 d. pirmininko namuose, pasiskirstius pareigomis, pirm. V. Baranauskas pranešė dovanojas kuopai vieną laivą, kuriuo gali plaukioti 15 asmenų. Jis laikomas M. Makarenkienės nuosavybės ribose. Bus perdažytas, įrašytas vardas „Palanga“ bei numeris ir bus naudojamas išskyloms ir netolimas salas. Laivo dokumentai perduoti kuopos sekretoriui. Kovo 1 d. buvęs pirm. J. Kalpokas perdavė kuopos turtą bei dokumentus naujai valdybai. J. Revas

Miami, Florida

PAVASARIU DVELKIA Miami padangėje. Audringi debesys praplumpa smarkiomis liūtimis su perkūnija; nuplauna miesto dulkes ir nuskaidrina orą.

Malonus pavasario vėjai atpuolė į Miami jauną solistę A. Simonaitę-Gaižiūnienę. Ji užaugo Lietuvoje. Prieš keletą metų atvyko į Ameriką pas savo tėvą, susipažino su dr. Gaižiūnu, už kurio vėliau išteikėjo. Kad ir turinti šeimą — vyrą ir mažamečius vaikučius, Audronė Gaižiūnienė nepametė savo pamėgto meno, lavinosi dainavimo-vaidybos bei režisavimo srityje. Ji dainavo ir lietuvių operoje.

Solistė atvyko automobiliu drauge su savo vyru ir dviem mažais vaikais į Miami, kur kovo 21 d. koncertavo Lietuvių Amerikos Piliečių Klubu salėje.

J. Narūnė

Ottawa, Ontario

DR. KAZYS ERINGIS, prieš pusmetį pasitraukęs iš okupuotos Lietuvos, dalyvavo baltiečių vakare parlamento rūmuose 1982 m. vasario 24 d., kur turėjo progą pasikalbėti su parlamento nariais — senatore Wood, Thompsonu, de Corneille ir kitais. Vasario 26 d. kartu su inž. J. V. Daniliu, KLB krašto valdybos vicepirmininku, buvo priimtas Kanados užsienio reikalų ministerijoje, kur informavo atitinkamus pareigūnus apie dabartinę būklę Lietuvoje. Pasikalbėjimas truko daugiau kaip valandą. Ks.

St. Catharines, Ont.

NAUJA RAMOVĖNŲ VALDYBA: pirmininkas — Petras Balsas, vicepirmininkas — Juozas Šarapnickas, sekretorius — Juozas Vyšniauskas, izdininkas — Pranas Gabrenas, visuomeniniam reikalams — Pranas Meškauskas.

TIKINCIOSIOS LIETUVIŲ DIENŲ NOS proga surinkta per \$1,600.

GAVENIOS REKOLEKCIJOS bus balandžio 2, 3 ir 4 dienomis. Vėdejas — kun. Pr. Gaida

SEINŲ LIETUVIŲ REIKALAI. Lietuvių atstovas prie Pavergtų Tautų Organizacijos St. Catharines mieste turėjo atskirą pasikalbėjimą su Kanados Lenkų Kongreso nariais, kuriems buvo nušviesta nenormali Seinų lietuvių padėtis — uždraudimas lietuviškų pamaldų bazilikoj.

Pasikalbėjimas praėjo atviroje, bet draugiškoje nuotaikoje. Lenkų atstovai sutiko mielu noru tarpininkauti jiems žinomais keliais, kad šis reikalas pasibaigtų abiem pusėm priimtiniu būdu. Kaip ten bebūtų, mėginamas niekam negali pakenkti.

Panašus pasikalbėjimas su lenkų atstovais yra įvykęs prieš šėserius metus, prašant lenkus sustabdyti jų Buffalo radio propagandą Vilniaus ir Lovo tema nepalankia ir niekam nenaudinga forma. Jau septyni metai nei Vilnius, nei Lvoas nebėra minimi.

Dar ir kitas Pavergtų Tautų Organizacijos sėkmingas darbas buvo atliktas prieš kelerius metus, padedant gauti leidimą Kestuiui Jokubynui atvykti Kanadon iš Sovietų Sąjungos pas savo brolių po beveik 20 metų vargo Sibiro lageriuose. Kor.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.p.p., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių potvornimas.

TALKA

MOKAME UŽ: depozitus (P.C.A.) 6% santaupas 12% term. depoz. 1 m. 14% term. depoz. 3 m. 13% reg. pensijų fondo 14% 90 dienų depozitus 14% IMAME UŽ: nekiln. turto paskol. 18% asmeninės paskolas 20%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

„TIME“ ŽURNALAS trijuose savo numeruose paskelbė ištraukas iš buvusio JAV valstybės sekr. H. Kissingerio antrosios atsiminimų knygos „Years of Upheaval“, apimančios antrąjį prez. R. Niksono valdymo laikotarpį iki jo atsistatydinimo 1974 m. vasarą. Tuose atsiminimuose baltiečiams turėtų būti įdomus H. Kissingerio susitikimas su komunistinėmis Kinijos valdovų Mao, įvykęs 1973 m. lapkričio 12 d. Pekinge. Pasak H. Kissingerio, bandydamas įveskoti sprendimo Taiwano klausimui, Mao prisiminė tris Baltijos valstybes — Latviją, Lietuvą ir Estiją, kurios tebeturi savo ambasadas JAV. Kai H. Kissingeris patvirtino šį faktą, Mao pabrėžė, kad Baltijos valstybės, nors ir turėdamos diplomatinę pripažinimą, yra išjungtos iš Jungtinių Tautų. Jis davė suprasti, kad toks atskiras legalus statusas galėtų būti pritaikytas ir Taiwanui, išskiriantis jį iš Jungtinių Tautų organizacijos. Taip vėliau ir buvo pasielgta. Taiwane ištvirtinusi Tautinė Kinija, kuri pripažįsta JAV vyriausybę, nėra Jungtinių Tautų narė. Šioje organizacijoje ją pakeitė komunistinė Kinija.

„AP“ ŽINIŲ AGENTŪROS korespondentas Maskvoje B. Brumley paskelbė platesnį pranešimą apie JAV gincius su Sovietų Sąjunga dėl pilietybės, plačiau paliesdamas Mordovijoje kalinamą Vytautą Skudį, kuris JAV vyriausybei yra šio krašto pilietis Benedict Scott. Esą JAV ambasados Maskvoje pareigūnai keliskart norėjo pasimatyti su V. Skuodžiu, bet negavo leidimo, nors tai pažeidžia 1968 m. pasirašytą konsulinę sutartį. Žurnalistas B. Brumley Vilniuje aplankė kalinio žmoną Ireną Skuodienę, kuri palaiko ryšius su JAV diplomatais, tikisi, kad jai ir jos vyru bus leista išvykti į JAV. Dabartinis gyvenimas esąs nepalankus. Žurnalistas B. Brumley fotografova KGB saugumiečiai einantį pas I. Skuodienę ir išsėdintį. Lietuvos užsienio reikalų „ministerijoje“ Mykolas Jacevičius jam pareiškė, kad Sovietų Sąjunga nepripažįsta dvigubos pilietybės, tad V. Skuodis nėra ir negali būti JAV piliečiu. Pranešime primenama, kad V. Skuodis buvo nuteistas už antisovietinę veiklą, kai iš tikrųjų jis buvo prisidėjęs prie Lietuvos pogrindžio „Perspektyvų“ ir „Alma Mater“ leidimo. Taipgi su kitais baltiečiais buvo pasirašęs peticiją, reikalaujančią atsaukti Molotovo ir Ribbentropo sutartį, kurios dėka Sovietų Sąjunga okupavo Baltijos valstybes.

Brazilija
P. AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ pirmininkų suvažiavimas įvyko Sao Paulo mieste vasario 14-17 d. Pirmininkų pasitarimams buvo skirtos dvi dienos Lituanikos stovyklavietėje. Venecuelos lietuviams atstovavo dr. V. Dambra, Argentinos — J. Mičiūnas, Urugvajaus — kun. J. Giedrys, SJ, PLB valdybai — vicepirm. V. Kleiza, Brazilijai — Lietuvių Bendruomenės valdybos pirm. J. Tatarūnas, vicepirm. J. Vaikšnora, tarybos pirm. kun. Pr. Gavenas, SDB, ir prel. P. Ragazinskas. Pirmiausia buvo apsparstyti pernai įvykusio P. Amerikos lietuvių kongreso nutarimai bei jų įgyvendinimas. Antrasis posėdis įvyko vasario 16 d., tad visų dėsnių buvo nukryps į Lietuvos nepriklausomybės šventę. Mišias koncelebravo kun. Pr. Gavenas, SDB, ir kun. J. Giedrys, SJ. Tos dienos rytą buvo pradėti kasti pamatai stovyklavietėje planuojamai pastatyti lietuviškai koplyčiai. Po pamaldų buvo išklaustyti pasitarime dalyvaujanti pirmininkų pranešimai, numatytos bendros veiklos gairės.

VASARIO 16 MINEJIMAS Sao Paulo lietuviams buvo surengtas vasario 14 d. Mišias V. Zelinoje koncelebravo: prel. P. Ragazinskas, kun. Pr. Gavenas, kun. P. Urbaitis, kun. P. Rukšys, kun. F. Jokubauskas ir kun. J. Giedrys. Pastarasis savo pamokslė apgailestavo, kad pamaldose nesimato jaunimo, išskyrus vėliaus atnešusius mažuosius, kuriuos jis pavadino „mūsų anūkais“. Giedėjo LK Bendruomenės choras, vadovaujamas V. Tatarūno. Seselių pranciškiečių salėje įvyko oficialioji minėjimo dalis. Dalyvius sveikino: Brazilijos LB valdybos pirm. J. Tatarūnas, Brazilijos lietuvių jaunimo vardu — R. Saldys, ateitininkų — S. Saldytė, Argentinos lietuvių organizacijų vardu — J. Mičiūdas, Venecuelos LB krašto valdybos — pirm. dr. V. Dambra. Vasario 16-jai skirtą pranešimą padarė LB valdybos vicepirm. V. Kleiza, perskaitęs 22-ju Lietuvos nepriklausomybės akto signatūrų pavares ir juos paprašęs pagerbti atstojimu. Gyvyji paveikslai buvo paruošę ateitininkai, savo kūrybą deklamavo A. Augustaitis, solo dainavo K. Ambrozevičius. Dainelės programon įsijungė mažųjų „Ratukas“, paruoštas M. Vinkšnaitienės ir L. Banytės, šokiai

— „Gintaro“ grupė, vadovaujama L. Banytės, ir „Rūteles“ su savo vadove S. Aradzenka. Porą dainų padainavo K. Valavičiūtės vadovaujamas jaunimo „Volungės“ choras, švenčiantis savo veiklos trejų metų sukaktį. Minejimą užsklėdė LB Bendruomenės choras savo pasirodymu, visų dalyvių sugiedota „Lietuva brangi“, Lietuvos himnas.

Australija

ANTANAS SKERYS paruošė ir išleido „Geologo Lietuvių Bendruomenės kroniką“, apimančią 1948-78 metų laikotarpį. Įvadą parašė ALB Geelongo apylinkės pirm. dr. S. Skapinskas. Autorius A. Skerys atliko didelį darbą, sutelkdamas daug įdomių faktų, įvykių, pavarčių. Knygon yra įjungtos pirmos lietuvių Kūčios Geelonge, pirmieji organizacinio darbo žingsniai, plati vėlesnė veikla. Skaitytajai supažindinami su Lietuvių Bendruomenės Namų statyba, sporto klubo įsteigimu, sportinėmis šventėmis, lituanistine savaitgalio mokykla, tautinių šokių grupėmis, skautais, parapijos komitetu, kunigų atliktu darbu, choru, moterų draugija, minėjimais bei kitais renginiais. Pateikiami mirusių, gimusių, vedusių, mokslus baigusių lietuvių sąrašai. Taigi apimama visa Geelongo lietuvių istorija, kurią ateityje bus galima įjungti vison išeivijos lietuvių istorijon. Knyga, turinti 295 psl., yra parašyta masinele, atspausdinta rotatoriumi, įrišta.

SEKAMADIENINĖ LIETUVIŲ PARAPIJOS MOKYKLA Melburne naujusius mokslo metus pradėjo vasario 14 d. mokytojų posėdžiu, kuriam pirmininkavo mokyklos vedėjas Algis Simkus. Mokyklos globėjas kun. Pr. Vaseris apgailestavo, kad šiemet bus labai mažas I skyrius, nes 1976 m. buvo pakrikštyti tik šėši vaikai, o ju grupėje tik du buvo iš lietuviškų šeimų. Jis reiskia viltį, kad sekančiais metais galbūt pavyks sudaryti pilną I skyrių. M. 1977 m. buvo pakrikštyta jau 15 vaikų. Su pirmuoju jaunimo kursu dirbs J. Zitkevičienė, o antrasis jaunimo kursas, turintis tik du mokinius, yra perduotas V. Skriaus mokytojai D. Čižauskienei. Su kitais skyriais sutiko darbuotis — O. Rukšienė, Z. Jokubaitis, J. Ariene ir E. Duonienė.

Vokietija

HAMBURGO LIETUVIUS SU-TELKIA tradiciniai Vasario 16 minėjimai. Šiemetinis, įvykęs vasario 16 d., buvo pradėtas kun. V. Šarkos atnašautomis Mišiomis Šv. Angsaro šventovėje. Oficialioji minėjimo dalis įvyko parapijos salėje. Visus dalyvius, kurių eilėse buvo ir nemažai kitašaučių svečių, pasveikino VLB Hamburgo apylinkės pirm. Manfredas Šiušelis, pasveikindamas Vasario 16 reikšmę. Paskaitą apie Lietuvą palietusius įvykius nuo I D. karo iki dabartinių dienų skaitė kun. V. Šarka. Sveikino: Centrinio Latvių Komiteto pirm. A. Cipulis, lenkų atstovas Ruszeckis, vengrų kun. J. Baranekas, ukrainiečiai ir vokiečiai. Koncertinę dainų ir operų programą atliko sol. Vilija Mozūraitė, mezzo-sopranas. V. Vokietijoje įvyko atvykus 1981 m. liepos 1 d., okupuotų lietuvių baigusi J. Gruodžio vardo muzikos mokyklą, ten gavusi dirigentes diplomą. Šiuo metu studijuoja augstjojeje Hamburgo muzikos ir meno mokykloje. Albinas Gedvilas, buvęs Kauno ir Klaipėdos dramos teatrų aktorius, padeklamavo Maironio „Trakų pilį“ ir savo eilėraštį „Aušra Gedimino kalne“.

TRADICINĖ VASARIO 16 MINĖJIMA Luebecko lietuvių vasario 14 d. pradėjo pamaldomis Šv. Jėzaus Širdies šventovėje. Iškilmingas Mišias atnašavo iš Hamburgo atvykęs kun. V. Šarka, pasakęs šiai progai pritaiktą pamokslą. Pamaldose dalyvavo 26 lietuvių, katalikai ir evangelikai, bei kele-tas svečių. Sunestines vaišes ir oficialioji minėjimo dalis įvyko užsieniečiams katalikams skirtoje „Haus Simeon“ prieglaudose salėje, kuri buvo papušta Lietuvos vėliava, kun. V. Šarkos VLB Luebecko apylinkė padovanojau Vyčiui. Minėjimo dalyvius pasveikino valdybos pirm. Pranas Kotkis, paprašydamas tylos minutę pagerbti žuvusius kovoję už Lietuvos laisvę. Savo trumpoje paskaitoje Pr. Kotkis sakėsi nieko naujo negalįs pateikti apie visiems gerai žinomą Lietuvos istoriją, dabartinius laisvės siekius. Dėlto jis nukrypo į aktualius Lietuvos įvykius, primindamas lenkų padarytas istorines skriaudas Lietuvai, kurios dabar kartojamos Suvalkų trikampio lietuviams. Pasak Pr. Kotkio, dėl tų klaidų lietuvių turėtų atsiboti nuo politinės ir ekonominės paramos Lenkijai. Šis jo pasiūlymas buvo sutiktas karštu pljimu. Prasiėdęs vaišėms, savo įspūdžius iš viešnagės Romoje pasakojo kun. V. Šarka, ten nuvykęs į arkiv. J. V. Bulaičio įšventinimo iškilmes. Jam jis Š. Vokietijos lietuvių vardu įteikė iš bronzos išlietą Aušros Vartų Marijos paveikslą

Simon's TRAVEL
KVIEČIAME KELIAUTI KARTU 1982

10 DIENŲ LIETUVOJE
gegužės 10-gegužės 24
13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!
VILNIUS — RYGA

gegužės 20 - birželio 3
gegužės 27 - birželio 10
liepos 8-22

liepos 15-29
rugpjūčio 12-26
rugsėjo 2-16

Vilnius — Leningradas birželio 17 — liepos 1
SAVAITEI LIETUVA

rugsėjo 9-16 rugsėjo 30-spalio 7

Visas grupes lydi savininkai arba patyrę palydovai.
Sutvarkome išskirtinai vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.
Nuperkame Lietuvoje giminėms kooperatinius butus, automobilius bei kitus pageldojamus daiktus.
Sąžiningai tarpininkaujame, tvarkant palikimus giminėms Lietuvoje.

Smulkesnių žinių teiraukites:

Toronto tel. (

Tikinčiosios Lietuvos Diena

[lietuvių kreipimasi atsiliepė daug Kanados vyskupo, įsijungusių į bendrą maldos žygį]

Kanadoje kasmet pirmasis kovo sekmadienis lietuvių katalikų šventovėse skiriamas persekiojamiems Lietuvos tikintiesiems. Dėlto jis pavadintas Tikinčiosios Lietuvos Diena: ir maldos, ir lėšos skiriamos pavergtos Lietuvos tikinčiųjų pagalba. Ta proga Kanados Lietuvių Katalikų Centras, kurin į jį visos parapijos bei misijos ir organizacijos, kreipiasi į Kanados katalikų vyskopus, prašydamas paraginti savo ganomuosius dalyvauti bendroje maldoje.

Šiais metais buvo išsiuntinėta daug laiškų su atitinkama informacija apie Lietuvą. Žymi dalis vyskupų bei jų įgaliotinių atsiliepė padrasinančiais laiškais. Čia pateikiame keletą būdingesnių ištraukų.

Iki šiol turimomis žiniomis, šiais metais bene daugiausia dėmesio Tikinčiosios Lietuvos Dienai parodė Montrelio arkivyskupas vadovybė. Iki šiol Montrealis tuo atžvilgiu laikėsi pasyviai, bet šiais metais parodė daug nuosirdaus dėmesio.

Kardinolas P. E. Leger: "Gerbiamasis Pirmininke, Jūsų kreipimasis Lietuvos reikalu yra jaudinantis. Norėčiau padėti finansškai ir dvasiškai, bet, kaip Jūs žinote, esu pasitraukęs iš pareigų ir dėlto turiu būti diskretus savo veiksmuose. Kreipkitės į kompetentingus pareigūnus, kurie galėtų perduoti Jūsų prašymą. Kai buvau Montrelio arkivyskupu, visuomet remiau lietuvių bendruomenę. Tuo reikalu galite tartis su dviem Montrelio parapijų (lietuvių) klebonais."

Buvo kreiptasi ir į naująjį Montrelio arkivyskupą P. Gregoire. Iš jo ištaigos gautas šis atsakymas, pasirašytas vyskupo pagalbininko Leonard J. Crowley, V. G.:

"Kaip pageidavote, aš painformavau šios vyskupijos angliškųjų parapijų kunigus apie metinę maldos dieną už persekiojamą Lietuvos tikinčiųjų Bendriją. Siunčiu Jums kopiją sausio mėnesio biuletenio 'Newsnotes' ir prašau pažvelgti į nurodytą vietą antrame puslapyje."

Tame biuletenyje pasakyta, kad kovo 7-ji visoje Kanadoje yra maldos diena už persekiojamą Lietuvos tikinčiųjų Bendriją. Kanadoje esą apie 30.000 lietuvių kilmės gyventojų. Kanados Lietuvių Katalikų Centras esą prašo moralinės paramos informuojant parapijiečius apie religijos persekiojimą ir pridengtos tautųdystės laikotarpį.

Kitas Montrelio vyskupas pagalbininkas Andre-Marie Cimichelle, o.s.m., atsiliepė prancūzų kalba šiuo laišku:

"Mielas drauge, reiškiau jums nuosirdų savo palankumą. Mūsų maldos — su jumis. Jungsimės širdyje, ypač sekmadienį, kovo 7. Tegyvuoją lietuvių visame pasaulyje!"

Negana to, Lietuvos būkle susidomėjo ir Montrelio arkivyskupijos savaitinis žurnalas "L'Eglise de Montreal". Arkivyskupijos pareigūnai, gavę Kanados Lietuvių Katalikų

Centro raštą, per žurnalo redaktorių kreipėsi į kun. dr. F. Juzevičį, Sv. Kazimiero parapijos kleboną, prašydami informacinio straipsnio apie Lietuvą. Toks straipsnis buvo išspausdintas 1982 m. 7 nr. ir pavadintas "La Lituanie ou Jesus en agonie" (Lietuva arba Jėzus agonijoje). Straipsnio įvade sakoma, kad Montrealyje esama apie 2000 lietuvių dviejose parapijose. Taip pat raginami Montrelio tikintieji dalyvauti bendroje maldoje už Lietuvą, kad jos tikėjimas sunkioje būklėje nepalūžtų.

Otavos arkivyskupijos vyskupas pagalbininkas prancūziškai daliai G. Belisle:

"Labai dažnai susitinku su maldos grupėmis Otavos arkivyskupijoje. Aš priminsiu jums, kad melstųsi už savo brolius bei seseris, kurie kenčia dėl savo tikėjimo anapus Geležinės Uždangos."

Otavos vyskupo pagalbininko John Beahen (angliškai daliai) pavesta atsiliepė ryšių pareigūnė sesuo Anne K. McLaughlin:

"Džiaugiuosi galėdama jums pranešti, kad mes painformavome mūsų vyskupijos klebonus per mėnesinį biuletenį 'Fresh Sprung'. Mes prašėme, kad kovo 7-sios sekmadienį tikinčiųjų maldose būtų įjungtas maldavimas už 'religinę ir tautinę laisvę' Lietuvoje. Tebūnie išsklaidytos maldos jūsų tautos ir visų, kurie meldžiasi su jumis."

Kvebeko arkivyskupo vardu vysk. Louis-Albert Vachon savo laiške rašo: "Mūsų vyskupijos žurnalo 'Pastorale Quebec' redaktoriui užtikrinu man, kad 1982 m. vasario 15 numeryje jis painformuos apie jūsų kreipimąsi dėl maldos už jūsų tautą, taip skaudžiai persekiojamą. Aš meldžiu Viešpatį suteikti jūsų žmonėms ilgą bei stiprinančią taiką kaip dangaus atsaką į lūkesčius bei maldavimus daugelio krikščionių, besigerinčių lietuvių gyvenimo kokybę."

St. Catharines vyskupas Thomas B. Fulton, ilgą laiką buvęs Toronto arkivyskupijos kancleriu ir gerai pažįstas lietuviams: "... noriu jus užtikrinti, kad aš atkreipsiu kunigų ir tikinčiųjų dėmesį į būklę Lietuvos tikinčiųjų, kurie kenčia sovietinė vergija. Aš prašysiu visas mūsų parapijas jungtis į bendrą maldą su lietuvių parapijomis Kanadoje už grąžinimą tikrybinės ir tautinės laisvės gimtajame jų krašte. Testiprina galintis Dievas persekiojamą Lietuvos tikinčiųjų Bendriją."

Chicoutimi vyskupas Jean-Guy Couture:

"Jūsų prašymas aš atkreipsiu dėmesį mūsų vyskupijos tikinčiųjų į sunkią Lietuvos būklę ir kviesiu juos melstis už jūsų tautiečius kovo 7-sios sekmadienį. Reiškiau jums savo palankumą ir nuosirdžiai meldžiuosi, kad Viešpats teiktų drąsos tiems ryžtingiems lietuviams, kurie kenčia persekiojimą jau 40 metų. Kad Viešpats išlaisvintų juos iš tos vergiškos būklės ir kad jie galėtų laisvai išpažinti savo tikėjimą pagal elementariausias žmogaus teises!"

Grouard-Mc Lennan, Albertoje, arkivyskupas Henri Legare, O.M.I.:

"Tikiuosi, kad daugelis Kanados vyskupų, kurie gavo jūsų laiško kopiją, paskatins, kaip ir aš, savo kunigus, vienuolijas ir visus tikinčiuosius melstis kovo 7 už persekiojamus tikinčiuosius Lietuvoje, taip pat ir kituose komunistų valdomuose kraštuose, kad jiems būtų duotos teisės ir laisvės, priklausančios visiems žmonėms."

Charlottetown vyskupas F. J. Spence, pažymėjęs savo laiške apie lietuvių rengiamą maldos dieną už Lietuvą, rašo: "Jūsų kvietimas jungtis su jomis (lietuvių parapijomis) į bendrą maldą bus perduotas Charlottetown vyskupijos žmonėms. Tikimės, kad ši maldos bei solidarumo vienybė su jūsų broliais ir seserimis, persekiojamais Lietuvoje, bus jiems didelė pagalba."

Iš Antigonish vyskupijos generalinio vikaro kun. D. A. Doyle gautas šis laiškas, rašytas vyskupo Power vardu:

"Užtikrinu jus, kad ir kunigai, ir parapijiečiai mūsų vyskupijoje bus painformuoti apie maldos dieną 1982 m. kovo 7. Mes jungsimės su jumis maldoje, kad tie, kurie yra taip žiauriai persekiojami, būtų šv. Dvasios sustiprinti ir išliktų

tvirti savo religiniuose įsitikinimuose."

Buvęs Bathurst vyskupas C. A. Leblanc iš New Brunswicko: "Esu ligoninės kapelionu, ir kiekvieną sekmadienį koplyčia būna pilnutėlė. Aš kalbėjau jiems apie jūsų prašymą ir apie sunkią būklę dabartinėje Lietuvoje. Pirmą kartą jie išgirdo apie herojišką jūsų šalį. Esu vyskupas pensininkas, bet tebeinu kapeliono pareigas ir eisiu jas, kol galėsiu. Laimink, Dieve, jus ir jūsų tautiečius!"

Kitas pensininkas vyskupas Henri Routhier O.M.I., iš Foy-er Grandin, Albertoje:

"Užtikrinu jus, kad aš melsiuos už atstatymą tokių sąlygų, kuriose žmogaus bei religijos teisės nebūtų paneigiamos. Dievas išgirs, bet tuo tarpu brolių lietuvių kančios bus atgaila už tiek daug blogio laisvose mūsų šalyse, kurios piktnaudžiauja laisve."

Iš cituotų laiškų matyti, kad Tikinčiosios Lietuvos Dienos proga Lietuvos vardas plačiai nuskambėjo visoje Kanadoje per gausias šventoves. Lietuvių kreipimasi išgirdo milijonai žmonių. Net ir tie vyskupai, kurie neatsiliepė laiškais KKK Centru, skatino savo žmones dalyvauti bendroje maldoje už Lietuvą. Pvz. Hamiltono vyskupijoje daug kur buvo meldžiamasi minėta intencija. Panašiai buvo daroma ir kelse kitose vyskupijose. Tai rodo, kad KKK Centro pastangos šioje srityje yra gana sėkmingos.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvos Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas pataravimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Lietuvos pasiuntinybėje Vašingtone Vasario 16 šventėje. Iš kairės: JAV LB ryšininkas su valdžios įstaigomis VIKTORAS NAKAS, JAV LB Vašingtono apylinkės pirmininke SKIRMANTE KUNDROTIENE, JAV valstybės sekretoriaus padėjėjas ALLIOTT ABRAMS, oficialiai pakelęs taurę už Lietuvos nepriklausomybę, JAV LB ryšininkas su kitų valstybių atstovybėmis ALGIMANTAS GURECKAS, JAV valstybės departamento tarnautojas ALGIS AVIŽIENIS

"Jeigu eina kaip antis . . ."

Š. m. kovo 3 d. Madride JAV delegacijos pirmininkas M.M. Kampelmanas padarė išdėmetiną pareiskimą. Čia pateikiamas jo vertimas.

RED. GERBIAMASIS PIRMININKE

Penktadienį sovietų delegacijos pirmininkas kalbėjo apie "imperializmą". Ne mano tikslas šiandieną leisti į tuščias diskusijas apie marksistinę ideologiją. Tačiau, galvodamas apie jo pastabas, prisiminiau, kad jis kalbėjo paskutinę mūsų darbo dieną vasaryje ir kad vasario mėnesį estai ir lietuviai visame pasaulyje minė savo šalių nepriklausomybės paskelbimą.

Baltijos valstybės — Latvija, Lietuva ir Estija — supranta imperializmo reikšmę ir iš jo kylančią laisvės netekimą. Šios trys Baltijos valstybės 1918-1939 metais buvo vertingos narės laisvų pasaulio valstybių. 1940 metais, ankstyvesne Molotovo-Ribbentropo sutartimi, tos valstybės buvo jėga prijungtos prie Sovietų Sąjungos. Jungtinės Valstybės pasmerkę tą aneksiją anuomet, smerkia ją ir dabar. Mes nepripažįstame prievartinės Baltijos valstybių inkorporacijos į So-

viетų Sąjungą. To reikalauja mūsų išpareigojimas laisvės ir apsisprendimo principams.

Leninas pirmajame savo dekrete antram visos Rusijos sovietų kongresui, kuris (dekrete) komunistiniame pasaulyje žinomas kaip "Taikos dekretas", pareiškė per pirmąją savo perimtos valdžios dieną:

"Jei kuri tauta laikoma prievartoje, nesiskaitant su aiškia jos valia... neduodama jai teisės laisvai, be jokio spaudimo laisvuose rinkimuose, be įsikimos inkorporuojančios arba bet kurios galingesnės valstybės, apsispręsti kokios nori valstybinės egzistencijos formos... tai inkorporavimas tokių valstybių turėtų būti vadinamas aneksija, pagrobimo aktu ir prievarta."

Čia mes turime iš tikrųjų "aneksiją", "pagrobimo ir prievartos aktą" Baltijos valstybių atveju.

Gerai žinau, kad Sovietų Sąjunga save vadina "socialistine" valstybe ir dėlto, pagal jos pačios aptartį, niekad negalinti būti kalta imperializmu, nesvarbu ką ji bedarytų. Yra toks amerikiečių posakis: "Jeigu eina kaip antis, kalba kaip antis

ir atrodo kaip antis, tai ir yra antis". Kaikas gali antį vadinti žąsimi arba višta, p. Pirmininke, bet ji vistiek yra antis. Agresiniai veiksmai prieš tris Baltijos valstybes buvo imperializmo aktai.

Pagarbiai primenu sovietų pareigūnams, kad tos pasaulio valstybės, kurios savo praityje praktikavo imperializmą, patyrė, jog imperialistiniams siekiams yra tam tikros ribos. Tos valstybės, kurios atsisakė imperialistinio kelio, pajuto naštos palengvėjimą ir nesigaili jos netekimo. Visuotinė pasaulio opinija šiandieną atmeta betkuriai galybei teisę užkariauti ir pavergti kitas tautas. Be to, buvusios imperialistinės valstybės patyrė, kad iš tokių pastangų mažai nauda. Tikiuosi, Sovietų Sąjunga jau mato, kad imperialistiniai jos siekliai, pavojingos avantiūros yra ir bus nepaprastai brangi, nereikalinga našta.

Baigminis Helsinkio aktas visiems turės atnaujintą reikšmę ir galią, kai iš minėtos pamokos bus pasimokyta ir atitinkamai veikama.

Lietuvos šventė Australijoje

Taip minima Vasario 16-ji lietuvių gyvenvietėse

B. STRAUKAS

Australija, visiškai nauja lietuvių emigracijos šalis, yra palanki mūsų tautiniams siekimams ir remia visų tautų išsilavinimo pastangas. Australijos lietuviai čia isikūrė kaip visiškai nauja lietuvių kolonija. Visą savo tautinę veiklą suformavo pagal vietinės sąlygas, nemėgdžiodama kitų lietuvių kolonijų veiklos. Tad ir Vasario 16 minėjimas čia gal yra kaikuriais atžvilgiais kitoks negu kitur.

Vasario 16 minėjimai Australijoje nėra rengiami pagal iš anksto sudarytą šabloną. Jie įvairuoja kiekvienoje kolonijoje, atsižvelgiant į vietos sąlygas ir pajėgumą. Smulkesni bendruomenės padaliniai, kaip seniūnijos, dėl mažo tautiečių skaičiaus dažnai šią šventę pamini šeimyniškai, susirinkę pas kurį nors savo tautietį. Bet ir tai ta proga dažnai pasikviečia iš kitur pasikaitinuką, menininką ar meninę grupę.

Stambesnės bendruomenės apylinkėse, kaip Sydnejs, Melburnas, Adelaide, Brisbanė, Geelongas ir kt., Vasario 16 paminima plačiau — su paskaitomis ir menine programa. Vienur minėjimai būna uždari, skirti vien savi publikai, kitur — su įvairių tautybių svečiais, australų valdžios žmonėmis, parlamentarais ir kultūrininkais. Tuo būdu siekiama supažindinti įtakingus australus su dabartine Lietuvos padėtimi, tikintis, reikalui esant, iš jų moralinės paramos. Gal dėl tos priežasties Lietuvos ir lietuvių reikalai viešuose australų sluoksniuose yra gerai žinomi ir susilaukia palankumo.

Australijos lietuvių Vasario 16 nelaiko nei džiaugsmo, nei liūdesio švente, bet susikaupimo diena. Tą dieną tikrai verta pamedituoti ne tik apie savo tautą tėvynėje, bet ir apie išeiviją, kuri yra tos pačios tautos dalis, grasoma savanoriško sunykimo. Todėl Vasario 16 šventėje mes neruošiamės pasilinksminimui ar nuotaikingų vaišių. Vasario 16 yra turtum tautinės rekollekcijos, teikiančios progos įsijausti į dabartį, peržvelgti padarytas klaidas ir rasti teisingus kelius, vedančius į ateitį, siekiant tautinio atsparumo.

Teko dalyvauti Adelaidės bendruomenės suruoštame Vasario 16 minėjime, kuris buvo surengtas vasario 21 d. Panašūs minėjimai vyko ir kitur.

Minėjimo išvakarėse iš Melburno atvyko ALB krašto valdybos pirm. A. Pocius. Čia jis susitiko su organizacijų atstovais ir lietuviškosios spaudos bendradarbiais. Buvo išklaustas pirmininko pranešimas apie krašto v-bos veiklą ir padiskutuoti Bendruomenės reikalai. Sekančią dieną iš ryto buvo iškeltos vėliavos prie Lietuvių Namų ir prie Katalikų Centro, kur yra ir lietuvių Sv. Kazimiero parapijos šventovė, vienintelė visoje Australijoje.

Sv. Mišias atnašavo klebonas kun. A. Spurgis, kuris taip pat pasakė šiai dienai pritaikytą gražų, patriotinį pamokslą, neužmiršęs visus paraginti dalyvauti tautos šventės minėjime.

Po pamaldų rinkomės į Lietuvių Namus. Erdvi salė buvo pilna tautiečių. Matėsi nemažas būrys svečių: latvių, estų, ukrainiečių, vengrų, rusų, lenkų ir kitų tautybių. Jie visi atvyko pasveikinti mūsų šventės progą.

Minėjimą pradėjo apylinkės pirm. C. Zamoiskis, pakvietęs kalbėtoją A. Pocių. Po paskaitos, pagal nusistovėjusią tradiciją, į sceną buvo iškviešti geriausiai lituanistinius kursus baigę studentai, kuriems krašto valdybos pirm. A. Pocius įteikė pažymėjimus ir dovanas. Po to sekė jau minėtų tautybių atstovų sveikinimai.

Meninėje programos dalyje pasirodė tautinių šokių šokėjai, deklamatoriai, pianistė, solistas-dainininkas ir Adelaidės lietuvių choras "Lituanija". Programa buvo įdomi ir įvairi.

(Nukelta į 9-tą psl.)

DAUGIAKULTŪRISKUMAS

Mes gyvename drauge . . . ir augame drauge!

"Multiculturalism Canada" per daugelį savo programų skatina jus puoselėti savo kultūrines apraiškas bei dalintis su kitais. Tai darydami, kanadiečiai gali geriau vienas kitą suprasti bei vertinti

Gyvename drauge, augame drauge, dirbame drauge šviesesnei visų kanadiečių atečiai.

Multiculturalism Canada

Multiculturalisme Canada

Canada

Mirė kunigas Kuzmickis

Telefonu iš Britanijos gauta žinia, kad š. m. kovo 20, šeštadienį, mirė a. a. kun. Jonas Kuzmickis, pakirstas vėžio ligos. Palaidotas Bradforde kovo 25 d., dalyvaujant vysk. A. Deksnui, keliems kunigams, gausiems lietuvių veikėjams. Velionis buvo gimęs 1913 m. vasario 8 d., kunigu išventintas 1936 m. birželio 21 d. Kaune. Jau būdamas seminarijoje reikėsi kaip literatas, o tapęs kunigu tesė studijas, gilindamasis į literatūrą. Jisai ją mylėjo ir niekad su ja nesiskyrė. Rašė gyvendamas bei dirbdamas Lietuvoje, rašė atsidūres tremtyje — Vokietijoje ir Britanijoje. Raštijoje liko žinomas kaip J. Gailius.

Gyvendamas Britanijoje ir dirbdamas lietuvių sielovadoje, rašė religinėmis temomis, o pastaraisiais metais recenzavo daugelį kitų rašytojų veikalų, uoliai bendradarbiavo "T. Žiburiuose" ir kituose laikraščiuose bei žurnaluose. Su Velionies mirtimi lietuviškoji spauda ir visuomenė neteko pajėgaus darbininko, pamokslininko, kunigo, rašytojo. Išlėkis ramybėje!

Izraelyje prie Galilėjos ežero valgykloje pietauja lankytojai — prel. J. TADARAUSKAS (kairėje) ir klierikas K. KAKNEVIČIUS

Tolimi svečiai, mielas koncertas

Pietų Amerikos lietuvių solistų koncertas JA Valstybės

AL. GIMANTAS

Turistinė viešnagė juos vedė tik per septynias lietuviškąsias salas šiam žemėje. Pirmas koncertas įvyko Vašingtone (jei ten susirinko net per 130 tautiečių, tai reikštų, kad visi sostinėje gyvena lietuviai dalyvavo!). Po to — Čikaga, Detroitas, Klevelandas, San Francisco (kaip saujia lietuvių ten išgalejo ruošti pilną koncertą, tai jų pačių maloni „paslaptis“). Los Angeles ir St. Petersburgas.

Tikriausiai jau atspėjote, kad čia rašoma apie argentiniečių solistų **Zuzanos Valadkaitės-de Lopez** ir **Antano Slančiausko** koncertus. Visur jiems akompanavo laikraštinninkas, plaukikas, na, ir visai neblogas pianistas Mykolas Drunga. Tik Kalifornijoje tas pareigas perėmė vietinis talentas Raimondas Apeikytė.

Kodel svečiai iš P. Amerikos nepasiekė Kanados lietuvių kolonijų, tai ir šiandieną dar lieka neatspėjama mįslė. (Išties, viešėti čia pat, kanadiečių kaimynystėje, ir nepasiekti bent Toronto lietuvių, tai kažkieno neapdairumas). Jei tai kanadiečių lietuvių organizacinis „apsileidimas“, jieskokite tikrųjų kaltininkų savo tarpe!

Detroito turėjome visai patrauklų koncertą negirdėtų ir nematytų solistų. Tiesą sakant, gal ir ne visai taip, nes Zuzana lankėsi čia pirmojo lietuvių jaunimo kongreso metu kaip jauna mergina.

Judviejų programa buvo, tiesiaiariant, konservatyviai tradicinė. Pirmoji dalis — operų arijos, o antroji — lietuviškos dainos. Tai, žinoma, miela ir patraukli, gal net ir truputį saldu, tačiau klauso-

vai iš svečių argentiniečių lyg ir tikėjosi daugiau įvairumo — ispaniško atspalvio.

Solistai dainavo arijas įvairiomis kalbomis, o lietuviškos dainos skambėjo patraukliai. Jų lietuvių kalba, tartis visiskai gera, su vos jaučiamu ispaniško atspalvio minkštuoju „l“.

Sudarydami repertuarą koncertams Š. Amerikoje, mūsų argentiniečiai gavo tokį lyg ir patarimą iš vieno ar kitų rengėjams artimų sluoksnių. Tuo būdu atsirado operų ištraukų ir lietuviškų dainų programa.

Solistams buvo itin nepalankios klimatinės sąlygos. Atvykti staigiai iš vasaros laikotarpio žiemos vidurin, aišku, nėra lengva. Toks pasikeitimas neigiamai veikia balsą. Tai buvo jaučiama ir solistų dainavime. Tačiau koncertai buvo sėkmingi, ir jų dalyviai tikriausiai norėtų daugiau panašaus pobūdžio scenos meno atliekų renginių. Reikia manyti, kad to pageidauja ir pietiečiai bei kitų žemynų lietuviai. Todėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kultūrinių reikalų komisija, organizavusi šią argentiniečių išvyką, yra verta visų mūsų padėkos ir dėmesio jos ateities darbams.

Beveik visur yra lietuviškų meninių vienetų, grupių, ansamblių, atskirų menininkų. Kaip būtų gera pamatyti, išgirsti juos mūsų padangėje ir mūsųos menininkus nusisūsti į mažiau privilegijuotą ir kultūrinę prasmę mažiau pasiturinčias lietuviškąsias salas. Kartu tai būtų puiki tautinė jungtis ir tautinio pakilimo akimirkos tarp likimo išlaikytų lietuvių įvairiuose pasaulio kraštuose.

Pasaulio lietuvių jaunimas

Jaunimo veikėjų pranešimai apie lietuvių jaunimą Australijoje, Pietų Amerikoje, Europoje, Š. Amerikoje

Š. m. kovo 7 d. Toronto Lietuvių Namuose įvyko svarstybos, kuriose jaunimo veikėjai, pakviesti LN kultūrinės veiklos komisijos, padarė visuomenei įdomius pranešimus apie pasaulio lietuvių jaunimo veiklą. Svarstyboms vadovavo dr. E. Birgiolas, kuris supažindino dalyvius su pranešėjais: Laima Beržinyte, Dainora Juozapavičiute, Paulium Kuru ir Zita Bersėnaitė.

L. Beržinytė, buvusi KLJ S-gos pirmininkė, nuo pat jaunystės dalyvavo jaunimo veikloje, atstovavo Kanados jaunimui III ir IV pasaulio jaunimo kongresuose. Šiuo metu aktyviai dalyvauja V PLJ Kongreso ruošos darbuose. Iš profesijos yra mokytoja ir katalikų mokykloje dėsto prancūzų kalbą. 1981 m. PLJ Sąjungos valdyba ją pasiuntė aplankyti Australijos lietuvių jaunimą, susipažinti su jo veikla ir užmegzti ryšius.

L. Beržinytė pasakojo savo įspūdžius apie Australijos lietuvių jaunimą. Ten yra apie 10.000 lietuvių. Melburnas, Sydnejus ir Adelaide yra didžiausi miestai, kuriuose įsikūrusios didžiausios lietuvių kolonijos. Veikia misijos-parapijos, Lietuvių Namai ir bendruomeninės organizacijos. Gyvenimo lygis žemesnis už amerikiečių. Iš jaunimo organizacijų veikliausia yra skautai ir sporto klubai. Veikia dainų ir tautinių šokių ansambliai. Jaunimo veikla labai trukdo dideli nuotoliai ir trūkumas sumanių bei entuziastingų vadovų. Jie peryvena tas pačias problemas, kaip ir mes Š. Amerikoje, nes didėja mišrių šeimų skaičius. Savo pranešimą ji pailiustravo skaidremis iš aplankyti kolonijų lietuvių gyvenimo. Aplankė ir tolimą Pertho lietuvių koloniją, kurią sudaro apie 100 lietuvių ir kurią aptarnauja jugoslavai kunigas, jau pramokęs pamaldas laikyti lietuviškai.

D. Juozapavičiūtė kalbėjo apie V. Europos lietuvių jaunimą. Dainora yra baigusi universitetą Toronte, veikia ateitininkė, viena iš TULS Klubu organizatorių. Keletą metų buvo PLJ S-gos valdybos vice-pirmininkė ir šiuo metu yra V PLJ Kongreso akademinių programos komiteto narė. 1978 m. Dainora aplankė jaunimą V. Vokietijoje, Prancūzijoje ir Anglijoje. V. Vokietijos jaunimo veiklos centras — Vasario 16 gimnazija. Prancūzijoje, Parįžiūje, veikia mažą grupę jaunimo, ten gimusio ir užaugusio, kuris kalba tik prancūziškai, bet dar domisi savo kilme ir lietuviškais reikalais.

Stipriausia jaunimo veikla yra Anglijoje. Čia veikia dainų ir tautinių šokių ansambliai, rengiamos vasaros stovyklos. Gyvenimo lygis gerokai žemesnis už kanadiečių, ir jauciamas lėšų trūkumas veiklai plėsti. Nutautimo problemos tos pačios, kaip ir kituose kraštuose, nes kalba angliškai ir nyksta mišriose šeimose. Parodė keletą skaidrių iš V. Europoje aplankytų vietovių.

P. Kuras padarė išsamų pranešimą apie P. Ameriką, kurią lankė 1981 m. Paulius yra vaistininkas, baigęs universitetą Toronte, buvęs KLJ S-gos pirmininku, veiklus ateitininkas, vadovavęs jaunimo stovykloms Pietų ir Šiaurės Amerikoje. Šiuo metu yra V PLJ Kongreso ruošos prezidento naras.

Jaunimo veikla P. Amerikoje, kaip aiškino P. Kuras, prieš karą buvo gyva ir dar iki šių dienų išsilaikiusi Brazilijoje, Argentinoje, Urugvajuje, Kolumbijoje ir Venecueloje. Prieš karą P. Amerikoje gyveno apie 100.000 lietuvių. Jaunimo veikla po karo labai nusilpo, nes čia gimęs jaunimas nutauto, neišmoko lietuviškai, kalba tik ispaniškai. Veiklą apskunkina dideli nuotoliai, nepatogus susisiektis ir žemas gyvenimo lygis. Ypač trūksta lėšų veiklai skatinti. Tik keleto jaunųjų veikėjų entuziastų ir idealistų pastangomis dar veikia kai kurios vietos tautinių šokių grupės ir dainos vieniai. 1972 m. įvykęs PLJ Kongresas išjudino P. Amerikos jaunimą, atsinaujino šokių ir dainų ansambliai, kurie per

10 metų irgi išsismė, susilpnėjo. Jiems reikalinga parama iš Š. Amerikos ne vien tik finansiškai, bet ir kultūrinio bendradarbiavimo, pasikeičiant ir aplankant meninėms grupėms, veikėjams ir siunčiant lietuviškos spaudos.

Zita Bersėnaitė išsamiai pa-nagrinėjo jaunimo nutautimo priežastis. Zita šiuo metu studijuoja chemiją Toronte. Ji yra KLJ S-gos pirmininkė ir KLB valdybos narė. Tai ypatingai aktyvi ir pavyzdinga lietuvaite, kuri nuo pat jaunystės šoko ir dainavo jaunimo ansambliuose, buvo TULS Klubu pirmininke ir aktyviai dalyvavo kitų organizacijų veikloje. Šiuo metu dalyvauja V PLJ Kongreso akademinių programos ruošos komitete.

Savo pranešime Z. Bersėnaitė nagrinėjo išeivijoje gimusio jaunimo apsisprendimo problemas. Jaunimas, užaugęs Amerikoje ar kituose kraštuose, turi problemą apsispręsti, kas jis yra: lietuvis, kanadietis, amerikietis? Tautybės pasirinkimo ir apsisprendimo problema kiekvienam jaunuoliui yra svarbiausia, kurią nulemia jo auklėjimo aplinka. Šią aplinką vaikui sudaro tėvai, o jos pagrindas yra kalbos vartojimas šeimose. Jei tėvai su savo vaikais namuose kalba tik lietuviškai nuo jų gimimo dienos, tai ir jų vaikai, išmokę lietuvių kalbą, įsisavina lietuvišką sąmonę ir save jau laiko lietuviškai. Gimtoji kalba nulemia jaunuolių apsisprendimą, už kurios mokymą yra atsakingi tėvai. Didelę klaidą daro tėvai, kurie namuose kalba su savo vaikais angliškai — jie gauna angliškos sąmonės pagrindą.

Lietuviškos mokyklos išeivijoje nėra pajėgios išmokyti lietuvių kalbos per porą-trejetą valandų savaitėje, ją gali tik patobulinti, jei atėję į mokyklą vaikai jau moka kalbėti lietuviškai. Tad jaunimo nutautimas vyksta dėl kaltės tėvų, kurie nesirūpina lietuviško jaunimo auklėjimu.

Antroje savo pranešimo dalyje Z. Bersėnaitė analizavo mūsų šeštadienių mokyklų veiklą, mišrių šeimų sudarymą ir jų įjungimą į lietuvišką bendruomenę. Tai buvo rūpestingai paruoštas pranešimas, kuris turėtų būti paskelbtas mūsų spaudoje.

Pranešimus dar papildė L. Beržinytė ir P. Kuras informacijomis apie įvyksiantį 1983 m. liepos 1 d. pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Čikagoje, kuriame dalyvaus atstovai iš 12 kraštų. Buvo parodytas spalvotas garsinis filmas iš IV PLJ Kongreso Vakarų Europoje. Dalyvavo apie 100 žmonių, kurių dauguma buvo vyresniosios kartos.

J. Varčius

Dail. PRANO BALUONIO medžio šaknų skulptūra „Ispaniškas šokis“ Nuotr. E. Daniliūno

BOOKBINDING STUDIO
“SAMOGITIA”
 (lietuvis savininkas)
 telefonas 625-2412
 P.O. Box 1343, Postal Station “B”
 Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Toronto lietuvių vyrų choras “Aras”, apsiėmęs arabiškai, dainuoja Lietuvių Namuose Užgavėnių karnavalo metu Nuotr. V. Bubelio

Raktas į krikščionybės šaltinius

“Raktas į Naująjį Testamentą” — prof. kun. A. Rubšio knyga, atskleidžianti naujų dalykų

KUN. BR. LIUBINAS

Prof. kun. Antanas Rubšys prieš trejus metus išleido antrąją savo veikalo dalį “Raktas į Naująjį Testamentą”. Jis pradėjo knygos rašyti: “Antroji Raktas dalis, Bendrija-Organizacija, bando nagrinėti šio laikotarpio istorijos, Naujojo Testamento raštijos ir galvojimo apie Dievo užmojų ir veiklą Jėzuse Kristuje sampyną”. Šis bandymas, reikia sakyti, pasisekė. Nors jau suksbo prabėgė kone treji metai ir daugelis knygų skaite, vistiek mėginsiu “Tėviškos Žiburiai” skaitytojams ją priminti ir tuo būdu paskatinti tuos, kurie knygos dar nematė, ją susidomėti.

Turinys

Yra 10 skyrių. Žodžiu “Bendrija”, atrodo, turima galvoje toji sąvoka, kuri anksčiau lietuvių tautoje buvo prigijusi žodyje “Bažnyčia”. Penkiuose pirmuosiuose skyriuose kalbama apie Bendrijos kilmę, jos organizaciją, jos hierarchinę santvarką, jos veiklą ir jos maldingumą bei dorovę. Tai yra ne kas kita, kaip nagrinėjimas tų Šv. Rašto dalių, kurios vadinamos laiškais (Pauliaus, Petro, Jokūbo, Jono, Judo). Šeštasis skyrius įvardintas laiškais. “Laiškas efeziečiams yra vienas stipriausių poapaštalinės Bendrijos samonės bei misijos istorijoje sampratos pareiškimų” (49 psl.). “Tačiau kruopštus laiško stilius bei turinio nagrinėjimas rodo, kad jis tikriausiai buvo parašytas po Pauliaus mirties” (49 psl.). “Laišką efeziečiams reikia skirti kuriam nors Pauliaus mokiniiui, rašiusiam pirmojo amžiaus pabaigoje savo mokytojo slapvardžiu” (49 ir 54 psl.).

Bendrija išeina į pasaulį

A. Rubšys iškelia Pauliaus vaidmenį krikščionybės pradžioje. Jis sumini eilę vardų, kurie yra susiję su gnostikais, ypač Marcijoną, kuris “teigė, kad Jėzaus sekerų Bendrija priimtini tik tie raštai, kurie kilę iš Jėzaus skelbiamos gailėtingojo Dievo. Jo manymu, vienas Paulius tebuves tikras Kristaus mokslo skelbėjas, o kiti apaštalai tik sudarę jį savo žydiškuoju raugu” (16-17 psl.).

Apasaltų amžiu pasibaigus ir Bendrija ėmus vadovauti atsivertėliams pagonims, įtampa tarp žydų ir krikščionių labai paastrėjo. Su 70 metų Jeruzalės sunaikinimu susiję įvykiai užantspaudoavo būsimųjų krikščionių su žydais santykių kryptį. Krikščionys nuo žydų aiškiai atsiskyrė. Evangelijose esą “ypatingi išėjimai apie žydų priešiskumą tikriausiai buvo krikščionių pridėti prie bendrų Jėzaus išėjimų apie persekiojimą, kurį patirs Karalystės skelbėjai” (20 psl.). Apie šį priešiskumą tarp žydų ir krikščionių galima rasti taip pat užuominų ir bendruose istoriniuose šaltiniuose.

Apasaltų likimas didžiąja dalimi yra nežinomas. Apaštalų Darbai mums tiek tiek Petro kelionės, bet iš jų negalima susidaryti aiškesnės nuomonės apie jo likimą. “Vėlesnis Bendrijos atminties kraitis teigia, kad Petras nukeliavo į Romą, ten tapo pirmuoju bendrijos vyskupu ir ten 64 m. Nerono persekiojimo metu, mirė kanikinio mirtimi ant kryžiaus” (28-29 psl.).

Krikščionys nebuvo nusistatę prieš valdžią. To nusiteikimo buvo ir Paulius. Jis ragino Romos krikščionis paklusti valdžioms įstaigoms. Vis dėlto ir pats Jėzus, vėliau ir apaštalas Paulius buvo Romos valdžios pasmerkti mirčiai. Tai buvo lyg ir įžanga į tolimesnius krikščionių persekiojimus.

Bendrija organizuojasi

“Išoriniai sankirčiai su žydais ir su romėnų valdžia padėjo krikščionių Bendrijai geriau save suprasti ir tą savitumą aptarti. Tačiau šie sankirčiai sukėlė ir vidinę įtampą pačioje Bendrijoje” — rašo A. Rubšys II skyriaus pradžioje (39 psl.). Šiame skyriuje jis nagrinėja laišką efeziečiams, pastoracinius laiškus, visus tris Jono laiškus, Judo ir antrojo Petro laišką. Aptardamas Evangelijos tiesą, A. Rubšys ypač naudoja Irenėjaus knygą “Prieš atskalas”. Toliau jis kalba apie vieną, šventą, apaštalinę Bendriją, imdamas medžiagą iš I laiško efeziečiams, abiejų laišku Timotiejui ir laiško Titui. Primena taip pat daugelio mokslininkų nuomonę, kad šie laišškai esą rašyti slapvardžiu. Panašiai esą ir su taip vadinamais “katalikiškais arba visuotiniais” laiškais. “Laiškas efeziečiams yra vienas stipriausių poapaštalinės Bendrijos samonės bei misijos istorijoje sampratos pareiškimų” (49 psl.). “Tačiau kruopštus laiško stilius bei turinio nagrinėjimas rodo, kad jis tikriausiai buvo parašytas po Pauliaus mirties” (49 psl.). “Laišką efeziečiams reikia skirti kuriam nors Pauliaus mokiniiui, rašiusiam pirmojo amžiaus pabaigoje savo mokytojo slapvardžiu” (49 ir 54 psl.).

Apie laiško efeziečiams turinį kalbėdamas, A. Rubšys sumini dvi temas: kūrinių vienybę Kristuje ir Bendriją kaip vienybės simbolį ir veiksnį. Bendrijos organizavimosi skyrelis baigiamas 1 Timotiejui ir Titui laišku mintimis — įspėjimais apie atskalus: “Saugok tau paliktą palikimą...” Atskalusai apkaltnami nusižengimais dorovę. “Pastoraciniai laišškai yra svarbiausias poapaštalinio amžiaus Bendrijos samonės išraiškos liudininkas” (62 psl.).

Hierarchinė Bendrijos santvarka

“Pastoraciniai laišškai yra vieninteliai Naujojo Testamento raštai, kuriuose pastovios tarnybos klausimas yra dėmesio centre. Būdinga, kad hierarchinė pastovios tarnybos santvarka ne tik liudija Bendrijos gyvenimo susiorganizavimą, bet ir yra glaudžiai susijusi su kovomis prieš klaidatikius. Atskalusų skuruiuose Bendrija pajėgia būti “tiesos šulais ir atrama” (1 Tim 3,15) savo pastovios hierarchinės tarnybos dėka (69 psl.).

Iš pastoracinių laišku sužinome, kad poapaštalinė Bendrija jau turėjo viešus šventinimus. Šventinimai įpareigojo saugoti tikėjimo lobyną ir duoda tai pareigai atlikti reikalingą dvasinę jėgą (73 psl.). Pastoraciniuose laiškuose yra ir techniškieji titulai, kaip vyskupas, diakonas, presbiteris. Visi tarnybinės hierarchijos

nariai vietinėje bendrijoje turi didžiulę atsakomybę.

Bendrija kovos lauke

Jono laiškei skiria daug dėmesio kovai su atskalusais. Jų autorius, save vadina presbiteriu (vyresniuojū). Jis nėra gnostikas, o modernus, Dievo įkvėptas rašytojas, kalbas suprantama kalba. Judo ir du Petro laiškei liudija, kaip rimtai buvo žiūrima į atskalusų pavojų. Abudu laiškei parašyti apaštalams jau mirus, pasinaudojant jų vardais, kaip slapvvardžiais. Jie išeina kovon prieš gnostikus. “Krikščionims reikia išverti išlaikyti tikėjimą, melstis ir kantriai laukti, nes atskalusai tuojau bus nubautsi” (Judo 20-21, 93 psl.).

Bendrijos malda ir dora

Čia nagrinėjami du laiškei: 1 Petro ir Jokūbo. Dievo garbinimas yra gyvenimo širdis — taip įvardinamas pirmasis skyrelis. Jame kalbama apie sekmadienį, apie Viešpaties dieną. Sekmadienio pamaldose su Senuoju Testamentu buvo skaitomi ir kiti raštai. Tai skaitymą sekė skelbimas, mokymas ir raginimas. Malda buvo labai svarbi pamaldų dalis. Jų kitą dalį sudarė giesmės ir psalmės. Tikslus Eucharistijos pamaldų apipavidalinimas buvo paspartintas dėl Bendrijos kovų su klaidatikiais. Su Eucharistijos pamaldų išsivystymu lenktyniavo krikšto apeigų išsivystymas. Krikštu buvo šventinama Kristaus pergalė.

Tai temos, kurios yra nagrinėjamos 1 Petro laiške. Jokūbo laiške daugiau kalbama apie tikėjimą ir darbus, ateitį, jo pagrindines mintis, kad ne užtenka krikščioniui vadintis ir krikščioniškai galvoti, reikia krikščionimi būti ir kasdienos gyvenime krikščioniškai elgtis.

Tikrasis Dievo garbinimas

Laiškas Žydams vargu priklauso šv. Pauliui. Apie jo tikrąjį autorių tėra spėjiojimų, bet nėra jokio tikrumo. Pats autorius sakosi priklausąs poapaštalinėi krikščionijos kartai (Žyd 2,3).

Po įžanginės dalies, kurioje iškeliama isikūnijusio Dievo Sūnaus didybė (1,1-4), laiške kalbama apie Sūnaus išaugstinimą, apie Jėzų kaip ištikimą ir atjaučiantį kuniga, apie jo amžiną kunigystės auką. Primenami protėvių tikėjimo pavyzdžiai, nurodoma, kaip Dievas auklėja savo vaikus per kančią, ir suminimos bausmės už atkirtimą. Po papildymų ir paraginimų seka prašyma, kurioje yra malda, prašymas priimti paraginimo žodį ir sveikinimai.

Tikroji Dievo tauta: Evangelija pagal Matą

“Nuo pat II š. pradžios iki šiandien Evangelija pagal Matą pirmąją ir Naujojo Testamento kanone, ir savo svarba krikščionių. Ji yra viena iš labiausiai skaitomų Naujojo Testamento knygų. Ji yra turtingesnė už Evangeliją pagal Morką... Nėra abejonės, kad ši evangelija yra užėmusi ir išlaikiusi pirmąją vietą tarp keturių evangelijų” (179 psl.). Kalbėdamas apie Evangelijos pagal Matą parašymo laiką ir vietą, A. Rubšys aiškiai sako, kad “ji negalėjo būti apaštalo Mato rašyta, bet asmens, (Nukelta į 7-tą psl.).

Trys upės

Č. Senkevičius

Maño brolis mirė prieš penkerius metus. Karste jį nuleido į žemę, kuriai priklausė kūnas. Amžinybei liko siela. Man — atsiminimai. Tai šimtai netapytų ir neįremtų paveikslų.

1.

Du vienodai pakirpti eglėnėliai anapus Kruojos. Upė apžėlus ajeriais ir vingiuojusi per žydinčias lygumas tarp miestelio ir dvaro. Kokia laukų ir pievų platybė! Kaip vaikų galėjo paveikti tokie plotai nesibaigiančios lygumos, kurių gale kyšo kaimyninės parapijos šventovės lygiai už 14 kilometrų? Kokį žmogų užaugina beržynai, tankūs miškai kaip lygumų tvoros? Kai ten pirmą kartą pravažiavo keleivinis autobusas, šviesiojos savo geltona spalva dulkų debes, brolis pasileido iš arčiau jo pažiūrėti, nieko kito nebeatmėdamas lėkė ir atsimušė į geležinkelio tvorą. To įvykio randą nešiojo visą gyvenimą.

2.

Statūs šventosios krantai. Pakalnė — sala. Kareiviai mauto arkliai. Dviejų berniukų šešėliai nutįję ant žydro vandens. Prie jų taškosi ant žilvičio šakelės suvertos žuvis. Kvepia prirakinti sieliai prie Survilos sodo. A n a p u s — pušynai ir slenkantis vandenin baltas smėlis. Byra mažiausios skruzdutės pajudintas. Šiapus ant kalno — būrys jaunimo. Storos guminės virvės įtempia sklandytuvą. Staiga jis at-

sikabina. Brolis skrieja virš salos, pasisukioja, pasiblaško ir smunka žemyn. Nosis įsibėda į pievos kauriuką. Išgąsdinti žiogai išsislapsto tarp smilgų ir drebedami laukia, kas čia bus toliau. O draugai kūrversčiais lekia nuo kalno. Sklandytojas atsiriša diržus, išlipa. A k y s šviečia. Dabar — Vlado eilė...

3.

Augstose Harzo viršukalnėse tarp tankių eglų, kur straksi didelės rudos voverės, prasimušė vanduo. Upelis siauras, stiprus ir šaltas. Perskėlęs kalną pusiau, jis dar vis be vardo. Tik šalia jo prisiglaudęs siauras asfaltuotas kelias į Winterbergą. Juo kasdien 7 kilometrų augstyn ir vėl žemyn. Kalkių kasykloms reikėjo braižytojo. Inžinieriai, raštininkai, eiliniai darbininkai — niekas nebetikėjo Naująja Europa. Viskas sugriuvo. Liko nepajudinamas upeilis. Kuriai žmonijos kartai jis priklauso? Ką girdėjo brolis, ketverius metus kasdien šalia jo ejęs?

Visų trijų upių vanduo susigeria į žemę, drėkina dulkes ir pelenus, kad pavasariais prasiskleistų žiedai. Jie degina akis, skverbiasi žmogaus vidun, maitina sielą. Taip viskas jungiasi į vieną, taip išsėję sugrįžta, taip viskas ant kalno — būrys jaunimo. Storos guminės virvės įtempia sklandytuvą. Staiga jis at-

Žmogus rašo tik vieną knygą

Pakalbinta "Draugo" laureatė Birutė Pūkelevičiūtė atsako į "Tėviškos Žiburių" klausimus

— Sveikiname su naujos premijos laimėjimu. Tai jau nepirma premija. Ar tai reiškia, kad esate gimusi po laiminga žvaigždė, ar talento brendimo ženklas?

— Ar esu gimusi po laiminga žvaigždė? Turbūt taip — jeigu sunkų, beveik vergišką darbą įskaitytumėm į tos žvaigždės teikiamas malones. Kitaip juk negalėtumėm išsiaiškinti gerų atsitikimų mano gyvenime priežasties. Gabių žmonių pasaulyje yra daugybė; aš manau, kiekvienas trečias galvė sutiktas asmuo turi kokias nors sričiai nemenuk gabumų. Tik gal ne per daug linksta į kietą darbą. O beletristikoj kitos išeities nėra: "Kas lengvai rašoma, tas sunkiai skaitoma", anot Ernest Hemingway. Tikiu šioms žodžiams. Todėl ilgai galvėjuosi su kiekvienu sakiniu, kad jis nebūtų pernelyg sunkiai paskaitomas.

— Naujasis romanas pavadintas "Devintuoju lapu". Ar jis turi ryšį su "Aštuoniais lapais", jau seniau premijuotais, ir iš viso kokią mintį atskleidžia bei ką vaizduoja?

— "Devintas lapas" prasižada ten, kur baigiasi "Aštuoni lapai": 45-tųjų metų pavasarį, sovietų piliečių lageryje, netoli Danco (dabartinio Gdansk). Taigi abi knygos yra sukabintos laiko ir vietos vienybe, lyg du karoliai virvutė. Vienok "Devintas lapas" gana savarankus: jį galima skaityti pirmosios knygos neskaicius. Tai nėra antroji "Aštuonių lapų" dalis, nors abi knygos raša įvykių tęstinumą: kaip ėjosi trims Kauno merginoms rusų užimtuose Vokietijos plotuose ir kaip jos išvažiavo į Vakarų. Pokario metas dabar tampa atsigėrimais į praeitį, kurią prisimena Amerikoj gyvenanti ir prie Mičigano ežero atostogaujanti moteriškė.

— Nekartą esate buvusi laureatė. Kokia būna skaitytojų reakcija: ar premija gerokai padidina skaitytojų dėmesį rašytojai ar rašytojui? Jei taip, tai premijos atlieka savo paskirtą skaitytojų pusėje, bet ar tai padeda rašytojams finansiniu ir moraliniu požiūriu?

— Skaitytojų reakcija man būtų sunku apibendrinti; galėčiau ją pailiustruoti tik savo pavyzdžiu: esama rašytojų, kurių knygos man įdomios, nesvarbu ar jos būtų premijuotos, ar ne. Iš kitos pusės, esama autorių, kuriais nesidomėčiau, nors jų darbai būtų net penkeriopom premijom atžymėti.

Kotryna Grigaitė

Liudytojas

Mano vardas Erskėis. Aš jau liudyti apie Tą, Kuris paliko drobėlę Savo mirties ženklus.

Išmintingieji teisėjai, atmetę drobulės kalbą, raskite kitą karalių, kuris būtų vainikuotas iš mano šakų nupintu vainiku.

Raskite! Mano šaknys drebojo Jam praeinant. Galvos žaizdos žvaigždėm švito, krisdamos į žemę.

Debesys klapės kalne Sinajaus... Liovės alsavus upę Jordano. Jeruzalės naktis. Išplėtė sidabrinės akis. Libano kedrai. Alpdami į tylą rėmės. Kalvarijos kalne. Gėlėmis pražudo kraujo dėmės. ... raskite kitą karalių vainikuotą erškėčių vainiku.

knygos autoriai, pagal A. Rubšį, yra nežinomi. Jis laikosi senos tradicijos ir vadina knygas įprastiniais vardais. Tai yra paskutiniiais laikais įprastą mokslo vyrų galvoseną, kritišką, bet negriaunanti. Taip pat ir dėl turinio yra gan laisvų pasisakymų, rodančių, kad neviskas yra vienodai teisinga.

Ar premijos pagelbsti rašytojams — atsakyti galėčiau ir vėl: tik pro labai asmenišką savo prizmę. Man pagelbsti. Pagelbsti pats konkursas, kai nusprendžiu jame dalyvauti. Nustatyta data sudrausmina mano laiką, mintys nustoja blaškytis ir susibėga į vieną tikslą. Gal turiu ir krislį taip vadinamos "varžoviškos dvasios" — konkursai man e domina. Didele dalimi dėl to, kad uždaras vokas man teikia geresnių galimybių, negu atviros varžybos. Tarp kitko, visos devynias literatūrinės premijas gavau ne aš, bet mano slapyvardžiai. Žinau, kad trims atvejais reikala būtų kitaip pakrypę, jeigu būčiau savo darbą pasirašiusi pavarde. Todėl kartą nuo karto konkursuose dalyvauju.

Finansinė prasme paskata man būtų mažiau ryški, nes juk visi žinom būdų, kuriais galima lengviau pinigų užsidirbti. Keli antvalandžiai į savaitę per metus atneštų panašią sumą, o darbas būtų nepalyginamai, nepalyginamai lengvesnis.

— Savo kūryba esate pasireikšusi beletristikoje, poezijoje, dramoje. Kuri sritis Jums yra artimiausia?

— Jeigu gyvenčiau laisvoje Lietuvoje ir būčiau nutarusi pastoviai ir atkakliai vieną kurią šaką puoselėti, tikriausiai būčiau pasirinkusi teatrą. Deja, scenai parašytas veikalas tėra pusiau užgimęs — antras (nemažiau svarbus) darbo etapas priklausys jo interpretatoriams. Kadangi vaidybinės grupės išsivijoję sunkiai klojasi, protas pataria rašyti tai, kas nuo interpretatorių nepriklauso. Atvirai kalbant, būna gana nyku sėdėti žiūrovų salėje su prisegta prie krūtinės orchideja.

— Jūsų kūryba yra žinoma ir latviams. Pvz. "Aštuoni lapai" yra išverstį į latvių kalbą ir pavadinti "Vėlykos be varpu". Kodėl latviai susidomėjo Jūsų kūryba: dėl jos artimumo latvių buičiai ar dėl kitų motyvų?

— Pirmoji mano knyga išversta į latvių kalbą buvo "Rugsejo šeštadienis" (Septembra Sestdiena, Gramatu Draugs, 1976). Be to, nuo to laiko latvių žurnalai "Ala žurnals" ir "Treji Varti" paskelbė nemažą pluoštą kitų mano darbų. Tėsiniais praėjo apsakymai "Kaip Arvis išėjo į žmones" ir "Grįžimas", "Rauda", "Miserere" ir tuo metu jau pradėtą versti "Aštuonių lapų" kelios "danciginės" dienos. Visai neseniai "Treji Varti" atspausdino "Antrosios Salomėjos painiavose" prologą, kiek žinau, kitame numeryje seks pirmojo veiksmo pradžia. Taigi latvių skaitytojams esu pažįstama.

— Kodėl Janis Zarinš susidomėjo ir vertė mano darbus, būtinai pasiklausiu, kai šį pavasarį susitiksim. Mat dalį honoraro už "Vėlykos be varpu" mudu paskyrėm šiai man kelionei į Kelso miestą, prie Ramiojo vandenyno, nes jau tikrai laikas mudviem asmeniškai susipažinti. Nekantriai laukiu susitikimo su žmogum, kuris suvaidino tokį didelį vaidmenį mano gyvenime, puikiais savo vertimais padvigubinęs mano skaitytojų skaičių.

— Kadaise gyvenote Kanadoje, joje pradėjote savo kūrybinį kelią išeivijoje, bet pasigedote platesnių vandenių ir persikėlėte Čikagon. Ar ten radote, ko jėškojote?

— Didele dalimi — taip. Čikagoje lietuvių išeivija ryškiausiai atskleidžia ir geruosius, ir prastuosius savo bruožus. Kur kitur man gyventi, jeigu ne Čikagoj? Nors nesu socialus žmogus, tačiau puikiai žinau, kas didžiausiam lietuvių telkinyje nutinka. Kitaip sakant, jaučiu išeivijos pulsą.

— Pavergtos Lietuvos propagandiniai rašytojai išeivijos kolegas vadina nudžiūvusiomis šakomis, kurių nebeįgauna tautos kamienas. Kaip Jūs į tai žiūrite ir ar jaučiatės tokia nudžiūvusia šakele?

— "Nudžiūvusią šaką" skamba gana melodramiška. Tokia tikrai nesijaučiu. Dažnai stebiu

medį, augantį prie mano lango: jis įstengia pamaitinti tolimiausią savo šaką, net ir pačią viršūnę. Ar vien dėl to, kad fizine prasme esam toli nuo gimtinės, turėtumėm nudžiūti? Man rodos, daug didesni pavojai gresia tiems, kuriuos komunistinė sistema nuolat apkarpė, apkapoja ir aplaužo. Asmeninė jausmų tiesa ir galėjimas ją laisvai išpažinti yra būtina sąlyga kiekvienam kūrybiniam aktui. O Sovietijos rašytojas, priverstas išmeluoti dirbtines situacijas ir save nuolat dangstyti šifrų, ilgai neteks ryšio su bendraisiais žmonijai rūpiais dalykais — su versme, iš kurios gimsta betkoks menas ir viso pasaulio literatūra.

— Gavusi naują premiją, turbūt jaučiate tam tikrą dvasios pakilimą, kuris skatina į naujus kūrybinius užmojus. Jei ne paslaptis, ar esate jau suplanavusi ką nors naujo?

— Esu sudėjusi į krūvą šešių apsakymų knygą, kuri vadinis "Marco Polo Lietuvoje" (ilgiausio apsakymo vardu). Taipogi pasistengsiu netrukus išleisti du savo darbus scenai vienoje knygoje. Ją gal pavadinsiu "Žydra ir geltona", atseit, drama ("Palikimas") ir komedija ("Antroji Salomėja painiavose").

— Seniau reikšdavotės ir periodinėje spaudoje. Pastaraisiais metais berods nebuvo matyti Jūsų pavarės mūsų laikraščiuose. Ar tam yra kokios nors priežastis?

— Jūs turbūt turit galvoje platokius mano pasikalbėjimus su "Hermiu", kuriais kadaise mėgdavau paisydykauti. Pastaruoju metu tokiems nuotykiams nustoju entuziazmu. Gal todėl, kad dauguma mano nužiūrėtų "kirstukų" — arba susirgo, arba paseno, arba galutinai praskydo. Nelinksma paliegiusius žmones pešioti už barzdų. Tegu jie jau ilsisi ramybėje.

— Kur daugiausia randate temų savo kūrybai: lietuvių tautos, išeivijos ar amerikiečių gyvenime?

— Labiausiai mane domina lietuvių išeivijos gyvenimas — gana margas kaleidoskopas.

— Kas Jus labiausiai jaudina: dabartinės mūsų tautos sušėmimo, išeiviniai erzeliai, pasikūrimų tragedijos ar kas kita?

— Man patinka posakis, kad žmogus per visą gyvenimą rašo tik vieną knygą ir kad joji knyga būna apie jį patį. Turbūt ir aš galų gale rašau tik apie save. Syki, girdėjau, skaitytojų būrelis nusprendė, kad "Naujųjų Metų istorijoj" mano atvaizduota Vilė Gedvilienė esanti aš pati. Taip, žinoma. Aš esu Vilė Gedvilienė, bet drauge esu ir jos vyras Edvardas Gedvila. Esu ir senas laikrodininkas Pranas Gerulaitis, ir karaliaus juokdarys Pikis, neįstengęs prajuokinti karalaitės; esu ir velniukas Arvis, panūdęs įsikišti iliuzinės mėlės ir tapęs žmogum. Aš esu visi. O kas gi esu — aš? Esu skeveldra, rezonuojanti ir atšviečianti visuomenę, kurioj man tenka gyventi.

A. A. ELENA KAROSAITE-GIMBUTIENE, mirusi 1982 m. sausio 15 d. Kalifornijoje. Apie ją plačiau rašyta "TŽ" 1982 m. 11 nr.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŠKOJI ČIKAGOS "GALERIJA" vasario 16 — kovo 16 d.d. surengė Šveicarijoje gyvenančių lietuvių dailės parodą. Jis yra gimęs Lietuvoje 1915 m., baigęs Vilniaus dailės akademiją 1944 m. Tapybą ir skulptūrą studijavo Ženevos dailės mokykloje, psichologiją — Ženevos universitete. Profesoriauja Ženevos dailės mokykloje, daug parodų yra surengęs Šveicarijoje ir Prancūzijoje.

ČESLOVAS MILAŠIUS (MILOSZ), 1980 m. laimėjęs Nobelio literatūros premiją, iš JAV atvyko į Paryžių dalyvauti rašytojų PEN klubo suvažiavime. Ž. Klimienės pranešimu, jis turėjo įdomų pasikalbėjimą su Jacques Chancel radio programoje "Radioscopia". Č. Milašius atskleidė jo klausimus, liūdniančius jo kūrybą ir gyvenimą. Paklaustas, kodėl jis save laiko lenku, atsakė esąs lenkas, nes rašęs lenkiškai. Pabrėžė, kad yra gimęs Lietuvoje, tad pagal amerikietišką teisę galėtų būti laikomas... Nutraukęs nebaigtą sakinį, J. Chancel kandžiai įsiterpė: "Rusijos piliečių?" Č. Milašius atmetė tokią išvadą, pabrėždamas, kad jam gimti teko ne Rusijoje, o Lietuvoje, kurios prijungimo prie Sovietų Sąjungos niekada nepripažino JA Valstybės. Jis esąs lenkas, nes rašęs lenkiškai. Kalbėdamas apie savo romaną "Ant Isos krantų", išleistą prancūzų kalba 1956 m., Č. Milašius teigė, kad savo kūriniuose dažnai prisimena Lietuvoje praleistą jaunystę.

ČIKAGOS "MARGUTIS" vasario 28 d. Jaunimo Centre surengė įdomų koncertą, pasikvietęs iš Kanados du jaunus smuiklininkus — Reginą ir Atį Banksus. Jie neseniai atvyko iš okupuotos Lietuvos į Torontą. Atis dirba detytoju Toronto konservatorijoje, abu groja simfoniniuose Niagara Falls ir Toronto konservatorių orkestruose. Koncerto programon jiedu įjungė G. P. Telemaną, G. Tertinio, A. Vivaldžio, F. Mazos, B. Dvariono, E. Balsio, B. Godardo, J. Gaidelio, F. Kreislerio, L. Spahro, A. B. Fuerstenau vienam ir dviem smuikam skirtas kompozicijas. Akompanavo kompoz. Darius Lapinskas. Lietuviams kompozitoriams atstovavo R. Bankienės atlikta B. Dvariono "Elegija", E. Balsio "Drebulelė", A. Banko atliekami du J. Gaidelio kūriniai — "Tevynė" ir "Verpejė".

"LIETUVIŲ PASAKAS" giedamą kalbą išleido Diedericho leidykla Duesseldorfe, V. Vokietijoje. Jas išvertė Joachen D. Range. Gražio šio rinkinio recenziją vasario 9 d. laikroje paskelbė žymiausias Šveicarijos dienraštis "Neue Zuercher Zeitung". Pašak dienraščio, nors daugelis pasakų turi bendrumo su kitų tautų pasakomis, rinkinyje netruksta ir tokių, kurios aptinkamos tik Lietuvoje.

PETRO BŪTENO, Bostone mirusio kalbininko, literatūrinis palikimas buvo perduotas Putname, Conn., veikiančiam "Alkos" muzėjui. Juo rūpinosi Ona Ivaškie, kurios name velionis gyveno ir kūrė, ir jo sesers dukra Elena Verikaitienė Toronte, Kanadoje. Pastaroji prašė dėdės palikimą peržiūrėti ir su tvarkyti LB veikėja Aleksandra Lileiki, kuris į šį darbą buvo pasikvietęs J. Jašinską, A. Gustaitį, S. Santvarą, A. Maziulį ir J. Vembrę. Tikimasi, kad a. a. P. Būteno palikimui saugoti bus įrengtas specialus kambarys "Alkoje".

LIETUVIŲ FOTO ARCHYVO posėdyje Čikagoje buvo išrinkta nauja taryba ir nauja valdyba. Tarybą sudaro: dr. Stasys Budrys, Stasys Žilevičius ir Raimundas Lapas; valdybą: pirm. Algimantas Kezys, SJ, sekr. Marytė Smilgaitė, izd. Juozas Daunoras. Teisinius reikalus tvarkys jaunosios kartos ad. Rimantas Domanskis. Į pagalbinius darbus įsijungė ir kiti. Nuotraukų parodų komiteto pirmininku sutiko būti S. Žilevičius, nuotraukų archyve — Vita Polikaitė, filmų archyve — M. Smilgaitė, oficialiu fotografu — Jonas Kuprys, leidinių koordinatorium ir spaudos korespondent — R. Lapas. Pranešima ape praėjusių metų veiklą padarė pirm. A. Kezys, SJ. Lietuvių Foto Archyvas 1981 m. pagamino keturis filmus — "Juratė ir Kastytis", "Ketvirtoji tautinių šokių šventė", "Lietuviai jėzuitai" ir filmą apie velionį Stasį Barzduką. Posėdyje parodytas naujusias filmas "Lietuviai jėzuitai", kuris buvo pripažintas vienu geriausių archyvo kūrinių. Į jo filmavimą bei redagavimą įsijungė — A. Kezys, SJ, M. Smilgaitė ir Los Angeles mieste gyvenantis Paulius Jasiukonis. Archyvas dabar turi 25 dokumentinius filmus. Dėl lešų stokos liko neužbaigti trys pradėti filmai apie Simą Sužiedelį, prel. Juozą Konėių ir skautus akademikus. Siemet norima išleisti Raimundo Lapo knygą "Ten, ekrane, sužibus: Amerikos lietuvių kinematografija 1909-79".

"VAGOS" LEIDYKLA išleido beveik 500 liaudies dainų ir jų variantų rinkinį "Džukų melodijos", paruostą Vilniaus konservatorijos liaudies muzikos kabineto vedėjos G. Četkauskaitės. Rinkiniui buvo panaudota per 30 su viršum metų kabineto rankraščių, sukurta medžiaga. Leidinyje išspausdinti dainų tekstai, melodijos, duota žinių apie jų dainų paplitimą bei jų atlikėjus. Daugiau kaip milijoną užrašytų liaudies dainų turi Lietuvos Mokslių Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Jo mokslininkai planuoja išleisti 16 tomų akademinių lietuvių liaudies dainų rinkinį. Pirmoji knyga "Vaikų dainos" buvo išleista pernai.

KAUNO PROFSAJUNGU KULTŪROS RŪMŪOSE buvo surengtas susitikimas su šia mieste gyvenančiais rašytojais, kurių knygos buvo išleistos 1981 m. Tų knygų sąrašą sudarė: J. Grušo raštų penkiamtosios, poezijos rinkiniai — A. Mikutos "Žalios vyšnios", P. Palilionio "Vasara už debesų", G. Patacko "Išvaymas iš rojų", A. Puišytės "Po lino žiedu", R. Kluso "Ode akmeniui", prozininkų darbai — R. Samulevičiaus "Ugniakuras pagirų", M. Rakausko "Vien dabartis", L. Inio "Vėl šaukia dangus". Susitikime su skaitytojais dalyvavo tų knygų autoriai, literatūros kritikai, ištraukias skaitė aktoriai.

DAILĖS PARODŲ RŪMAI vilniečių pakvietė į dail. Vytauto Valiaus kūrinių parodą, kuriai jis buvo sutelkęs estapus, tapybos darbus, knygines grafikos pavyzdžius — iliustracijas Žemaitės, S. Daukanto, V. Mykoliaičio-Putino, E. Mieželaičio, Justino Marcinkevičiaus bei kitų rašytojų knygoms.

ROKIŠKIO LIAUDIES TEATRE premjerinį E. Vaiguzo dramos "Kaktusas pražydo" spektaklį paruošė rež. J. Kavoliūnas. Pagrindinius vaidmenis game atlieka saviveiklos žymūnai — G. Maciulevičienė, A. Rudokas, J. Aleksejėnė, A. Narvydas ir kt. Rokiškėnų teatras su šiuo spektakliu aplankys ir kitus Lietuvos rajonus.

ORIGINALIA NUOTRAUKŲ PARODA "Medžioklė" kauniečiams surengė fotografas Kostas Slivskis, sutelkęs apie 40 savo darbų. Jo nuotraukos atskleidė Lietuvos medžiotojų šiokiadienius, žmogaus santykius su gamta.

VYTAUTAS PETRAUSKAS, ilgametis "Vagos" leidyklos redaktorius ir vertėjas, mirė Vilniuje vasario 15 d., sulaukęs 72 metų amžiaus. Velionis mokėsi Panevėžio ir Kedainių gimnazijose, 1928 m. buvo įstojęs į universitetą. Dėl nepalankių gyvenimo sąlygų pradėjo dirbti korektoriui ir vertėju. Pirmiesiems vertimams priklauso T. Dreiserio romanas "Sesuo Carrie", N. Ostrovskio "Audrų pagimdyti", Dirbdamas "Vagos" leidykloje, suredagavo šimtus verstinių knygų, talkindamas kitiems vertėjams. Šiame laikotarpyje jis patį išvertė: A. Tolstojaus "Kancijų kelius", I. Turgenovo "Rudiną", E. M. Remarque'o "Tris draugus", S. Zweigo "Nepažįstamosios laisvą", K. Hamsuno "Badą", "Paną" ir "Viktoriją", T. Manno "Lotą Weimare", "Užburtą kalną".

LIETUVOS DAILININKŲ SAJUNGOS Panevėžyje skyrus savo 22-ųjų narių naujausių darbų parodą surengė Vilniaus dailės salone. Jai buvo sutelkti 54 tapybos, grafikos, tekstilės, scenografijos ir skulptūros kūriniai. Su tapybos ir akvarelės darbais dalyvavo — skryrius pirm. K. Naruševičius, K. Beržanskis, A. Beresnevičius, S. Kavaliauskas, V. Žigas, E. Skuja, I. Milaševičiūtė, E. Talockienė, su grafika ir knyglenkiais — Rima ir Stasys Stasiūnai, S. Medytė ir P. Šiaučiuonas, su tekstile — E. Gudaitienė, E. Jasiūnaitė, S. Kaziūnaitė, V. Olšauskienė, R. Budavičiūtė, su scenografijos eskizais — K. Vaičiulis. Aštuonis savo kūrybos pavyzdžius buvo išstatę skulptoriai — V. Vildžiūnaitė, A. Vytenas ir V. Tallat-Kelpša.

MASKVOS P. ČAIKOVSKIO KONSERVATORIJOS SALEJE sausio 21 d. įvyko vargonininko Leopoldo Digrio koncertas, pradėtas trimis C. Francko 1890 m. sukurtais choralais. Koncerto dalyvis betgi labiausiai dominavo B. Kutavičiaus "Prutena" ir "Paskutinės pagonių apeigos", šitai sutiktos Leningrade ir Rygoje. "Prutena" yra skirta vargonams, smuikui ir varpams, tad L. Digriui talkino E. Digrys ir T. Šernas. B. Kutavičiaus oratoriją "Paskutinės pagonių apeigos", sukurta mažajai Vilniaus baroko salei, teko atlikti nauju variantu, visą atlikimą perkėlus scenon. Nuosirdžius sveikinimų susilaukė autorius B. Kutavičius, atlikėjai — vargonininkas L. Digrys, dainininkė S. Giziaitė, Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokyklos choras, diriguojamas R. Zdanavičiaus, chormeisterė G. Navasaitienė.

V. Kst.

Rašytoja BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ, laimėjusi dienraščio "Draugas" premiją už romaną "Devintas lapas". Nuotr. A. Kezių

Raktas į krikščionybės šaltinius

(Atkelta iš 6-to psl.)

kuris naudojosi -Mato tikėjimo kraichiu apie Jėzų ir dvie- mis rašytiniais šaltiniais — Evangelija pagal Morkų ir Q. Parankumo dėlei ji tebevadina "Mato evangelija" (183 psl.). "Reikia pripažinti, kad nežinome, kas yra Evangelijos pagal Matą autorius" (psl. 184).

Mato evangelijos sąranga galima išreikšti schema: I. Ateina Jėzus, Dievo Mesijas arba Kristus: Mt 1-2; II. Jėzaus, Dievo Mesijo, arba Kristaus tarnyba: Mt 3-25; III. Jėzaus, Dievo Mesijo arba Kristaus, nužeminimas ir išauštinimas: Mt 26-28.

Evangelija pagal Matą baigiama programiniu pamokymu, kuris alsuote al- suoja visuotinum: "Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. Tad eikite ir padarykite mano mokinius visų tautų žmones, krikščindami juos vardan Tevo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, mokydami laikytis visko, ką tik esu įsakęs. Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos" (Mt 28.18-20, 217-218 psl.).

Evangelijoje pagal Matą susiduriama su nauju klausimu Bendrijoje: kodėl Žmogaus Sūnus dėsia grįžti garbėje? Evangelistas Matas anuomet padėjo ir dabar padeda Krikščionių Bendrijai suprasti Kristaus atėjimo (Parousia) nudsėsimą ir moko, kaip reikia šiame laikotarpyje elgtis. Nuolat didėjas tarpas tarp Priskelimo ir Atėjimo teneatšaldo Bendrijos tikėjimo, nes Žmogaus Sūnus tikrai ateis. Antra, neižiūrėti Viešpaties artumo dabartinėje Bendrijoje yra tikėjimo nesu- bendrinimas, nes jis yra "su jumis" per visas dienas iki Dievo užmojis galutinai išsipa- ldyti ir visas pasaulis taps Tevo karalyste (plg. 219 psl.).

Naujasis gyvenimas: Evangelija pagal Joną

Pirmiausia A. Rubšys aiškina Jono evangelijos skirtumus nuo trijų kitų tiek pradžioje, tiek ir ją baigiant. Toliau išsamiai svarsto klausimą, kas tą evangeliją yra parašęs. Aišku, ne apaštalas J o n a s, nes evangelija atsiradusi keliais etapais. Tačiau apaštalas Jonas galėjęs būti tuo asmeniu, kuris davė evangelijai pradžią, skelbdamas savo tikintiesiems apie Jėzaus žodžius ir darbus. Vėliau "Jėzaus žodžių ir darbų kraitis sujungiamas į ištisinį pasakojimą. Tai pirmoji ketvirtosios evangelijos laida. Ši darba atliko...skelbėjas bei mokytojas, kurį reikia vadinti evangelistu" (236 psl.). A. Rubšys kalba apie antrąją evangelijos laidą, o gal net ir keletą papildytų laidų ir apie baigiamą laidą. Jos redaktorius buvęs labai artimas evangelistui, kuris turėjęs tikslą galimai daugiau išsaugoti "Jono tikėjimo kraichio".

Rašydamas apie evangelijos skaitytojus, A. Rubšys kartu jungia taip pat svarstymą apie jos tikslą. Jis sako, kad "evangelistas Jonas turėjo daugiau negu vieną tikslą...Evangelistui Jonui visas Jėzaus gyvenimas

atspindi dangų, kuris veržiasi į žemę" (239 psl.).

Jono evangelija turinti savitą sąranga: 1. Pradžia-Prologas: Jn 1.1-18; 2. Ženklių knyga: Jn 1.19-12.50; 3. Sloves knyga: Jn 13.1-20.31; 4. Priedas-Epilogas: Jn 21.

Bendrija pasaulinėje istorijoje: Luko raštai

Šiame skyriuje A. Rubšys jungia abudu Luko raštus: Evangeliją ir Apaštalių darbus. Evangelijoje autorius sakosi ėmęs žinias apie Jėzų iš tų, kurie "savo akimis buvo matę" ir kurie buvo žodžio tarnai (Lk 1.2). Panašiais šaltiniais jis naudoja ir Apaštalių Darbuose, pvz., kalbėdamas apie Pauliaus keliones kaipur jis kalba pirmuoju asmeniu — "mes". Savo svarstymuose A. Rubšys pabrėžia istorinį Luko metodą, atkreipia dėmesį, kad Lukas pažinęs savojo laikotarpio politinę santvarką ir domėjis politiniais įvykiais. Aplamai, galima sakyti, kad Lukas pasistatęs sau didžiulį uždavinį, būtent, atpasakoti Jėzaus veiklą ir jo sekėjų Bendrijos plėtotę Dievo plane, apimančiame visos žmonijos istoriją. Abiejuose savo veikaluose Lukas aiškiai sako, kad visa, kas Sv. Rašte parašyta, Jėzuje išsipildė. Evangelija turi būti skelbiama visam pasauliui. Bendrijos pasidalinimas į žydų ir krikščionių grupes išplaukia ne iš žmonių, o iš Dievo.

Luko raštai labai svarbūs ir kitų laikų krikščionims, ir mūsų laikams. Iš jo sužinome daug apie Bendrijos pradžią. Jo nuopelnas yra ne tik istorinis, bet ir teologinis. Atpirkimas jau įvykęs per Kristų, kuris sėdi Tevo dešinėje, ir jo skelbimas patikėtas Bendrijai. Jau dabar, sako Lukas, Dievo Dvasia veikia Bendrijoje, įgalindama nešti Atpirkimo žinią visam pasauliui.

Bendrija ir amžiaus pabaiga

Paskutiniame savo knygos skyriuje A. Rubšys nagrinėja Apreiškimo knygą. Ji savo autoriumi vadina Joną. Rubšys mano, kad "knygos parašymo nuopelnus galima priskirti dviem autoriam: Jėzaus mokiniui apaštalui Jonui ir bevardžiui Jono mokiniui. Apaštalas Jonas buvo Efezo bendrijos Mažosios Azijoje galva ir čia paliko daug savo veiklos pėdsakų. Galimas dalykas, kad savo mokymu jis įkvėpė mums nepažįstamą mokinį rašyti. Tokiu būdu Apreiškimas Jonui liudija ir Jėzui artimo apaštalo savimone, ir drauge pirmojo krikščionybės amžiaus pabaigos Bendrijos rūpestius" (368 psl.).

A. Rubšys nagrinėja knygos tikslus, joje išreikštus pažadus ir pranašystes. Jis rašo, kad "savo apokaliptiniais regėjimais Apreiškimo knygos autorius sukelia daugiau dėmesio ir žingedumo" (376 psl.).

Pabaiga

Aiškūs dalykas, kad mano- ji "Rakto į Naująjį Testamentą" apžvalga tėra tik paskatinti imti tą knygą į rankas ir skaityti. Joje randame eilę mums naujų dalykų, ypač, lietuviškoje galvosenoje dar neįprastų. Kone visų minimų

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE**DĖMESIO, LIETUVIAI!!!**

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS **ANTANAS GINIOTIS**
 namų 767-7932 namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
 M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	90 dienų termin. indėlius 14 %	
Antradieniais	10 - 3	180-185 d. term. ind. 14 %	
Trečiadieniais	uždaryta	term. indėlius 1 metų 14½ %	
Ketvirtadieniais	10 - 8	term. indėlius 3 metų 13 %	
Penktadieniais	10 - 8	pensijų s-tą 15 %	
Šeštadieniais	9 - 1	spec. taup. s-tą 14 %	
Sekmadieniais	9.30 - 1	depozitų čekių s-tą 6 %	
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo 18½ %	
		mortgicinius nuo 17¾ %	

ANAPILYJE skyrius veikia sekmadi. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicinius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybę pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽINGINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
 2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
 Parduodami kailiniai opsiuotai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ**MARGIS DRUG STORE**

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
 SKAITYTVUVA (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
 REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- ★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
- ★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilų mechaniniai taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. ★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrų ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamožiūnas

Torontiško "Gintaro" dainos grupė su RIMU PAULIONIU atliks meninę programą Toronto Prisikėlimo parapijos vakarieneje š. m. kovo 28 d. Grupę vadovauja GIEDRĖ PAULIONIENĖ

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

projektus, kaip buvo reikalaujama konservatorijai. Pasitarimus šiuo klausimu Y. Pinaras dabar veda su parlamentiniais opozicinių partijų vadais — konservatorium E. Nielsen ir socialistu I. Deansu. Pasitarimų rezultatai bus pranešti kanadiečiams tik tada, kai bus pasiektas visom trijom partijom priimtinas kompromisas. Žinoma tik tiek, kad konservatoriai didįjį įstatymą nori padalinti į dešimtį mažesnių, o liberalai — į penkis. Konservatoriai nori, kad tuos projektus būtų leista išsamiai svarstyti, o liberalai stengiasi apriboti laiką.

Abi partijos — liberalai ir konservatoriai kalba apie pasiektą laimėjimą. Pasak vyriausybės liberalų partijos, parlamentas vėl pradėjo nutrauktą darbą, pasak konservatorių, vyriausybė įsipareigojo suskaldyti perdidelį įstatymo projektą, leisti balsavimą už atskiras jo dalis. Esą parlamentas vėl atgavo savo svorį. Opozicijai buvo leista dvi pasukines praėjusios savaitės dienas pasirinkti svarstybių temas. Konservatorių vadas J. Clarkas ragino peržiūrėti parlamento tvarkos paragrafus, kad būtų užtikrintas normalus šios institucijos darbas. Šiai minčiai pritarė ir liberalų vadas parlamente Y. Pinaras, nors jiedu skirtingai žiūri į parlamento reformas. J. Clarkui rūpi išsamus pasiūlytų įstatymų svarstymas, valdžios numatytų išlaidų kritiškas peržiūrėjimas, opozicijos teisė sulėtinti nepriimtinių projektų patvirtinimą valdžios partijos atstovų duguma. Y. Pinaras, pritardamas parlamento reformoms, nori įvesti keturias savaitines darbo dienas, sutrumpinti parlamentarių kalbas, sustiprinti vyriausybės teisę, kuri leistų balsavimo būdu nutraukti per ilgus

debatus kurio nors įstatymo klausimu.

Daugeliui kanadiečių atrodo, kad liberalų ir konservatorių sankirtis parlamente baigėsi be laimėtojų. Buvo prarasta daug brangaus laiko ir vėl grįžta į senąsias vėžes. Esą geriau būtų buvę paskelbti naujus parlamento rinkimus, kuriems lemtas būtų turėjęs nepopuliarus ir kanadiečių daugumai nepriimtinas finansų ministerio A. MacEacheno biudžetas. Tą biudžetą savo kovo 12 d. laišku Toronto nekilnojamo turto pardavėjų tarybai pasmerkė net ir RCMP policijos bei kالجimų reikalus tvarkantis ministras R. Kaplanas. Pasak jo, 1981 m. lapkričio 12 d. paskelbtas Kanados biudžetas buvo politinė nelaimė, kurią betgi pašalino gruodžio 18 d. padaryti svarbūs pakeitimai. Iš tikrųjų jokių esminių pakeitimų nebuvo padaryta: paramos nesu-silaikė dėl peraugusių palūkanų mortgiciams namų negalintys išlaikyti kanadiečiai, mortgicijų skolas turintys ūkininkai. Nieko rimtesnio nepadaryta ir bedarbių skaičiui sumažinti. Kanados statistikos pranešimu, vasario mėnesį bedarbių skaičius pakilo iki 1.119.000. Tą patį 1981 m. mėnesį bedarbių buvo 928.000. Šion statistikon yra įtraukti tik nedarbo draudos išmokas gaunantys ir darbo įiekanys kanadiečiai. Niekas tiksliai nežino, kiek yra statistikon neįtraukti bedarbių, neįiekančių neįmanomo surasti darbo, negaunančių nedarbo pašalpos. Jie laikosi savo šeimos pagalbos dėka arba viešosios gerovės pašalpos, kurias parūpina miestų savivaldybės. Kanados darbo ir imigracijos ministeris L. Axworthy, kalbėdamas Toronte, prisipažino, kad darbo reikalų pagerėjimo netenka tikėtis bent iki gegužės mėnesio, o gal ir iki vasaros.

SPORTAS**SPORTAS LIETUVOJE**

Vilniuje pasibaigė trečią kartą surengtos Lietuvos jaunimo fechtavimo pirmenybės, susilaukusios dalyvių iš šešių miestų. Pagrindinė kova betgi vyko tarp vilniečių ir kauniečių. Rapyrininkų grupėje tris prizines vietas užėmė vilniečiai: I — J. Mašala, II — T. Kvietkovskis, III — V. Akimovas, treniruojami F. Dulkos. Kardininkų eilėse stipriausi taip pat buvo vilniečiai, 27-tosios vidurinės mokyklos abiturientai, trenerio G. Maisiejaus auklėtiniai. Pirmą vietą laimėjo R. Rašimas, antrą — V. Gražulis, trečią — R. Biekša. Kovų su špagomis čempionu tapo Kauno kūno kultūros instituto studentas J. Slavinskis, II vietoje palikęs klaipėdietį penkiakovininką A. Timinską, III — kaunietį J. Staškūną. Merginų kovos vyko tik rapyrininkų grupėje. Čempionės vardas teko D. Lavrenovaičiai, II vieta — E. Daukšaitė, trečioji — S. Smirnovai. Jos visos yra moksleivės iš Kauno.

Sąjunginėse lengvosios atletikos metikų varžybose Adleryje Lietuvos kūjo rekordą pagerino kaunietis V. Sarpalius, šį įrankį numetęs 71 m 20 cm. Ankstesnis 70 m 80 cm rekordas, pasiektas pernai, priklausė kauniečiui V. Ščevinskui.

Augsčiausioje moterų krepšinio lygoje Lietuva turi tik Vilniaus "Kibirkštės" komandą, kuri pernai buvo užėmusi IX-tą vietą su 15-ka pasiektų pergalių. Dvylikos komandų grupėje tai nelabai maloni pozicija, kai dvi paskutinės komandos grąžinamos žemesnėn pirmojon lygon. Pirmoji šiemetinių pirmenybių dalis pasibaigė Leningrade. Kibirkštietės nepateko į geriausių komandų šešė-

tuką, kuris varžysis dėl medalių. Jame vėl pirmauja pernykščių pirmenybių laimėtojos — Rygos TTT klubas, Maskvos srities "Spartakas", Novosibirsko "Dinamo". Vilniaus "Kibirkštis", 22-se rungtynėse pasiekusiai 9 laimėjimus, teko VII vieta. Taigi ji dabar yra stipriausia komanda antrajame šešetuke, kuriame kovos bus tiesiamos tik dėl išlikimo augščiau-sioje lygoje. Atrodo, pirmojon lygon turės grįžti dvi silpniausios komandos — Sverdlovsko "Ural-mašas" ir Simferolio "Spartakas", turinčios penkis ir tris laimėjimus. Kibirkštietės lieka viltis sekančiose pirmenybėse įžengti į geriausių komandų šešetuką ir įsijungti į kovas dėl medalių.

Septintojzon žiemos spartakiadon įjungtas Lietuvos jaunių ledo ritulio pirmenybės laimėjo Elektrėnų ritulininkai, atstovavę Trakams, pasiekę 10 laimėjimų. Antroji vieta su 6 laimėjimais teko Kaunui, trečioji — Tauragei, išsikovojuusiai taip pat 6 laimėjimus su prastesniu įvairių santykiu. Trakų komanda rekordinę pergalę 26:0 pasiekė prieš trečią vietą užėmusius jaunuosius tauragečius. Ją treniruoja R. Sidaravičius. Trakų rinktinės laimėjimas nebuvo netikėtas, nes ją sudarę Elektrėnų ritulininkai turi vienintelę visoje Lietuvoje uždara dirbtinio ledo čiuožyklą.

Aušros žinios

Krepšinis. Kovo 16 d. Prisikėlimo parapijos salėje įvyko Metropolitan Basketball Ass. jaunių B. klasės (16 m. ir jaunesnių) krepšinio pirmenybių rungtynės tarp Aušros ir Seadding Court. Aušros

Ateitininkų žinios

Jaunų šeimų rekolėkcijos įvyko kovo 13-14 d. d. Vadovavo kun. A. Saulaitis, SJ, ir sesuo Ignė. Temos buvo gvildenamos pokalbiais, vaizdinim priemonėm, diskusijom. Nuširdi padėka kun. A. Saulaičiui ir sesei Ignėi už vadovavimą, A. ir J. Bušinskams — už auką rekolėkcijų išlaidom.

Sendraugių stovykla Dainavoje — liepos 18-25 d. d.

Jaunučių Ateitininkų Sąjungos centro valdyba praneša, kad vadovai, kurie nori dalyvauti jaunučių stovykloje liepos 4-18 d. d., privalo dalyvauti ruošiamuose vadovų kursuose gegužės 15-16 d. d. Čikagoje, Jaunimo Centre. Ten bus susipažinta su stovyklos temomis ir vadovų pareigomis. Registrotis pas pirm. Birutę Bublįnę Detroitė.

Toronto ateitininkų metinė šventė — gegužės 15-16 d. d. L. U.

Skautų veikla

• Romuvos vajuas pabaigusių popietę-koncertą kovo 14 d. Liet. Namuose pradėjo v.s. V. Skrinškas, apžvelgdamas stovyklavietės įsigijimo darbus bei rūpesčius, išskelbamas jos didelę naudą jaunimui, kvietė ją ir toliau remti; perskaitė stambesnių aukotojų pavarės, padėjo už paramą ir talką. Toliau programai vadovavo S. A. Dargytė-Byszkiewicz. Toronte pirmą kartą pasirodžiusi londonietė sol. Irena Černienė padainavo liet. kompozitorių dainų ir arių iš operų. Petraukos metu prie kavutės buvo girdėti pirmo įspūdžio vertinimai: "Ji puiki". Humoristini veikaliuką apie Kanados lietuvių, parvažiavusių Lietuon, skaitė Vida Senkuvienė. J. Dambaras, M. Rusinas ir A. Kalinauskas. Gėlėmis apdovanoti Romuvos rėmėjai — O. Indrelienė, G. Kuzmiene, L. Gvildienė ir programos dalyviai. Rengėjai dėkoja už geles A. ir J. Arstikičiams.

• Sudaromas komitetas Romuvos dvidešimtmečio stovyklai organizuoti. Pradinę jo sudėtis: S. L. Gvildienė, ps. Asta Saplienė, ps. D. Barzdžiūtė, ps. L. Saplys, ps. M. Rusinas, ps. Alg. Senkus, v.s. M. Vasiliauskienė ir v.s. Č. Senkevicius. Kovo 17 d. jie turėjo pasitarimą ir pirminku išsirinko ps. Algį Senkų. Sekantio komiteto posėdis — balandžio 7 d. Komiteto nariai, pasiskirstę į 3 sekcijas, įsipareigojo rūpintis stovyklos administracijos, ūkio ir programos reikalais, kvieti vadovus, instruktorius, parūpinti programai vykdyti reikmenis ir sušaukti platesnį vadovų-vių sąskrydį gegužės 2 d. Ruošiamas stovyklos ženklų projektas, kuriamas šukis ir stovyklos daina.

• Gintarių kanadiečių sueigos vyksit kas antrą ketvirtadienį, 7 v.v., skautų būkle. Č. S.

Moksleivių ateitininkų**STOVYKLA****"NERINGOJE"**

šiais metais bus nuo rugpjūčio 15 - 22 d. d.

Programa bus labai įvairi ir turininga. Stovyklos globeja sutiko būti Gita Kupčinskienė.

Prašome iš anksto registruotis pas ses. Margaritą:

I. C. C. Putnam,
 Conn. 06260, USA.
 Telefonas (203)928-5828.

Stovyklos mokeskis savaitei \$65.00, registracijos — \$10.00.

jauniai rungtynes laimėjo 85:60 (48:30)

Kovo 17 d. jauniai C (14 m. ir jaunesni) tos pačios lygos pirmenybių rungtynes pralaimėjo North York komandai, 44:42 (26:20).

Etobicoke Recreation League Aušros vyrų krepšinio komanda pateko į pirmas baigiamųjų žaidimų rungtynes kovo 30 d. Martin-grove gimnazijos salėje. K.Š.

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B. A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

- Nemokamas namo įkainojimas •
 (įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1576 Bloor Street West
 Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
 Namų 494-0605

GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
 Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgicinius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA

Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
 TORONTO LIETUVIŲ
 KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:	
14 %	už 90 dienų termin. indėl.		
14 %	už 6 mėn. termin. indėlius	už asm. paskolas	
14½ %	už 1 m. termin. indėlius		nuo 18½ %
13 %	už 3 m. termin. indėlius		
15 %	už pensijų planą		
14 %	už namų planą	už mortgicinius	nuo 17¾ %
14 %	už specialią taup. sąsk.		
11 %	už taupymo s-tas		
6 %	už čekių s-tas (dep.)		

AKTYVAI virš 29 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicinius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydye, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgiciniai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta). BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

HOME Taupyk laiką ir pinigus**INCOME TAX**

Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma
 2290 Bloor West — pigios kainos — telefonas 769-4558

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.

Pritrys specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbelis

AUTOMOTIVE FIBER**AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS**

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymus ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — **RICARDAS KYBARTAS**,
 22 BELVIA ROAD,
 Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
 482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
 Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

European Catering

Europietiškas patarnavimas
 įvairiems parengimams Toronte
 ir už Toronto ribų.

- * Parūpinam salę, muziką, gėles, gėrimus.
- * Namuose kepti pyragai ir t. t.

Skambinti: A. Gataveckienė arba Al. Baris
 tel. 535-0164 arba 535-1258 Toronte.

Maironio mokyklos vaikus komitetas kreipiasi į visuomenę, prašydamas finansinės paramos numatomam kopijavimo aparatui pirkti. Jo kaina — \$8.000.00. Aukos prašoma siųsti komiteto pirmininkei dr. A. Šipelienei, 36 Ashmount Cres., Weston, Ont. M9R 1C7 arba įnešti į komiteto sąskaitas "Paramoje" 6958 nr., Priskelimo bankelyje — 4447. Čekius rašyti: Maironio mokyklos vaikus. Platesnis pranešimas — sekančiame "TZ" numerįje.

Jaunųjų talentų popietė kovo 21 d. Anapilio salėje surengė tos parapijos kultūrinė komisija. "Atžalyno" mažyliai, vadovaujami I. Poškutės, atliko du tautinius šokius, trijulė (Zita ir Daina Gurklytės, Danutė Pargauskaitė) padainavo keletą dainų su D. Pargauskaitės akordeono palyda. Pianinu skambino Darius Zubrickas ir Audra Paulionytė, eilėraščius deklamavo Lina Mockutė, Aurelija Karasiejūtė, Gintaras Karasiejus, Elena Skrinškaitė. Ypač gerai deklamavo L. Mockutė "Jūratę ir Kastytį". Akordeonistų grupėje pasirodė Danutė Pargauskaitė ir Daina Gurklytė. Solo padainavo Linutė Paulionytė, akompanuojant jos mamytei Giedrei. Visi programos dalyviai buvo apdovanoti Lietuvos vėliavėlėmis, lietuviškais knygomis ir pavaišinti skanumynais. Programą gražiai pranešinėjo "Vilniaus" karalaitė Rasa Rimkutė. Rengėjų vardu visiems padėką išreiškė Vyt. Aušrotas.

Metinis Toronto Lietuvių Namų narių susirinkimas įvyko kovo 21 d. Dalyvavo 383 registruoti nariai. Pirmininkavo adv. Algis Pacevičius, sekretoriavo Henrikas Chvedukas ir Petras Šturmus. Iškilmingai pranešimų, įvyko naujų valdybos narių rinkimai, kuriuose netrukus varžovų. Buvo išrinkti: Antanas Pacevičius, jn. (veterinaras), Aldona Jankaitienė, Vytautas Kulnys, Benita Bedarfiene. Buvę LN valdybos nariai — Algis Senkus ir Stasys Kuzmas nekandidavo. Platesnis susirinkimo aprašymas — sekančiame "TZ" nr.

Albertos provincijos sekretorius Kanadai Gerald A. Regan, kultūros ministrė Mary Le Messurier ir 1983 m. pasaulio universitetų žaidimų — vadinamų "Universiade '83" — organizacinis komitetas Edmontone pakvietė gen. konsulą dr. J. Žmuidziną dalyvauti kovo 24 d. priėmimo bei įvykstančiuose meno, kultūros ir sporto renginiuose.

Pranešimas šauliams

LSST atstovų suvažiavimas šaukiamas Cikagoje kovo 27-28 d.d. Suvažiavimo išvakarėse, t. y. kovo 26, penktadienį, 6.30 v. v., Lietuvos Vycių salėje (2455 W. 47th St.) šaulių sąjungos garbės pirm. prof. V. A. Mantautas skaitys paskaitą tema "Kurio keliu šaulių sąjunga?" Visi šaulių suvažiavimo atstovai ir atstovės kviečiami dalyvauti. Po paskaitos profesorius atsakys į pateiktus klausimus. Be to, bus kavutė ir pabendrauimas. Paskaitą rengia specialus komitetas, vadovaujamas Mykolo Maskvyčio, ir visus atstovus bei atstoves visur kviečia dalyvauti. Inf.

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• NAMAI • UKIAI • ŽEMĖ

TONY GENYS 231-2839
PAUL KOLYČIUS 789-1545
VACYS ŽIZYS 232-1990

Istaigos (416) 233-3323

DRAUDA MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Ontario liberalų naujasis vadovas David Peterson 1982 m. kovo 15 d. Ontario parlamento rūmuose priėmė etnines spaudos atstovus, pavaišino vynu ir sūriu. Jis užtikrino spaudos atstovus, kad stengsis pagelbėti visiems ir bus artimu draugu. Jis yra gimęs Kanadoje, bet gimines kilmės yra Norvegijoje. Priėmimo, dalyvavo "TZ" atstovas V. Matulaitis. Iš lietuvių buvo dar Algis Juzukonis, liberalų partijos centrinės įstaigos tarnautojas. Iš viso dalyvavo per 30 asmenų.

Parkdale-High Park apylinkės atstovas Kanados parlamente Jesse Flis paskirtas transporto ministerio Jean-Luc Pepin parlamentiniu sekretoriumi. J. Flis yra pedagoginių mokslų magistras, kurį laiką mokytojas, vėliau perėjęs į politiką. Jis yra lenkų kilmės, visuomet dalyvauja lietuvių ir kitų tautybių iškilmėse, atstovaudamas federacinei vyriausybei.

Waterloo universiteto studentų laikraštis "Imprint" vasario 26 d. sporto skyriuje išspausdino informaciją apie savo universiteto čiuožėjų grupės laimėjimus Londone įvykusiose varžybose. Laimėtojų eilėje minimi ir Gina Ginčauskaitė kaip figūrinio čiuožimo grupės vadovė ir čiuožėja, laimėjusi trečią vietą individualaus šokio srityje.

Toronto miesto taryboje padidėjus kairiųjų radikalų įtakai, yra pasiūlytas sumanymas plėsti santykius su Sov. Sąjunga, pasirenkant bendradarbiavimą su kuriuo nors Sov. Sąjungos miestu. Priėmus minėtą pasiūlymą, Toronto miestas keistųsi pareigūnais, ekskursantais, jaunimo grupėmis ir pan., su sovietinio miesto žmonėmis. Toks pasiūlymas keliamas sveikatos taryboje ir svarstomas kovo mėnesį. Miesto gyventojų pasiskaidymai bei protestai turėtų būti nukreipti į sveikatos tarybos (Local Board of Health) sekretorių Mr. Talbot 367-7025. Sveikatos tarybos narių tarpe yra ir Tony O'Donohue. Tenka stebėtis tuo, kad kaikurie Toronto miesto nariai labiau rūpinasi sovietine propaganda nei miesto gerove. Tai rodo ir nutarimas atsisakyti rudenio gyventojų dėl nusiginklavimo, kuris nepriklauso miesto tarybos kompetencijai.

Algis ir Donata Puteriai susilaukė antros dukrelės, o Lidijai sesutės — Rimos Kristinos.

Ontario Meno Taryba š. m. vasario mėnesį premijavo daugybę asmenų ir draugijų, dirbančių įvairiose meno srityse. Jiems išdalino \$2,139,648. Šį sykį pagrindinis dėmesys teko 78 menininkams, paruosius įvairius projektus mokykloms. Ilgame sąraše yra tikslai dvi lietuviškai skambančios pavardės, būtent, Diana Bockus ir David Rasmus. Ar jie lietuviai, neaišku. Lietuviai menininkai turėtų susidomėti šia galimybe. Adresas: Ontario Arts Council, Suite 500, 151 Bloor St. W., Toronto, Ont. M5S 1T6. Tel. (416) 961-1660.

• Supažindinkite savo draugus su "TEVISKES ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Toronto skautai Kaziuko mugėje valo lankytojų batus, kad uždirbtų po \$5 skautiškai veiklai. Nuotr. B. Taryvo

Baltiečių moterų trisdešimtmetis

Kanados Baltiečių Moterų Taryba, veikianti jau 30 metų, kovo 21 d. Toronto Priskelimo salėje surengė sukaityvinę iškilmę. Ją pradėjo dabartinės jos pirmininkė lietuvė L. Kunnapu (vyro pavardė), trumpai apžvelgdama praėjusių užmojus ir programos pranešėją pakviesdama R. Jonaitienę. Sveikinimo žodį tarė Kanados Baltiečių Federacijos pirmininkė adv. J. Kuraitė, pabrėždama baltiečių solidarumo reikalą dabartiniais laikais. JAV baltiečių moterų vardu kalbėjo H. Ozolinė iš Niujorko. Steigimo dienas priminė M. Busch iš JAV, buvusi steigėjų eilėse. Toronte iš 9 steigėjų gyveno O. Gailiūnaitė. Raštu sveikino buvusi BMT pirm. V. Judzentavičiūtė-Garnelienė, latvių poetė B. Senkeivica ir kt.

Pagrindinė kalbėtoja buvo pakviesta buvusi Kanados užsienio r. ministrė parlamentaro Floros MacDonald. Ją pristatė I. Šernaitė-Meiklejohn. Kalbėtoja buvo sutikta stipriais plojimais. Visų pirmą ji pasveikino tris tautybes jų kalbos žodžiais ir metė žvilgsnį į pavergtus Baltijos kraštus, pabrėždama kultūrinę jų priešpriešą ir sistemingą rusinimą bei kolonizavimą per tų kraštų industrializaciją. Priminė agresyvią sovietų politiką Afganistane ir Lenkijoje, kritikavo Kanados min. pirm. P. E. Trudeau politiką ypač Lenkijos atveju. Pasiskaidė prieš neryžtingą vakariečių politiką Sov. Sąjungos atžvilgiu, prieš permažą jų domėjimąsi vadinamo trečiojo pasaulio kraštais. Kanadai esą turėtų rūpėti visų kraštų laisvę.

Šypsenos

Keista prekė

Vargu ar rasime kitą tokią keistą prekę kaip knyga: išspausdinta žmonių, kurie jos nesupranta, parduota žmonių, kurie jos nesupranta, įrista, recenzuota ir netgi skaitoma žmonių, kurie jos nesupranta, pagaliau net parašyta žmonių, kurie jos nesupranta...

Kaikuriuose įžymių vyrų veikaluose aš mieliau skaityčiau tai, kas išbraukta, negu tai, kas palikta. (G.K. Lichtenbergas).

Kaip namie

Londono traukinys džentelmenas, išsiimdams iš kišenės cigarą ir atsiprašydamas, klausia šalia savęs sėdinčią nepažįstamą poniją, ar jis galis užsirūkyti.

— Galite, lygiai taip, kaip ir savo namuose, — atsakė moteris.

— All right, — burpteli džentelmenas, cigarą atgal įsiikišdamas į kišenę.

Patirtis rodo, kad vis dėlto protingiau apie knygas kalba tie kritikai, kurie jas skaito...

Parinko Pr. AIŠ.

Klaudytojai žymiajai kalbėtojai atsidėjo gausiais plojimais, o rengėjos įteikė jai dovanų — Baltijos gintaro papuošalą.

Meninėje dalyje estų akordeonistė Tiina Kiik virtuosiškai atliko sudėtingus net kelių kompozitorių kūrinius. Latvių vyrų choras "Kalvis" (11 asmenų) padainavo latviškų dainų. Lietuviams atstovavo prieš pusmetį iš okupuotos Lietuvos atvykę smuikininkai — Regina ir Atis Bankai su pianiste Eleonora Ryttervand. Jie meistriškai atliko keletą žymiųjų pasaulio kompozitorių kūrinių ir susilaukė gražaus publikos įvertinimo.

Baigminį padėkos žodį rengėjų vardu tarė latvių atstovė I. Leimanis ir pakvietė gausius dalyvius į gretimą salę pasivaikinti kava bei tortais.

Priskelimo salė buvo beveik pilna dalyvių — moterų ir vyrų. Jų daugumą sudarė estai ir latviai. Lietuvių buvo mažiau, nes tuo pačiu laiku Lietuvių Namuose vyko narių

susirinkimas, sutraukęs apie 400 dalyvių.

Iškilmės svečių tarpe buvo matyti latvių arkivyskupas Lūsis, Latvijos konsulas dr. Upe-nieks su žmona, estų veikėjai, baltiečių spaudos atstovai ir kiti. Vaisių metu su jais buvo galima pasikalbėti bei pabendrauti. Flora MacDonald privačiuose pokalbiuose pareiškė žinanti baltiečių problemas, palaikanti ryšius su Kanados baltiečiais ypač per jų vakarus, rengiamus parlamento rūmuose. Bv.

Lietuvos šventė...

(Atkelta iš 5-to psl.)

Minėjimas truko daugiau kaip dvi valandas.

Minėjimui pasibaigus, visi dalyviai susirinko Lietuvių Namų sodelyje prie Laisvės paminklo, kur, ramovėnams išsiri-riavus, buvo nuleistos vėliavos, giedant maldą ir Tautos himną.

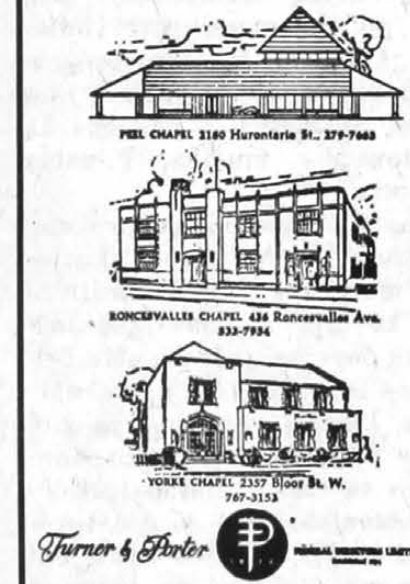
Australijos lietuvių visuomenė vis tebėra veikli, vieninga ir jautri tautiniams reikalams, nors visą šį vežimą tempia daugiausia jau gerokai senstėjęs vyresnioji karta. Bet palapsniui išjungia ir jaunos jėgos. Tad su viltimi žvelgiam į ateitį.

Pajieškojimas

Petro Žulio, antalieptiško, gyvenusio ar tebegyvenančio Hamilton, Ont., įieško sesuos iš Lietuvos. Zinantieji apie jį ar jo likimą malonekite atsiliepti šiuo adresu: A. Palvenis, 140 Portland St., Toronto, Ont. M8Y 1B2

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

PŪKINĖS ANTKLODĖS

* Puikūs žasų pūkai
* Specialios kainos, galiojančios su šio skelbimo iškarpa

Twin (158 x 218 cm) \$159
Double (200 x 218 cm) \$189
Queen (218 x 218 cm) \$209
King (264 x 218 cm) \$249

Geros kokybės pagalvės
pagalintomis kainomis

Standartines (50x76 cm) Queen (50x76 cm)

100% ančių plunksnos \$20 \$25
20% pūkų
80% plunksnų \$40 \$47
50% pūkų
50% plunksnų \$60 \$79
tik pūkų \$85 \$95

Priimami užsakymai paštu

* Jeigu nebūsile patenkinti, pinigai bus gražinti.

* Pristatymas be užmokescio

* "Teviskės Žiburių" skaitytojams

ARTEX BEDDING Co.,
535 Brant St., Burlington,
Ontario, L7R 2G6
Tel. (416)634-6022

1982 METAIS NUMATYTOS EKSKURSIJOS

VILNIUS IR KITI EUROPOS MIESTAI

Gegužės 26 Rugsėjo 11
Birželio 16 Rugsėjo 1
Liepos 8 Rugsėjo 29
Liepos 22

Galima važiuoti vienai arba dviem savaitėm grupėje arba pavieniui. Smulkesnių žinių teirautis žemiau nurodytu adresu ir telefonu

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais keliu
reikalais kreiptis:
V. BAČENAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Programos pareigūnas informacijai

Burmistro Komitetas Bendruomeniniams ir Rasiniams Santykiams

Darbo pozicija tik 9 mėnesiams

Burmistro Komitetas Bendruomeniniams ir Rasiniams Santykiams įieško patyrusio tyrinėtojo, galinčio dirbti su tarnautojais ir nariais specialios komisijos, besirūpinančios lygiomis darbo galimybėmis. To asmens pareiga bus sekti Toronto srityje visą veiklą, susijusią su mažumų grupių (darbinimui) sutelkti ir paruošti informaciją visuomenės auklėjimui; drauge su išorinių ryšių pareigūnu paruošti medžiagą mokymo priemonėms, visą eilę seminarų ir burmistro pobūvių darbams, unijoms ir kitoms atitinkamoms grupėms.

Kandidatai turi būti susipažinę su įdarbinimo, švietimo bei mokymo klausimais, susijusiais su daugiarase-etnine darbovieta; su dabartiniais ir buvusiais Ontario Žmogaus Teisių Kodekso reikalavimais; su įstatymais, liečiančiais ateivių įdarbinimą, su specialiomis programomis ir veikla, įdarbinant mažumų grupes. Reikalingas geras nusimanymas komunikacijos srityje, paruošiant ir pateikiant rašytinę bei vaizdinę informaciją; jautrumas mažumų grupių įdarbinimo klausimui; įsisavinimas socialinių, pedagoginių ar ekonominių mokslų.

Atlyginimas, dėl kurio gali būti tariami, \$22,800 — \$26,700 ribose devynių mėnesiam. (Statutiniai priedai ir tiktai atostogų išmokos).

Visos pozicijos yra atviros tiek vyrams, tiek moterims. Norint išbandyti šią galimybę, reikia paduoti prašymą su patikima biografija iki 1982 m. balandžio 2 d.:

Personnel Services Division
Management Services Department
17th Floor, West Tower, City Hall
Toronto, Ontario M5H 2N2

Puikiausiomis gėlėmis ir jų sudėstymu mes pasirūpinsim. Kreipkitės į
Mensour's Flower Shop
395 Roncesvalles Ave., Toronto
(arti Turner & Porter laidotuvių namų)
Telefonas 536-5691
* Pristatymas visur miesto ribose
* Priimamos "Visa" kredito kortelės

E.D. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.
perkelė įstaigą nuo 1982 m. kovo 1 d. Naujas adresas:
2 Jane St., suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario istaigos (416) 762-7393
M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.
3031 Bloor St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York istaigos (416) 231-4138
Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 249-2637

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE * Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

MONTREAL

Su artėjančiu pavasariu
artėja ir METINIS

SPAUDOS BALIUS

Meninę programą atliks muziko Fausto Strolis vadovaujama vokalinė grupė "VAIVA" iš Čikagos. **Sokiams** gros "SUNSET" penkių asmenų orkestras. **Išalkusieji** gaus lietuviškų valgių, **ištroškusieji** — įvairių gėrimų.

Bus dvi turtingos loterijos — didžioji ir mažoji, kuriose galėsite laimėti daug vertingų dalykų, įskaitant \$500 pinigais.

Stalai (po 10 asmenų) rezervuojami iš anksto "T. Žiburių" administracijoje tel. 275-4672.

**balandžio 17,
Atvelykio
šeštadienį,
Anapilio
salėje.**

**Baliaus pradžia —
6.30 valandą vakaro,
meninės programos —
7 val. vakaro**

Spaudos vakaro proga Anapilio parodų salėje balandžio 17-18 dienomis rengiama dailininko SAULIAUS JAŠKAUS paveikslų ir dailininkės BIRUTĖS BATRAKS keramikos darbų PARODA

Dalyvaukime visi, kad spaudos ateitis būtų šviesi!

"Tėviškės Žiburių" leidėjai

TORONTONT

Anapilio žinios

— Tiktinčios Lietuvos Dienos proga iki šiol surinkta religinei Lietuvos šalpai \$3,671.00.

— Gavėnios metu kiekvieną trečiadienį 7.30 v.v. parapijos salėje vyksta pokalbiai religinėmis temomis. Vadovauja sesuo Ignė.

— Gavėnios rekolekcijos — balandžio 1, 3 ir 4 dienomis. Pamokslai ir Mišios vakarais — 7.30 v. Vėdėjas — kun. dr. F. Jucevičius, Šv. Kazimiero par. klebonas iš Montrealio.

— Kenčiančios Lietuvos tikintiesiems paremti popietė — balandžio 4, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Anapilio salėje.

— Jaunų šeimų sekcija rengia Motinos Dienos minėjimą-pietus gegužės 9, sekmadienį.

— Pirmoji Komunija vaikams — gegužės 9, sekmadienį, per 11 v. Mišias.

— Parapijos skoloms mokėti paaukojo \$80 V. Kazlauskas. Gautas a. a. Leono Taškūno testamentinis palikimas — \$5,224.00.

— Socialinių reikalų sekcija renka aukas Punksko lietuviui, pabėgusiam iš Lenkijos ir norinčiam atvykti Kanadon.

— Mišios kovo 28, sekmadienį, 10 v. r. — už a. a. Veroniką Sinkevičienę ir jos šeimos narius, 11 v. r. — už Vaškevičių šeimos mirusius.

Lietuvių Evangelikų Liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Šį sekmadienį, kovo 28 d., 2 v. p.p., bus tradicinės Gavėnios apmąstymo pamaldos, kurias atliks parapijos moterų draugijos narės. Po pamaldų — kavutė šventovėje.

— Pamaldas balandžio 4, sekmadienį, 9.30 v. r., laikys svečias kunigas Hahn anglų kalba.

— Didijį Penktadienį, balandžio 9 d., 11 v. r., pamaldos su šv. Komunija. Vėlykų sekmadienį pamaldos bus įprastu laiku — 9.30 v. r. Abejas pamaldas atlaikys svečias kunigas P. Dilys iš Čikagos.

— "T. Žiburių" prenumeratorių iš San Francisco, JAV-se, Edward Leugod atsiuntė šį laišką anglų kalba: "Būtų malonu, jei mokėčiau šį laikraštį skaityti. Deja, esu persenas mokyti. Tęskite savo gerą darbą ir išlaikykite lietuvių kalbą gyvą".

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

VIDUTINIO AMŽIAUS VYRAS, negeriantis, apsimą prižiūrėti namą ir padėti pensininkui arba pensininkei. Dėl sąlygų ir nuomos galima tartis. Rašyti "T. Žiburių" adresu, pažymint ant voko "Nemunu".

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė

savininkė V. SIMKINČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT
CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rekolekcijos prasidės šį sekmadienį. Pamokslus per visas Mišias sekmadienį ir šokiadieniais 9.30 v. r. ir 7.30 v. v. sakys T. Leonas Zaremba, jėzuitų provincijolas. Rekolekcijų metu organizacijos ir meno vienetai prašomi vakarais nedaryti parapijos patalpose jokių repetitijų ar sueigų.

— Metinė parapijos vakarienė — kovo 28 d., 5.30 v.p.p. Bilietai gaunami salėje po Mišių, o šokiadieniais — klebonijos raštineje. Meninė programos dalį atliks "Gintaro" dainininkės su Rimu Paulioniu.

— Parapijos susirinkimas — balandžio 4 d., po 11.30 v. Mišių, Parodų salėje. Parapijos tarybos posėdyje buvo pakeistas tarybos statusas ir padidintas tarybos narių skaičius. Šiais metais į tarybą vietoj 10 bus renkama 15 asmenų.

— Pakrikštyti: Michael-Peter, Inos ir Petro Raškauskų sūnus; Aurelija-Marija-Valentina, Aušros ir Gintaro Dalindų dukterė.

— Aukos religinei šalpai Lietuvoje renkamos per visą kovo mėnesį. Jei kas dar neprisidėjo, prašom tai padaryti šį sekmadienį specialiais vokaliais.

— Religinei šalpai aukoj: A. Žulys \$50, V. Ignaičiai \$50. Iki šiol surinkta \$5,543.00. Pernai surinkta \$7,734, amerikoniškais, kaip paskelbta "TŽ", \$6,421.41. Parapijai aukoj: M. Skučienė \$300, J. Tunaitis \$100, P. Štuopis \$100, A. Blūdžiūsis \$50.

— KKK Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyrius balandžio 25 d. rengia literatūros popietę su poetu B. Brazdžioniu ir kanklininke iš Klevelando Mirga Bankaitė. Pelnas — lietuvių politiniams kaliniams bei jų šeimoms šelpti.

— A. Drazdauskui yra laiškas iš Lietuvos. Atsiimti parapijos raštineje.

— "Share Life" pirmos rinklėvos metu surinkta \$1634. Dar bus dvi rinklėvos, viena balandžio kita gegužės mėnesį. Pernai per visas tris rinklėvas surinkta \$3,673.00.

— Mišios kovo 28, sekmadienį, 8 v. už Steponą Juodikaitį, 9 v. už Juozą Siminkevičių, 10 v. už Ema Janušaitienę, 11.30 v. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 7 v.v. už Stasę Gimžauskienę.

Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas ir Ponia kovo 9 d. dalyvavo Ontario gubernatoriaus ir Ponia J. B. Aird priėmimo Ontario parlamento posėdžių atidarymo proga.

Buvusiems "Aušros" gimnazijos mokytojams ir mokiniam

I "Aušros" gimnazijų suvažiavimą Čikagoje š.m. gegužės 28-30 dienomis yra užsakytas 39 vietų autobusas. Kelionė į abi puses kainuoja apie \$60.00.

Autobusas išvyksta nuo Lietuvių Namų Toronte 28, penktadienį, 8 val. vakaro, o gegužės 31, pirmadienį, 9 val. ryto išvažiuoja iš Čikagos. Norinčius važiuoti autobusu prašome registruotis pas P. E. Senkuvienę tel. 535-2625 arba pas "All Seasons Travel" vedėją V. Bačėną tel. 533-3531 iki balandžio 30 dienoms.

Nesudarius reikiama keleivių skaičių, gegužės 1 d. autobusas bus atšauktas.

Kviečiame registruotis ir neaušroks, kurie tą savaitgalį norėtų aplankyti Čikagą, pasinaudojant labai nebrangia kelione RENGĖJAI

**Balandžio 4, sekmadienį, 12.30 v.p.p.,
Anapilio salėje**

**kenčiančios Lietuvos
tikintiesiems
paremti**

POPIETĖ

Programoje:

• kun. dr. F. Jucevičiaus žodis,

• Lietuvos Kankinių parapijos choras,

• kanklės ir deklamacijos.

• Šaltas bufetas.

Įėjimas — \$7.00

Rengia KKK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius bei Anapilio Moterų Būrelis ir visus kviečia dalyvauti

Balandžio 4, sekmadienį, 6 v. v., Toronto Lietuvių Namuose —

solistės Ginos Čapkauskienės

KONCERTAS

Programoje su savo kūryba dalyvaus ir Henrikas Nagys

Įėjimas — \$5.00

Rengia sol. G. Čapkauskienės plokštelei išleisti komitetas ir maloniai kviečia visus atsilankyti

Bilietai į metinį "Tėviškės Žiburių" spaudos balių jau gaunami kasdien administracijoje (tel. 275-4672). Sekmadieniais jie bus gaunami ir parapijų salėse po pamaldų (išskyrus Vėlykų sekmadienį). Stalai (po 10 asmenų) rezervuojami iš anksto. Meninė programai pakviestas vokalinis jaunimo ansamblis iš Čikagos. Jo vadovas — muzikas Faustas Strolia.

Su "TŽ" spaudos vakaru jungiama ir meno paroda, kurioje matysime jaunų dailininkų kūrinius — Sauliaus Jaškaus paveikslus ir Birutės Dilkutės-Batraks keramikos darbus. Parodą rengia ir ją globoja KKK Moterų Dr-jos Anapilio skyrius. Taigi balandžio 17, Atvelykio šeštadienį, turėsime ne tik spaudos balių, bet ir meno parodą, kuri veiks ir sekančią dieną, būtent, balandžio 18, sekmadienį, Anapilio parodų salėje.

Vėlykinių papročių parodą rengia etninio meno taryba Vėlykų sekmadienį — balandžio 4 d., nuo 12 v. iki 5 v.p.p. Toronto miesto rotušėje (Main foyer). Numatoma 20 skyrių, kuriuose bus išdėstyti įvairių tautų valgiai, meno dirbiniai, margučiai, rankdarbiai ir t.t. Informacijai telefonas: Peter Mahon, 977-3927, Community Folk Art Council, 263 Adelaide St. W., 5th floor.

Kanados lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimas — gegužės 29-30 d.d. Toronte, "Sheraton" viešbutyje. Paskaitas skaitys — dr. A. Tamulionytė iš Klevelando ir S. Bindokienė iš Čikagos. Suvažiavimą rengia ir visus mokytojus dalyvauti kviečia KLB švietimo komisija.

A. a. Marijos Žilvitenės atminimui paaukojo "T. Žiburiams" \$20 Stasys ir Rožė Janušauskai, \$10 Marija Stankienė iš JAV.

Keliaujame į kongresą jaunimo pobūvis

**Toronto Lietuvių Namuose,
III-me augšte, balandžio 3, šeštadienį, 8 v.v.**

Puiki proga susitikti su buvusiais kongresų atstovais. Klausimai — atsakymai

Pobūvį rengia ir visą jaunimą dalyvauti kviečia —

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos

informacijos skyrius

**Metinis "PARAMOS"
Kredito Kooperatyvo narių
susirinkimas**

**įvyks š. m. k o v o 2 8, sekmadienį,
3 valandą po pietų, Toronto Lietuvių
Namuose.**

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų. Prašome atsinešti nario knygetes.

VEDĖJAS

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIUS BAKEVICIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDymo įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji prima pacientus ir toliau. Iš kaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praiečių. Tel. 533-8008.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Trumpalaikis indėlius 14.5%
Terminuotus vienerių metų indėlius 14.5%
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius 15.0%
Specialias taupomasias sąskaitas 13.0%
Taupomasias sąskaitas su drauda iki \$2,000 11.0%
Čekių sąskaitas 6.0%

DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo turto Asmenines ir prekybines Paskolas mirties atveju apdraustas iki \$10,000

**KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI**

KASOS VALANDOS

1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3
Ketvirtadieniais	12 — 8
Penktadieniais	12 — 6
Sekmadieniais	10.30 — 12.30

**"Paramos" kredito kooperatyvo
valdyba praneša, kad yra sudaryta
nominacinė komisija rinkimams
k o v o 2 8 d i e n ā į valdomuosius
"Paramos" organus.**

Nominacinė komisija yra šios sudėtis:

ANTANAS BUMBULIS
JONAS DAMBARAS
JUOZAS KARASIEJUS

Kandidatus gali siūlyti du pilnateisiai "Paramos" nariai, gavę raštišką siūlomą kandidatą sutikimą. (Siūlymo formas galima gauti "Paramos" raštineje). Siūlymus, adresuotus nominacijos komisijai, siųsti "Paramos" raštinen arba įteikti prieš susirinkimą.

VALDYBA

JAUNAVEDŽIAI (lietuviai) įjiesko buto su atskiru įėjimu. Prašoma skambinti Vidai 236-1048 dienos metu.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.